

309/64 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. II.

సంపుటము. ౪.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మే నెల 30 వ తేది బుధవారము

సింగళనామ సంవత్సర శ్రేష్ఠమాస శుక్ల నవమి.

No. 51

సంచిక ౫౧

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాయల్స్ వాచ్

గాలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈ గడియారము డయిలమీద మాకంపెని పేరు ఎత్తినసిరాతో ముద్రపడియుండును. ఇది చూచుట కందమై తలబీగమును, డబ్బు ప్రూఫ్ అను గ్లాసు డోమును గలిగి మొదలుపెట్టట తగియుండును. పై టైమూలలో భాగమున గ్యారంటీచిటి అతికంచియుండును. సీమనండి మా కై నయారుచేయబడినది. కాన నెవరి యొద్దను జీక్కుదు. ఒక్కొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువవెల నుంచితిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి స్వల్ప ధరగల గడియార మిది యొకటియే యని యనుభవమున దెలియును. ఇదివర కనేక గడియారములు భర్చయి యోగ్యతా పత్రముల నందియున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున నేరులు కొని సంతసిందిరనిన, వేరుమాట లేందువు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టువాక్కు నెం 161 మద్రాస్.

ప్రాఫసరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

		దినములు.
తలుకు	29-5-17 to 31-5-17	3
అత్తిరి	4-6-17 & 5-6-17	2
భీమవరం	6-6-17 ,, 7-6-17	2
అకువిడు	8-6-17 & 9-6-17	2
నరసాపురం	10-6-17 to 12-6-17	3
అమలాపురం	16-6-17 & 17-6-17	2
రామచంద్రపురం	19-6-17 ,, 20-7-17	2
మండపేట	21-6-17 ,, 22-6-17	4
కాకినాడ	24-6-17 to 27-6-17	4
పెద్దాపురము	28-6-17 & 29-6-17	2
పితాపురము	30-6-17 to 1-7-17	3
కుని	2-7-17 & 3-7-17	2

'A Letter to the People of India'

BY

R. Lionel Curtis.

A very interesting book which must be read by all people interested in Indian Politics. Mr. Curtis is for self-government for India and how he arrives at this startling conclusion is beautifully set forth in this book. A scheme for an Imperial Parliament of the Empire in which India will also be an equal partner is also sketched.

Price including V. P. charges As. 0-12-0

For copies apply to

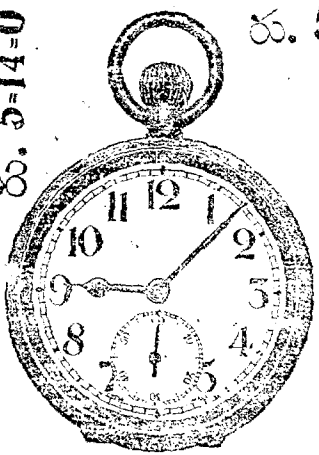
Manager,

"ANDHRA PATRIKA"

POST BOX NO. 212

MADRAS. E.

రు. 5-14-0

రు. 5-14-0

శ్రేష్ఠమైన అతి చచ్చక జేబు గడియారము.

ఎల్లప్పుడును సరియైన కాలమును చూపును. ఈ గడియారము బహు సంవత్సరములు పని చేయును. ఇది బజారులలో దొరుకునది కాదు. మా కొరకై ప్రత్యేకముగా తయారు చేయబడినది. డయిలమీద మా పేరులేనివాటికి మేము జవాబుదారముకాము ప్రతి వాచిలోను రెండు సంవత్సరముల లిఖితపుగ్యారంటీ కాగితము పంపబడును.

E. A. WATCH COMPANY.

36, RATTAN BAZAR 10 D, MADRAS.

ఇ. ఎ. వాచ్ కంపెని,

36, రత్నబజారు రోడ్, మదరాసు.

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కలి డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల కొర దోలును. వాయువు పోసి పొగొట్టును. నునానగలిగి యుండును. ప్రతియింట నుండదనినది.

వనమూలికలచే హింసించేకేమందు

తయారుచేయబడు నుంచుండు.

ఆమృతాంజనము డిపో, బొంబయి, అండ్ మదరాసు.

చాయకు పూచీజివ్యబడును.

క్రొత్తకంపెని.

బహుచౌక.

మిక్కిలి ప్రసిద్ధమైన ఎట్టపట్టువస్త్రములు చీరలు.

2 1/2 x 1 1/4 గజములు.

మడిపంచలు.

వస్త్రములు.

మొదటికం సాగలైన శేత గల

మలం. 1కి 0-9-6

0-9-0

రెండవకం నట్టమైన శేతగలది ,, ,, 0-9-0

0-8-0

మేము చిన్న చేతినుమాన్పును, దిట్టిలును, సాగలైన వట్టు

చీరలనుమాడ తయారుచేయుచున్నాము.

కావలసినవారు ఈ క్రిందివివరములను వ్రాసికొనవలెను.

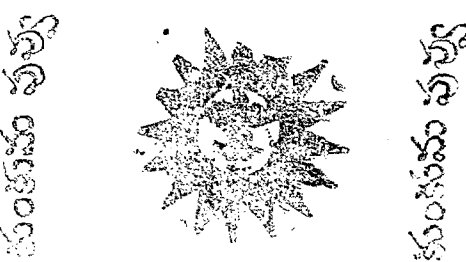
యమ్, యమ్. నరసింగరావు & కంపెని,

పట్టుబట్టల వస్త్రములు, పోస్టు ముల్కములు

P. O. Mukalmuru (వై.ఎం. ప్రావిన్స్).

Mysore Province

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మానవజాతికియే. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపును. కరవెచ్చకాకప్పు మొదలగునది ఇంట్లోను వ్రాయవలయును.

నే. నారాయణ అండు కంపెని.

(56) 21. హమ్మింగ్స్, బొంబాయి.

బళ్ళారి నరసవిద్యోగి సభ 764

ఈ సభవారు 1917 సం॥ మే నెల 31-వ తేది

గురువారము మొదలుకొని

ప్రహ్లాద, లవకుశ, కృష్ణలీల,

నర్త, రామదాసు,

అను నాటకములను వెల్లూరు వట్టణమున

నరసారెడ్డిగారి పబ్లిక్ హాలులో

ప్రదర్శించెదరు. ధర తప్పటివలన.

రావుబహదూరు

సి. హెచ్. నాడ్.

వెసి డెంటు.

వి. మాధవరావు

జనరల్ మేనేజరు.

డి. గోపాలాచార్యులు, సెక్రటరీ.

నోటీసు.

(787)

శ్రీ పండితగూడెము రాజాగారి వద్ద లండన్ గజె రయిలు, వేగనుల కుకయోగించు చక్రములు, ఇరుసులు, ఇత్తసి బేరింగులసహా 2 వేగనులకు సరిపడునవిన్ని, రెండు వేగనుల తాలూకు చక్రములు మాత్రమున్ను, ఒకట్రాలియున్ను, ఇంక ఇతర ఇయవ, బీడుసామానులున్ను అమ్మకమునకు సిద్ధముగ ఉన్నవి. కాబట్టి కానలసినవారు వచ్చిమూచి కొనుక్కోవచ్చును. వినరములు కావలసిన యెడల దిగువ సంతకము చేసినవానికి వ్రాసి తెలిసికొనగలరు.

పండితగూడెం (P. O.) Ch. Yegneswara Rao
కృష్ణా జిల్లా Hd. Clerk.

త్వరపడు ! 714 కొద్దిప్రతులు మాత్రమే !!

1. విద్యావిశ్వప్రకాశిని జేబు 0—10—0 లు
దీనియందు శృతిప్రకారమున్న కల్పనాస్వరమునకు ఉపయోగపడునట్లు ఖండప్రకారమున్న సంకీర్ణముగా భక్తి, వాతయోగ భేదమున్న తెలియజేయును.

2. కృతిహస్తాక్షరము జేబు 0—6—0 లు,
దీనియందు కాళి శతనామస్తోత్రమున్ను, స్వరాలంకార, గీత, వర్ణ కృతులకు బిల్లుమున్ను కొలిపించుకొనుటకు తెలియజేయును. ఉదాహరణ- హంసాక్షరనిరాగము రూపకంకాశము

ఇతలు చూడండి. ఇకపై నృసింహ శాస్త్రి
సంగీత లక్షణవిద్యాన్
మనకు గలది. ఆమలాపురము.

రామదాసు నాటకము.

(తెనుగుభాషయంద)

బళ్ళారిలోనుండు

హైదరాబాదు హైకోర్టువరకు,

ధర్మవరము - గోపాలాచార్యులవలన

రచియింపబడినది.

నెల - క్రీ 1-కి ఒక రూపాయ.

(అంచెకూలికాక)

ప్రతులు దొరుకు స్థలములు.

(1) ధర్మవరము గోపాలాచార్యులు వక్తిలు-బళ్ళారి.

(2) నెం॥ 64 తులసింగ పెరుమాళ్ళ కోయిలపేడి,
తిరువల్లి క్లెరిక్, మద్రాసు.

ఓరియంటల్ సోఫులు

హిందూదేశీ తోడ్పాటి నాల అయకూలమైనవి.

మంచి నేనం? సోఫులు, వట్టి వేళ్ల నూనె సోఫులు, మల్లెపూల సోఫులు, బకూలు సోఫులు, కూసుబెల్, బియామండు, లవండరు సోఫులు. వివరములకు ఈక్రింది ఆగ్రెసుకు వ్రాయుము.

ఓరియంటల్ సోఫు ప్యాకర్ల,

గోయబగన్, కలకత్తా.

గుంటూరు మండల సంఘసంస్కరణ సభ

అధ్యక్ష కోపన్యాసము

26 గుంటూరుమండల సభకు అధ్యక్షులగు ఉన్నవలక్ష్మీ నారాయణగారి ఉపన్యాసమునుండి ఈక్రింది ముఖ్యంశములు ప్రకటితములు:—

కొందఱు జాతిప్రాచీనమునకు సంస్కర్తలు సర్వశాస్త్రజ్ఞానము గలిగి సర్వశాస్త్రై యందుట సాధ్యముగాదు. అట్టి వారు ప్రపంచమున నిద్రా కన్నమును బుట్టియుండలేదు. ఇక ముందు పుట్టినారు. దేశకాలపాత్రము తెలిసి న్యాయబుద్ధియు నిశాలహృదయమును గలిగి కార్యదక్షుడగు వానికంటె సభకు లగు సంస్కర్తలు మర్త్యులయగు మనకు సంభవించుట సాధ్యముగాదు. సంస్కర్తల ద్యమములు ప్రారంభమయి ఇంతకాలయినను అవి కొంతవరకుయినను మహాజనల యాహ్వానమును బడయలేమికిం గారవమేమి? వారి లోపమా? లేక వాదలోపమా? అవలంబించిన పద్ధతుల లోపమా? నూతనముగ మనల నావేసించియున్న జాతియోద్యమము సంస్కరణోద్యమములయొక్క జయప జయముల కెంతవరకు దోడ్పడినది? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానములను నిరూపించుచు లక్ష్మీ నారాయణగారు సంస్కరణోద్యమ చరిత్రమును గూర్చి విస్తరించి అందుకై వాద్యతముల మూలమున తటస్థితినిన మామూలను సంస్కరణములను వివరించి తరువాత నిట్లనిరి.

శ్రీలక్ష్మి

శ్రీలక్ష్మియొక్క శ్రీ ప్రపంచము నందంతటను, దుష్స్థితి యుండేయున్నది. శ్రీ యొక్క స్వతంత్రత్వక్షిగా పరిగణింపబడుట లేదు. పురుషునికొరకె యామె సృష్టింపబడునట్లు భావించుదు. శ్రీలక్ష్మి పురుషులతో బాటు, దాయస్వత్వముల లేవు. వివాహమే ఆమెకు ప్రధానవృత్తి. భార్యాధర్మల మున్ను భర్తయులలో శ్రీలక్ష్మికి వైతికాదవృత్తు; పురుషులకు దుతియొకటి. చట్టములు శ్రీలక్ష్మియే మిక్కిలి కావ్యము వహించియున్నవి. శ్రీలక్ష్మికిని పురుషులకుని స్వభావమున కొన్ని భేదములున్నను అవి వై జెప్పిన స్వత్వభేదముల కెట్లు కారణములగునో తెలియజేయుచు, భర్త శాస్త్రములు పురుషకృతము లగుటచే ఈ విభేదములకు ముఖ్యకారకుని యూహించవచ్చును. భర్తయు శ్రీలక్ష్మిని యెట్లుండెనో మన దేశములోని విభిన్న సంస్కరణోద్యమములే విభిన్న యన మామూలజేసినో మనము విచారించ వలసియున్నది. ఇప్పుడు శ్రీలక్ష్మి విషయమున ఆశ్చర్యకారకము లుండునని తోచదు. హిందూవాఙ్మయమంతయు వెదకమాచినను ఒక్క జాల్యవివాహ మయినను కష్టంపబడి యున్నట్లు గన్వింపదు. వేదకాలమునాటి శ్రీలక్ష్మికి దెలిసికొనటకు గార్హ పైత్రే యాల నామ కథనమునకంటె వేరుగ జెప్ప వలసరములేదు. వాఙ్మయ శ్రీలక్ష్మి మతవిషయమున పురుషులతో సమానమైన స్వాతంత్ర్యములనిచ్చిరి. లింగాయతులు వికేతకాద్యభాములను నిధిగా నియమించి ఇప్పటివరకును ఆచరించుచున్నారు. శ్రీమద్రామానుజులు భేతంకు కేళభండమును నిశ్చించెను. స్వేచ్ఛితుకుకు భూమ్యుండు వివాహధర్మముల ననుకరింప నెవ్వరును సాహసించెను. నారదపరాశరులు ఆయిదాపదల యందు శ్రీలక్ష్మి పురుషులవాడులు విధించెను గాని ఇప్పటి సంస్కర్తల ద్యమము ఆ బుద్ధిసర్థముల యాదారభావమును వహింప సమర్థులు గాదు.

పిమ్మట వారు నిప్పు జాతుధర్మమునుగూర్చి కొంత నుడివి అంతర్జాతుల భోజన ప్రతిభోజనాది విషయములను గూర్చి వివరించి అధునిక సంస్కరణోద్యమ చారిత్రమును గూర్చి ఇట్లు చెప్పిరి.

ఆధునిక భారతీయ సంస్కర్తలలో ప్రథములు శ్రీరాజారామమోహన రావులు శ్రీనారాయణంప సరస్వతి శ్రీధర్మయ్య వైద్యుల వైద్యులు. వేదములు హిందూజాతి కియ్యబడిన ప్రత్యేక సంజ్ఞలయందు ఇదిలోకమునకు వెల్లడించవలసిన భారము వైద్యులపై నున్నదనియు ఇప్పటి దుష్స్థితిలో హిందూసంఘమునకు నున్న యెడల వైద్య మహమ్మదీయ క్రైస్తవ సాంప్రదాయముల ననుసరించి నున్నవై నామాన వైద్యులగుననియు అట్టి విషయము దొలగించుటకు వైదిక సాంప్రదాయమును బలభరించి వైద్యులకు సర్వస్వముల వారిని విసిరి పాలిభాగస్థుల జేయవలయుననియు వారి యాశయము. కాని వీరింగీకరించిన ముక్తిసాధనములు సర్వజనంజకములుగావు.

రామమోహనుడు ప్రపంచమంతటను సంబంధించిన పురుషుడు. ప్రపంచమంతటను ఆయన సంజ్ఞము వెచ్చెను. ఆయనభేయదలచినది సర్వదర్శన సమన్వయము. హిందువులు తమ వైదిక సాంప్రదాయమును విడచి వైదికీయమును గోల్పోయి గాలిలో నెగురవలసినదని ఆయన యభిప్రాయముగాదు. వేదములను వారు విశిష్టించి లేదు. సాంప్రదాయవ్యక్తిత్వము సార్వ సాంప్రదాయమునకు ప్రతిబంధకమని వారు భావించినట్లు నేదలంపను. దేశభిమానమువలెనే సాంప్రదాయభి మానమును సర్వసాంప్రదాయత్వమునకు ప్రతిబంధకము గాదు. కాని వీరి తరువాతి బ్రాహ్మసామాజకులు వీరి యాదర్శమును భిన్నము చేసిరి. మహర్షి వేదములను సింహాసనమునండి తొలగించెను. బ్రహ్మగ్రంథ లలిరాజభక్తుడగు టచే వైదికము సింహాసనము వైచిత్ర్యింపజేసెను. మొత్తముమీద బ్రాహ్మసామాజికులకు వైదికమంటె వేదము ప్రియమయినదిగాదు. వీరికొక సాంప్రదాయమును సహితము స్థాపించిరి. ఈ సాంప్రదాయము హిందూతమునకంటె తక్కిన మతములకే సామీప్యమున చెప్పవచ్చును. మనకు బాధసాంప్రదాయమునకంటెను దూరమే.

ఇట్టి స్థితిలో బ్రహ్మసమాజము ఆంధ్రదేశమునకు వచ్చెను. ఆంధ్రులు నేర్చుకొననది ఇంగ్లీషువిద్య. భోధించునది మిషనుకళాశాలలు. సంస్కర్తలు బ్రాహ్మసామాజికులు. ఆంధ్రసంస్కర్తలకు మూలపురుషుడు శ్రీరావుబహదర్ వీరేశలింగముపంతులుగారు. వీరు మొదటినుండియే బ్రాహ్మమతాభిమాను లయ్యెను హిందూసంఘమును సంస్కరింప బూనిరి. కుతారమును బోలు వీరి కలము హిందూమత మహారణ్యమును ఛేదించ మొదలిడెను. ఆంధ్రదేశ సంస్కర్తలెల్లరును వీరిమాగ్ధమునే యనుగమించిరి. ఇప్పుడు మన దేశములో జేయదల చెట్టిన సంస్కరణోద్యమములు జాతి యాదర్శములకు ప్రతిఘటించవలసిన జెప్పియుంటిని కాని సంస్కర్తలు జాతియాదర్శములకు దూరభులు. మిషనరీలు సంస్కరణోద్యమమునకు పోవకులైరి. సంస్కరణ విధానమునుగూర్చి వల్లూరి నూర్య నారాయణ రావుగారి వర్ణనము స్వభావోక్తియని చెప్పవచ్చును. దేశీయ సంస్కరణ మహాసభకు కన్య దారుడు మహాదేవ గోవిందరాజు. వీరితరువాత నారాయణ చందావర్మడు, వీరిరువురు బ్రాహ్మసామాజిమాములు. బ్రహ్మసామాజికులచే నడపబడు సంస్కరణ సభలలో పొగ్గాకుట కిచ్చగించకట్టివాకెలబాదర్ రఘునాథరావుగారు సంస్కరణసభలకే వచ్చుట మునిజేసిరి. మదరాసులో జాతీయపద్ధతుల ననుసరించి సంస్కరణము జరుపవలయునని యొక మహాప్రవాదము బుట్టెను. ఆకట్టాలమంతయు ఆంధ్ర సంస్కర్తలకగ్ధముగాదయ్యె. అప్పటి జాతీయవాదుల కుష్మవాదనలే దీనికిం గారణమై యుండనోవు. అందుచే పూర్వపు మాగ్ధముననుసరించియే. ఆంధ్రదేశమున సంస్కరణోద్యమము నడచుచుండెను.

ఈనడుమన ఆంధ్ర వాతావరణమున కొన్ని మార్పులు సంభవించిఇప్పటి యాత్మప్రీతి కారణమయ్యెను. ప్రాగ్ధన సమాజికులుగ నుండి హిందూసంస్కరణమును నడపుచున్న పంతులవారు బ్రాహ్మచరము ననుష్ఠించిరి. జనానందేశ్వరును నుద్భవించి ఆసియాభండమునంతయు నలుముకొన్న మహానలము భరతభండము నంటుకొనిరియు. భారతీయుల హృదయములు పావనములయ్యెను. ఇంగ్లండునుచేతనో యనపాశ్చాత్య విజ్ఞాన మోహమునబడి అగౌరవాన్ని తెలియున్న మన భావనేత్రములకు ప్రబోధముగల్గెను. సామ్యనిర్మి నిదురలేచితిమి. భారతీయ రంగమంతయు మాత్రోహయము. కన్నుల కంజనము వెట్టినట్లు దివ్యదృష్టి ప్రసాదించబడిన తెరంగునాదివరకు మఱువైయున్న భారత విశ్వరూప సందర్శనము ప్రార్థించెను. అదివరకు ప్రకాశించుచున్న నక్షత్రములన్నియు తెల్లబోయి కాంతివిహీనము లయ్యెను. మన మెచ్చట నున్నాము? ఈ సంస్కర్త లనుపాలెవ్వరు? ఈ సంస్కరణము తెను నిమిత్తము? వీరి విధానము లేమి? అని పలువిధముల ప్రశ్నింప దొడగితిమి. మహా జనులకు గలిగిన భావ పరిణామము గాని వారి మనంబుల బాధించ జొచ్చిన సమన్వయగాని ప్రధాన సంస్కర్తలకు గలుగలేదు. నాయకులకును అనుచరులకును దుర్గమ మయిన యంతర మేర్పడెను.

నాయకులకు అనుచరులను అనుచరులకు నాయకులను లేకపోయిరి. అనుచరులకు నాయకులయెడలను వారి చర్యవిధానముల యెడలను విముఖత్వము గలిగెను. కాని కొన్ని సంస్కరణోద్యమములయెడ ఆభిముఖ్యము అధికమయినదనియే నా యభిప్రాయము. శ్రీవిద్య రజస్వలనంతర వివాహములు జాతిభేదములు నిష్కలమృత్యుధర్మము విదేశక మనము మొదలగు సంస్కరణముల యెడల పూర్వసంస్కర్తలు ఇంతలో గలుగనని ఊహించి యుండవలె ఆదరము మోచెను. ఆత్మగౌరవమును స్వశక్తియందలి నమ్మకమును అధికమయ్యెను. పలువురు సంస్కరణుల నాచరించుట కున్నట్లు తెలిసి. హైందవ విజ్ఞానమున నాగణికమును లోకమున కంపవలసిన సంక్షేమములు పెక్కులుగలవను కోరిక పీరి కెత్తుచుండెను. క్రైస్తవమహమ్మదీయ సాంప్రదాయములు సామ్యత్వ విజ్ఞానములను శ్రేతాగ్నులమధ్యమునబడి హైందవ విజ్ఞానమున నాగణికమును అంతరించి మన పూర్వోన్నత్యముం తెయు చరిత్రమాత్రకమగు నా యను భీతిగొల్పుచుండెను. ఈమహావిప్లవముండి హైందవజాతిని తొలగింపఁగలవలయును సాధనములెవ్వి? ఏయేసంస్కరణములు జేయవలయును ఏప్రతిస్టాఫలు పునర్జీవింప వలయును అను తీవ్ర నేడనలు బాధింప జొచ్చెను. కొందఱు హిందువుల కున్నది ధర్మమే గాని మతమనని లేదనియు మహమ్మదీయ క్రైస్తవ మతములవంటి సాంప్రదాయములు లోకసౌభ్రాతృత్వమునకు భంగకరముల నియు బ్రాహ్మణులు పూర్వము హిందూదేశములోని వివిధ తెగలను బదుజాతులగు విభజించి హిందూ ధర్మానుసారముగ వారికి ధర్మము లేర్పరచి తాము గురువులుగ నున్న విధముననే కొన్ని కల్యాణములలోని క్రైస్తవమహమ్మదీయ సంఘములు బాంబాయిలోని పారిశ్రేణికలనై తమ మతములవలంబించుచు క్రమక్రమముగ హిందూ ధర్మమును మాత్రము స్వీకరించుచు హిందువులలోని తెగలయి పోవుదురనియు, మహమ్మదీయ క్రైస్తవ మతములు తమసాంప్రదాయ స్వభావమును విడిచి ధర్మప్రాధాన్యము గా గల తెగ లవుననియు ఇప్పుడు హిందూధర్మ సంక్షేమమునై చేయవలసిన సంస్కరణ తీర్చివీయు లేదనియు హిందూధర్మ సిద్ధాంతములు తామె పెక్కు వ్యాపించి మహమ్మదీయ క్రైస్తవ సంఘములను బ్రాహ్మణ గురువులకు వశ్యములు జేయుననియు చెప్పదు న్నారు. ఈ సిద్ధాంతోప సాధకులు ఇతరులు తమ స్వాభావికములయిన హక్కులను విడిచి బ్రాహ్మణ గురుత్వమునకేల పెడ బాగవలయునో మహమ్మదీయ క్రైస్తవమతములు ఎంతకాలమున కేయే కారణములచేత తమసాంప్రదాయ స్వభావమును విడచునో వ్యక్తికరింపలేక ఒక్కటి మాత్రము నిశ్చయము. ఒకచేత నీ రెండుమతములను తమ సాంప్రదాయ స్వభావమును కొన్నికల్యాణములలో విడిచినను ఇంతలో హిందూ విజ్ఞానమునకును ధర్మమునకును అన్ని సంస్కారము మాత్రమిప్పించును. పాంచాల కాశ్యోర పిసావరు ప్రాంత్యములలో నాటువారగు వైత్యులునుగూర్జులును మహమ్మదీయ మతమున గలిసిపోయిరి. క్షత్రియులలో కొందఱును బ్రాహ్మణులును మాత్రమే హిందూవులుగ నున్నారు. బంగాళమునకును చాలవర కేగియే ప్రవేశిరి. బంగాళిల ఇండ్లలో పని జేయుట, బండ్లు దోచుట మున్నగు పనులకెల్ల నుపసృహిస్తే రాష్ట్రమునుండిహిందువులురావలసియున్నారు హిందువులలోని ఆఱుకొట్ట పంచములును కొట్లకొలదిగనుండు అడవిజాతులను మన ముజేక్షించియున్నచో క్రైస్తవులగుట నిశ్చయము. తక్కినవారై మ నిలచియుండురు నమ్మకము లేదు. మనజిల్లాలోని పడమటి తాలూకాలలో రెడ్డి, కమ్మ, తెలగ మున్నగువారు బహుంభాగ్యులు కాధలిక మతమును జేరియున్నారు. తిరునల్వేలి జిల్లాలో బ్రాహ్మణులనేకులు కులములందుకొని మతమున కాభిలెక్కుతైరి. ఇట్లు కొంతకాలము జరిగినచో హిందువులు యూదులవలెనే స్వల్పసంఖ్యాకులు మాత్ర మచ్చటచ్చట మిగిలియుండురు.

హిందువులకు ధర్మము మాత్రము కలదు. సాంప్రదాయము లేదనటకల్లు. అది ఇప్పుడు నిరూపించి చెప్పట కవకాశములేదు. మనకు సాంప్రదాయము లేనచో పరమతముల శ్రేష్ఠ తప్పదు. కనుక మన హిందూ సాంప్రదాయమున కెక్కున ప్రాముఖ్యము హిందూ ధర్మము లనుపేరుతో నుండు ఆచారములు తొన్నటిని సవరించి, శూన్యమునకు దగిన విధముగరూపకల్పన గావించి హిందూమతము స్పష్టికరించు జాతుల నన్నిటికిని సమానమయిన హక్కు హిందూమత విషయమునను హిందువులలో పరస్పరమును అభిమానము వృద్ధి జేయవలయును. పేదనకు మాత్రము హిందువులై వైదికధర్మ చిహ్నముల మాత్రము ధరించుచుండు తెగలనేకులకు తాము

స్వరాజ్యము:
స్వదేశ సంస్థానములు

ఈ నెల 12 తేదీన బీకనీరు మహారాజుగారు హైందవ సామ్రాజ్య సమస్యల విషయమున యెల్లవాళ మృదయములలోను ఉదాత్తభావము బుడచుచున్నవని చెప్పియున్నారు. ఈవిషయమున మహారాజుగారు యొక్కయు సింహాగారియొక్కయు భావములు సేదనమును యెక్కువయు దారగణ సమన్వితములగుచున్నవి. యుద్ధానంతర సంస్కరణ పరిష్కారమునకుగాని, సామ్రాజ్య పునర్విర్మాణమునకు గాని, సామ్రాజ్యసభలోను, మంత్రికన్యములోను భాగీయ ప్రతినిధులను జేర్చుకొని వారిభిప్రాయములను కనుగొనుటకు ముందు హైందవ దేశమునకు స్వపరిపాలనము నీయవలెను. ఆట్లయినచోగాని భారతీయ ప్రతినిధులు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు తక్కిన రాజ్యముల ప్రతినిధులతో సమముగ నిలచి యుండుటకు పిలుకలుగదని జేను యిదివరకు వ్రాసియున్నాను. “ఇండియాదేశమునకు ప్రస్తుతము సంపూర్ణమగు స్వపరిపాలనాధికారమును ప్రసాదింపవలెనని యింగ్లీషవారెవ్వరును చెప్పలేదని బీకనీరు మహారాజుగారు ఇదివరలో చెప్పియున్నారు. కాని వీరు ఇటీవల చెప్పినమాటలను వినినయెడల తృప్తికరముగానున్నది. “దేశీయ రాజకీయాభివృద్ధికరములగు యత్నములగు నుప్పుట అవసరమే. ఇంతేకాక ప్రతినంతర్జము ను సమాజేశమగుచుండు సామ్రాజ్యసభలో, భాంతియందును, యుద్ధ సమయమునందును తక్కినదేశములవలె హిందూదేశముకూడ సంప్రతిపంబుడునను విషయమును తెలిసినవారు తప్పక దేశముయొక్క రాజకీయాభివృద్ధికి తగు యేర్పాటులుజేయుట ముఖ్యమని చెప్పదురు. సాతనపద్ధతులను హిందూదేశ పరిస్థితులకు సమన్వయించుట కష్టమేకాని దుస్సాధ్యముకాదు. అందుచే బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులు దేశము క్రమాభివృద్ధి నొందవలె ప్రయత్నములు జేయుగదంటు మందిరి “ఆరింహారాజుగారు చెప్పియున్నారు. ఇండియాను జాతీయవాది వీరివలెనుగల జాగరూకతతో పరమములను ప్రయోగింపవలెను. “19 సంస్కరణములను బట్టియు శరీయసభవారి విజ్ఞప్తినిబట్టియు, దేశీయ రాజ్యకన్యకర్షణలకు తమనును విజ్ఞయింపవలెనని “మహామూర్ఖులు” వాస్తవము రాజకీయ సంస్కర్తలైనను ఏకగ్రీవముగా చెప్పుదురు. ఈసంస్కరణములలోని విషయములను గమనించి సామ్రాజ్యసభలోని హిందూదేశపు ప్రతినిధులు వారిని బలపరచి, ఆవరణలోనికి తెచ్చుటకు యత్నించెదరుగాక యని నమ్ముచున్నాను.

హిందువులకును భావముగాని అభిమానముగాని లేవు. కాబట్టి హిందూ మతాభివాద విధానముగ హిందూసంస్థలను మన వృద్ధిజేసి హిందూ నాగరికమును విజ్ఞానమును గాపాడుట మన ప్రథమ సంస్కరణముగ నెంచవలసినది. ఇది లేనిచో తక్కిన సంస్కరణములను జేయు శయవలసిన ఆకరగమే లేకపోవుట త్వరలో తటస్థించునని నెలంచెదను.

ఇప్పుడు సంస్కరణోద్యమము అనాయకమై యున్నదని నే చెప్పితిని. దేశకాల పాత్రము బోగిరి సంస్కరణోద్యమాకుకై కార్యక్షణము నాయకుడు మన కవసరమై యున్నది. అట్టివారికిను బయల్పడలేదు. ఆంధ్రదేశములోని వివిధ సంస్కరణముల కన్యోన్య సహకారము గలిగించి నడపించుటకు సంఘ మొకదాని నేర్పాటు జేయవలయును. ఇది వ్యక్తిపురస్థము మహాత్మాగ్యములు జేయగల కార్యముగాను. ఈ యుగమున మహాపురుషులు జేయవలసిన పనులసంఘములు నిర్వహించవలసి యుండును. అంగరీర్యాణము వలన నెట్టిపహత్యాగ్యములు జేయవలసినో నర్హములు నిరోధముచో సంగ్రామమును నిరూపించిరి. మనదేశములోని వివిధములగు సంస్కరణోద్యమములు విడిచిడియుండుటచే కష్టము లేదు. స్కానికపురుగు నిలువరించు కొనుటకుగాని తగినంత పనిని నిర్వహించుటకు గాని సమర్థములు గాకయున్నవి. ఇతర స్థలముల కంటె గుంటూరునందు సంస్కరణోద్యమమును గూర్చి బాహుళ్యముగ పనిజేయుట కెక్కున ఆవకాశములు గలవని నాతలంపు. జాతీయా దివ్యములగుల వాచయ్యయ్య సంఘ సంస్కరణము నెవల మైముఖ్యములేక కార్యానుష్ఠానమున కుద్ధృతులమై మనముండువలయును ఈ మూడును సంఘటింపనిచో ఈకాలమున సంఘసంస్కరణమును జయప్రథముగ నడపవలయును. జిల్లాసంస్కరణ సభకు, హిందూసంస్కరణ సభగా మారుటయే సంస్కరణోద్యమముయొక్క ఆదర్శమును గుర్తెరింగితిరని విశదమగుచున్నది.

హిందూదేశ రాజకీయ సంస్కరణములు “మహామూర్ఖులు” పద్ధతి ననుసరించి గాని, వలసరాజ్యవిధానమును సంబంధించిగాని, క్రమాభివృద్ధి నొందు స్వభావము కలవిగాని యుండవలెనని యనేక వాదములను మన విమర్శకులు జరపి, ముఖ్యవిషయములను మరుగుపెట్టుచున్నారు. ఇండియా దేశములలో కన్న ఆనేకవిధములగు రాజకీయ సంస్కర్తలకు తృప్తికరముగానుండు యీసంస్కరణములను బ్రిటిషుప్రజలు ఆకూరించినయెడల దేశమునలెంతయు తేమకరముగానుండును. ఈసంస్కరణములను పట్టుదలతో సమర్థించువారిలో మహారాజుగారు మున్నగు వారున్నయెడల ఇండియానులకు సంతోషదాయకముగా నుండును.

బ్రిటిషు ఇండియాలోని ప్రజలరాజకీయ శక్తియుముల యెడల మహారాజుగారు సానుభూతిని చూపవలసి నందులకు కారణము వారు నాగరికత నొందినపెద్ద సంస్థానమునకు ప్రభువులగుటయే కాదు. బ్రిటిషు ఇండియా దేశమునకు స్వరాజ్య సమస్యలను నిర్ణయించుటతోడనే స్వదేశసంస్థానముల స్థితిగతులు గూడ మారగలవు. ప్రభాప్రతినిధులే ప్రధానాధికారులై దేశమును పాలించు సమయమువచ్చును. అప్పుడు స్వదేశ రాజ్యములుగూడ హైందవ దేశము యొక్క రాజకీయాభివృద్ధికి తోడ్పడవలసియుండును. ఈ విషయమునే మహారాజుగారు వాగుగ యోచింపవలెను. ఆంగ్లపతాకము క్రింద హిందూదేశము న్యాయశాస్త్రానుకూలమగు పద్ధతి ననుసరించి రాజకీయ విషయములలో నభివృద్ధి చెందుచుండుట సంస్థానాధిపతుల కందవకును సంతోషదాయకమునియు, వీరి సంస్థానమునందును ఇకవరక స్వదేశ రాజ్యములందును ప్రజలు రాజకీయవిషయ నిర్వహణమునందు నియోగింపబడుదురనియు, ఇండియాప్రభుత్వము వారియొక్కయు, స్వదేశ సంస్థానములయొక్కయు ఆశములొక్కమేయనియు, మహారాజుగారు తిరిగి “క్రైస్తవు” పత్రకకు వ్రాసియున్నారు.

19 గురు పథ్యులును. దేశీయసభవారును, మల్లము సంఘమువారును వ్రాసిన సంస్కరణములలో స్వదేశాధిపతుల విషయమై యేమియు చెప్పలేదు. ఈసమస్య మిగులనున్నప్పుడు ముగ నుండుటయే వీరికి గారణము. అందుచే మహారాజుగారు హిందూదేశ ప్రతినిధిగా నియోగింపబడుట నున్నప్పుడే, స్వదేశ సంస్థానముల గూర్చి యిప్పుడు మనదేశమున జేయవలసిన సంస్కరణములలో నూచించి, హిందూదేశమునకు విజయైన స్వరాజ్యమునకై యత్నింపవలెను.

తె.వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు, బి.ఎ.బి.ఎల్.

శనివారము సాయంత్రమునకు మహామూర్ఖులు మహామూర్ఖులు. బి. తియ్యగి. బి. ఎస్. గారు ఆల్టిమేటమ్ నున్న దేశానంత సముద్రప్రక్కనుంచేకొంచెరి. ఈ ప్రాంతము చేయుచోట మరొకందరు బాలురు జలకమాకు ముండి, అందులో ఒకడు అలచే గొట్టుకొని పోయెను. కొంతమంది ప్రజలును తన్ను పీడించుచు నొకర కొంతమంది నీరసమును నిమిత్తమేగిరి. ఒకడు సాయము చేయుచు మొగిచి వానితో పాటా యెను. ఇద్దరును చిక్క బడిరి ఈ లోతుగ తియ్యగిగారు నీరికి సాయమొప్పుట కేదెంచి, వీరిని ఆ ఇద్దరి బాలురలో నొకరు భయముతో గట్టి బట్టుకొనెను. ఇందుచే తియ్యగిగారు కాలబాది సముద్రములో బడి కొట్టుకొని పోయెను. బాలురుమాత్రము రక్షితుడాయెను. తియ్యగిగారు ఈతయందు ముంచి నేర్పిరి. కాని చాలఅలసి పోవుటచే ఈయ జాలరైరి. ద్వారమున్న ప్లింబందరు వీరినిబాది కేకలుజేయ పదిమందికచ్చి వీరిని రక్షించుట ప్రయత్నించిరి. ఇందులో తియ్యగిగారి సోదరు ఘెయ్యు-తియ్యగిగారు గూడ కలరు. వీరి భావమరిది మరొకందరు స్థానిక ఈతగాండ్లు ఆసోయ్యలముననే నెంచిరి. పాపము తియ్యగిగారు చెదటను కాన్సిచలేదు. తిరుగ ఆదివాకము మాయు నిగంటుకుఅలచేకొట్టు బడి వీరిక కే బరము బిచ్చనకు నీరికపురుగు వీరిని కాచిరి వీరిని బాంబులు గొంపోయి గతరాత్రి వీరివంటి ఈ భూస్థానికము జేసిరి. వీరు స్త్రీశేఖలయిన న్యాయమాన్ది బయరక్షిత తియ్యగిగారి కేవలపురుగు. వీరినాయు 51. వీరు బాంబాయి కురీసాతకాలయందు, ఆక్స్ ఫర్డ్ లో తెలియక కళాశాలయందును విద్య నేర్పిరి. బి. సి. ఎస్. పరీక్ష గుండు తీర్చులైన మహమ్మదీయులలో ఈయనే ప్రాథమికము. వీరి భార్యయు ఒక కొమారుడుగలరు. పుత్రునకు 15 ఏళ్లున్నది.

తీర్మానములు.

ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షులు గురువారము ఉదయము
మొలుబడికి వచ్చెదరు. సభ శుక్రవారము ఉదయము 7-30
గంటలకు ప్రారంభమగును. ప్రతినిధులందఱును గురువార
ముదయమునకు రాత్రి తులసి ఆంధ్రమహాసభ కార్యదర్శి
శ్రీమతి వా రనిచ్చెను.

స్థానిక వార్తలు

(౧)

ఉదిత కాలక్షేపము:— నేటిదినము రాత్రి 8గంటలకు నాగపల్లి చెట్టిపిళ్లయ్య వసంతమండపమున (322వంటి చెట్టిపిళ్ల, బాద్మి) బహుశ్రీకాశిరామఅయ్యగారు మీనాక్షయ్య కల్యాణమును హరికథగా జెప్పెదరు. టికెట్లు లేవు.

బట్టలను దొంగిలించుట:— ఏటా సాపాబను మహమ్మదీయులవారు రాయపేటమండలి యొక్క నొక్క గృహముండి క్రిందటి నెల 7 వ తేదీన బట్టలను సరకులను దొంగిలించినందున వానికి న్యాయాధికారి బజ్జి సాపాబు గారు 3 మాసముల కఠినశిక్ష విధించిరి.

హేమాంగి:— ఇది పద్మకావ్యము గ్రంథకర్త కే. రఘునాథరావు గారు. వేల 0-1-6 మంచి కాగితముల మీద ముద్దులుమాటులు గుట్టెట్లు ముద్రితము. అక్షరములు ముత్యముల వలెనున్నవి. అయ్యి తప్పలేదుగానరావు. అక్షరములేటముగ నున్నది. శుభశైలిని వ్రాయబడినది. ప్రతులు కలయు వారు యం. పి. శర్మ అందు కంపెనీ, కామేశ్వరప్రెస్, బళ్లారి యని వ్రాసు కొనవలెను.

చిత్తూరు రాజులకథలు:— గ్రంథకర్త శ్రీ పాద సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు; వేల 0-4-0. కథలు చాల సులభ శైలిని వ్రాయబడినవి. ముద్రణము ముద్దులాల్గుచున్నది. ప్రకృతమందు బాలరకు జెప్పటకు ఆంధ్రభాషలో సులభ శైలిని వ్రాయబడిన దేశచరిత్రగ్రంథములు లేకుంటే శిశు శాస్త్రిగారి గ్రంథము యిలాంటిది పూర్తిజేయుచున్నది. ప్రాథమిక పాఠశాలలందు క్రిందతరగతి బాలరకు పఠనీయ గ్రంథములుగ దేశచరిత్రకథకు నీ గ్రంథమును ప్రవేశపెట్టిన చాల యువయోగముగ నుండును. పూర్వకాలమునందలి భారతీయ రాజపుత్ర శ్రీల బలపరాక్రమములు, తురుష్కుల దౌర్జన్యములు రాజపుత్రుల, దైర్జన్యపాసములు చక్కగ వర్ణించబడినవి. ప్రాణమునకైన సరకుజేయక మానరక్షణము జేసుకొన్న రాచకొమ్మల చరిత్రము బాలికలకును ముద్రితమైనచో వారు నీతియుతులుగ ప్రవర్తించుటకు చాల యువకులముగ నుండును. గ్రంథములు వలయువారు హరి ఆంధ్రకో, రాయవరము, రామచంద్రపురం పోస్టు, గోదావరిజిల్లా యని వ్రాయవలెను.

చంద్రహాసుడు:— ఇదియొక రాజపుత్రుని చరిత్రము. గ్రంథకర్త: కే. రంగనాథరావుగారు. వేల 0-1-6. ఈపుస్తకము మృదుశైలిని వ్రాయబడినది. కథ మృద్యముగ నున్నది. ప్రపంచమున స్వలభమునకై మానవులెంత దారుణ కృత్యములైనను దైవభీతిలేక యొనర్చుకరకుటకు ఇందలిదృష్ట బుద్ధియే ప్రమాణము. దుష్టబుద్ధి తన్నెన్ని ఇడుముపాలు గావించినను, తుదకు ప్రాణములనుగూడ తీయవలెననినను నతిపై యాగ్రహముజెందిక వాని ప్రాణమును చంద్రహాసుడు రక్షించెను. ఇట్టి యుదారబావమొంతయు ప్రశంసనీయును. చంద్రహాసుని సదగుణచరిత్రము కడునీతిచాయకమైనది. అపకారము జేసినవారి కుపకారము జేయుటయే యుత్తమగుణమని చదువరులు గ్రహించి ఈ విహికముఖముల ననేక్షించి దుష్టబుద్ధివోలె దుష్టప్రవర్తనలయందు చోరక నిష్కేతుక బానుమానమగు పరమేశ్వరుని కటాక్షమునకు సామ్రాటగు నట్లు సదాప్రయత్నించవలెను. గ్రంథమందు అద్భుతపుష్ప లేదటనుగానరావు. అక్షరములు ముత్యములవలె నున్నవి. ముద్రణము ముద్దులు మాటులుచున్నది. ప్రతులు వలయువారు యం. పి. శర్మ కంపెనీ-బళ్లారియని వ్రాసుకొనవలెను.

గుంటూరు మండలసభ.

రేపల్లె, మే 30:— ఈక్రింది కట్టకడపటి తీర్మాన న త్యుత్సాహముతో నామోదిత యైన పూచీ గిరి సర్వపరిపాలనముగ బడయు తంపును జవల మనములనుండి పొందవలయునని మొట్టమొదట ప్రభువు గారిచ్చిన సలహావలన ఈసభవారు ఆశాభంగమునుబొంది, శాంతముక్తమును సక్రమమునకు ఆంధ్రోళనముచేసి అధినివేశములందుగల పరిపాలనమును వంటి పాలనమును శీఘ్రముగ లభించుట కొరకు పట్టుకలతో ప్రయత్నింపవలెనని ప్రజల నీ సభ వారు దోడ్పడించుచున్నారు. “శాంతి యుక్త

మును సక్రమమునకు ఆంధ్రోళనమును గూడ ప్రభుత్వము వారు నిషేధించు వలకు మనము స్వపరిపాలనాంధ్రోళనమును వదలకూడదు. ప్రజాంధ్రోళనము వలన తమకు మనస్తాపము కలుగునని ప్రభుత్వము వారునుకొని యున్నయెడల, వారు పట్టికున్నవిను కమిషను రిపోర్టును ప్రకటించి యుండిరి. షెయిన్సన్ ప్రభువుగారు ప్రజాభిప్రాయమును దీసికొనకూడ, సంస్కరణముల విషయపు విభావనమును ఇంగ్లండుకు పంపి యుండరు. 19 మంది శాసనసభ్యులును, తమసంస్కరణ సభ్యులును తమసంస్కరణ విధానములను ప్రభుత్వమువారి శాసన గుటతిప్పా? శాంతియుక్తమును సక్రమమునకు ఆంధ్రోళనము చునకు సహజము. ఇట్టిదానిని గవర్నరుగారు నిషేధించినను మనముదల కూడదని అన్యక్షులకు వేంకటపతిరాజుగారు చెప్పిరి.

ఆయుర్వేద సమైక్యనము.

I

శ్రీహరిద్వారమునందు బుట్టెటల బ్రహ్మచర్యశ్రీమమున నేటిదినము జరిగిన యాయుర్వేద సమైక్యనమున శ్రీవైద్య రత్నమండి డి గోపాలాచార్య ఎ. టి. ఎస్. ఎ. యం. బి. వారిచే, కొనగబడిన యధ్యక్ష కాభిభాషణమున నీక్రింది విషయములు ప్రకటితములు వారు ప్రారంభమున స్వవిషయమును కొంతవఱకు వివరించి బాధిచక్రవర్తికి ప్రస్తుత సంగ్రహమున విజయముగ గాక యని భగవంతుని ప్రార్థించి ఆయుర్వేదోద్ధారకులును, వైద్యవిద్యాధారిణులునకు కన్నీళ్ళ కె. ఆర్. కీర్తికర్ వి. ఎం. ఎస్. గారి వరణమునకు విచారించి ఇట్లనిరి:— ఆయుర్వేదము - దాని యాత్మప్రకృతి.

ఆయుర్వేదమునకు నాయుర్వేదము నందలి విభాగములును, కాయ, శక్త్యుచికిత్సల యాత్మప్రకృతియును లోకవిదితములు. వీనిని గుఱించి పురుషులకు లక్షణములే చర్చింపబడియున్నవి. దానిని చురల: జర్చించుట యవసరము. అయినను గొన్ని ముఖ్యములగు సిద్ధాంతములను వివరించుచున్నాము. ఆయుర్వేదమునది వాతవిక్రమములకు ద్వివిధము లతో గూడిన చికిత్సా శాస్త్రమునది లోకవిదితము. ఈ త్రిదోషములయొక్క న్యూనాధిక్యములచే శరీరమున రోగములు గలుగుననియు వాని సామ్యతయే యారోగ్యమనియు సిద్ధాంతము. ఈమాట దోషములను శరీరముయొక్క జన్మనిధనములకు మూల భూతములనియు విశేషముగ శక్తి విశేషములనియు వాని న్యూనాధిక్యములను సమతమ వానిచే గనుపరుపబడిన కృత్యములయట్టి తెలిసికొనవలెననియు చరక నూత్రస్థానమున వాతకలకపీచాధ్యాయమున జెప్పబడియున్నది.

వైవిధ్యమునందు లోకమున వాతము గాలియనియు పిత్తము పసురనియు, క్లేష్మము ముకఫరూపమనియు జాలకనగ: బలకలదునని త్రిదోషములుగానని స్పష్టమగుచున్నది. నటియు విద్యాధర విహారాది సేవనముచే రోగసామాన్యముయొక్క పుట్టుక కీమాట దోషములె కారణములని బోధించుచున్నది. ఇక్కలపు బాహ్యవై పథకులవారు నేడొక వ్యాధికి నెక కారణమును స్థిరపరిచి దాని వేదొకనాడు మతీయొక కారణమున జూపి ప్రత్యాభ్యాసము చేసెదరు. ఈత్రిదోష పథతి నవలంబించిన రోగజ్ఞానోపాయములు అటుగాక స్థిమములగు నిశ్చయములుగను గొప్పట్లు చున్నది.

అనంతము ఆచార్యులుగారు ఆయుర్వేద ప్రాశస్త్యమును ప్రమాణములను జూపి సామ్రాజ్యకాసన సభలో స్వయంజనరణుగాను ఆయుర్వేదవిషయమున “ఇష్టటివారు ప్రాచీనపథకుల యువయోగమును తెలిసికొని ప్రయోజనము గనుకొనవలెనని చెప్పిన విషయమును మూచించి ఇట్లనిరి:—

సుతుతమనగల బద్ధగుదోషము, పరిసావ్యుధరము, మూఢగృహము, అశ్రేయి, తిమిషము, మొదలగు రోగముల నుద్దేశించి చెప్పిన శస్త్రచికిత్సవై పుణ్యమును బహుభంగుల చాటుచున్నది. శస్త్రచికిత్సలకై వినియోగించబడు యంత్రములు శస్త్రములు మున్నగుసాధనము లిప్పుటి సవినపథకులవారి సాధనములకన్న ప్రాచీనములగు నవియే యుత్తమములని డాక్టర్ గిరీంద్రనాథముఖోపాధ్యాయులవారి గ్రంథముచే తెలియుచున్నది.

ఇక్క- పువారు సవినముగ గునెట్టిని తలచుటకు రిక్తవలనము క్రింద శిశుమున గొన్నివందల వత్సరములకు పూర్వమే చురకున నాత్రేయ ధిక్రొక్కోగ్యుగాధ్యాయమున, గనుపరుపబడినది. ఈవిషయమును వినినచో భారతీయుల నేరికి సంతస ముపొంగును?

ఆయుర్వేదము యొక్క యుత్కృష్టత గూర్చియు నందలి విషయవిశేషముల గూర్చి యుండెనుపలనెన్న నెన్ని

యోకలపు. అందు దిక్పాత్రముగ గొన్నిటిజూపినాడను— అస్తాంగ విశిష్టముగు నీ యాయుర్వేదము క్రింద శిశుమునకు గొన్నివందల వత్సరములకు బూర్వము చరకవిద్యాపీఠమునతో, పిదప (400 ఏ. డి.) కాలమున సుశ్రుత విద్యాపీఠమునతో యుత్తరాపథమున నభివృద్ధి గాంచినది. దక్షిణాపథమునకై స్వవశమునకు జరకాలము పూర్వము ఆగస్త్య విద్యాపీఠమున నభివృద్ధి నొందినది. పిదప వాగ్భట (500 ఏ. డి.) మాధవకర (600 ఏ. డి.) బృందమాధవ, చక్రదత్త ప్రహ్లాదులు ఉత్తరాపథమునకు, దక్షిణాపథమున పూజ్యుల (400 ఏ. డి.) ఉగ్రాదిత్య (800 ఏ. డి.) హస్తాది ప్రహ్లాదు భివృద్ధి నొందించిరి. ఈ యభివృద్ధి క్రింద పదియవ శతాబ్దము మొదలుగట్లు తెలియుచున్నది. 300. కి. సి. మొదలు 1000 ఏ. డి) వరకు గల మధ్యకాలమున నాయుర్వేద వాఙ్మయము విశేషము గనభివృద్ధి గాంచినది. పిదప శాస్త్రధరభావ మిత్రాములు ఉత్తరాపథమునకు, వల్లభేంద్ర బసవరాజులు దక్షిణాపథమునకు నవీన విషయములతో జ్యోతింతకము నాయుర్వేదమును బోషించుచుండిరి. ఈ మధ్యకాలముననే యాయుర్వేద వాఙ్మయము కొంతవరకు దేశభాషల నలంకరించుచున్నది. అందు: దక్షిణాపథమునగల ద్రవిడభాష నుండి వాఙ్మయము తొలత నవతరించినట్లు తెలియుచున్నది.

వైద్యశాస్త్రవిజ్ఞాన జరకాదుల కాలమునండి యభివృద్ధి నందుచున్న యాయుర్వేదము రాజావలంబనము లేకుండుట మున్నగున నేక కారణములచే నప్పడవును షీఘ్రశమించుచు మధ్యకాలమున, గొంచెము కొంచెముగ: దలయెత్తుచుండిననుట సర్వజనవిదితము. ఇట్టి దీనదేశనభివంచు చుండు నాయుర్వేదమును మరలనుద్ధరింప దేశభాంధవులు కొందరు మొదలిడిరి.

గుంటూరు మండలసభ.

రెండవదిన చర్య

మే, 29:— ఉదయం 7-80

ఈశోజన సభ ఉదయము 7-80 లకుసమావేశమయినది. సభాధిపతులు మండిరమున ప్రవేశింపగ నే కరతాళధ్వనులు చెలగెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము విషయము చర్యయే జరిగలేదు. దానిఅవసరమే కనపడలేదు. అందును రాష్ట్రము కావలయునను వారే. సభాధిపతులు ప్రతిపాదించగా అరసికేషములో తీర్మానమేకరేపముగ నామోదించబడినది. స్వర రిపాలనా తీర్మానము విషయము శివానధారిగారు చేసిన ఉపన్యాసము కడఆహ్లాదకరముగ నుండెను.

కాశీనుండి కనగపల్లె రామస్వామిగుప్తగారు పంపిన తంత్రివాద్యును జరిగినప్పడు సభ్యులు కరతాళధ్వనులను జేసి గుప్తగారి యందుగల గౌరవమును సూచించిరి.

తీర్మానము.

I

ప్రపంచములోని వివిధ జాతులయొక్క స్వాతంత్ర్య రక్షణాధ్యయ పోరాడుచున్న మిత్రమండలివారికి జయము కలుగవలయునని ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:— చల్లా శేషగిరిరావు. బి. ఎ. గారు

ఆమోదకులు:— మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు.

ఏకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడినది.

భోర్లు నెంట్లుజాబ్బి గెడలు

29-5-17.

మునిసిపల్ డిపార్టుమెంటు.

హిందూపూరు గురురావు క్రిస్టానావుగారిని ఆనంత పురంజిల్లాబోర్డుసభ్యునిగ నియమించిరి.

సయ్యదుల్లాహ్ సాహెబు బహదూరుగారిని తిరు. ఈసభకు సభ్యునిగ నియమించిరి.

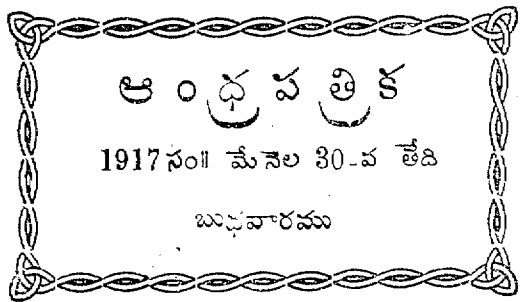
ఆదిపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు జెజవాడ మునిసిపల్ సభ్యునిగ మరల నియమించ బడిరి.

హిందూపూరు గురు రామకృష్ణరావు గారు శశవతి పురం సభ్యునిగ నియమించ బడిరి.

ప్రభుత్వపు వాణిజ్యసంఘం వారి సమ్మతిలేనిది అంగ దేశములో చక్కెరను దిగువతి సేకొనగూడదని ప్రకటింపబడినది. పోస్టుమాలమున ఇంగ్లండుకు పంపబడు చక్కెరయంతయు అంగదేశమున ప్రభుత్వమువారి వశమగును. గోధుమ పిండియు నీవిధముగ నిషేధింపబడినది.

విషయానుక్రమణిక.

గుంటూరు మండల సంఘ సంస్కరణసభ	2
స్వరాజ్యము: స్వదేశ సంస్థానములు	3
ఆంధ్రమహిళ సభ	4
స్థానికవాదము	5
ప్రధానవ్యాసము	
ఆంధ్రోద్యమము- నిర్వహణసాధనము	6
వార్తలు- వ్యాఖ్యలు	7
ఐరోపామహాసంగ్రామము	
విదేశ తంత్రీవార్తలు	8, 9
ముఖ్యసమాచారములు	10
ఇంగ్లీషుతంత్రీవార్తలు	11-12
దేశవాతీయ భర్తావాయము	13

ఆంధ్రోద్యమము
నిర్వహణ సాధనము.

ఆంధ్రోద్యమము సజీవోద్యమము. ఆంధ్రోద్యమము వికాసము సజీవమైన యాంధ్రవ్యక్తి వికాసముపై నాధారపడియున్నది. ఆంధ్రవ్యక్తిత్వమునకు ఆంధ్రులు ఆంధ్రభాష ఆంధ్రదేశము ముఖ్యాంగములు. ఆంధ్ర త్వస్థి ప్రజలయందును భాషయందును దేశమునందును నేకీభావ భావమువలన గలుగుచున్నది. ప్రజలయం దాంధ్ర వ్యక్తిత్వము భావ నిరూపణమువలన గలుగుచున్నది. ఆంధ్రత్వమునందు విశ్వాసము స్థిరపడిన గాని ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము స్థిరపడదు. "నే నాంధ్రుడను నాకు ప్రత్యేకమైన మాతృదేశము గలదు. మాతృభాష గలదు. సాంప్రదాయాచారములు గలవు. నా వ్యక్తిత్వము నా వికాసముపై నాధారపడియుండును" ఈ ప్రత్యభిజ్ఞానము ప్రజలయందు వ్యాపించుటవలన ను నాంధ్రవ్యక్తిత్వము స్థిరపడగలదు. తనయందు తనకు విశ్వాసము లేనపుడతరులకు విశ్వాసముగలుగునని తలచుట కేవలముభ్రమ. ఆంధ్రోద్యమమునకు ప్రాణము నాంధ్రులు పోయవలసి యుండును. ఆంధ్రోద్యమ వికాసమున కాంధ్రేతర వ్యక్తివలన పోషణము గలుగ నేరదు. పోషణము గలిగినను నది రసమయపోషణము గానేరదు. మాతాశిశువులకు గల సంబంధము మాతా శిశువులకు గ్రాహ్యమగును గాని యన్యులకు గ్రాహ్యము గాదు. శిశుపోషణమే తల్లికిసఖము సంతోషము స్వర్గము. తల్లికి సకలావస్థల యందును పిల్లయే భావ ప్రపంచమునందు విహరించు చుండును. జననియొక్క దేహము సంపదలు సంకల్పములు కర్మలు పిల్లల తేమమునకై స్థమర్పణ చేయబడును. శిశువుయొక్క భావనలన్నియును మాతృదేవతయందు లీనములై యుండును. శిశువునకు తల్లియే అన్నము. తల్లియే పానీయము. తల్లియే ఆవలంబనము. తల్లియే రక్షణము. తల్లియే గురువు. తల్లియే దైవము. మాతృభావమునందు సర్వభావములును లీనములై కామ్యార్థస్థి గలుగుచున్నది. ఆంధ్ర మాతృరూప సందర్భమును నాంధ్రులు పవిత్ర హృదయములతోను సంపూర్ణ అత్యముతోను జేసినగాని ప్రయోజనము గలుగనేరదు. మాతృశక్తియందును మాతృబలమునందును మాతృసంరక్షణమునందును మాతృశీలము

నందును విశ్వాసముండిన గాని మాతృసాన్నిధ్యమునలన ప్రయోజనము గలుగదు. మాతృప్రేమయందు విశ్వాసము గలవారికి దురాధ్యక్షులైన కార్యములేదు. మాతృప్రేమను మాతృబలమును మాతృశోభను మాతృపతిభను విశ్వసించలేని వారు మాతృసంక్షేపమును జేయుట నిరుపయోగము. మాతృదేవతనైన రేవిధమున నారాధించెదరా వారల నా విధమున సంప్రీతులను జేయుచుండును. మాతృదేవత శ్రీమంతులకు లక్ష్మీరూపము ననువిద్యావంతులకు సరస్వతీరూపమునను బలవంతులకు మహా కాశీ స్వరూపమునను ప్రసన్న యగుచుండును. ఏవృత్తి నవలంబించెడి వారి కా వృత్తిరూపమున ప్రత్యక్షమగుచుండును. మాతృగర్భమునందు కర్మకులు సుశీత్రములను గాంచుదురు. వ్యాపారస్థులు నౌకాశ్రయంబులను గనుగొందురు. కర్మాలయ స్థాపకులు సహజసంపదలను పొందుదురు. భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞులు రత్నమణులను గాంచుదురు. కళాభిజ్ఞులు కళానిర్మాణ సాధనంబుల నవలోకించుదురు. శాస్త్రవేత్తలు శాస్త్రాన్వేషణమున కాధారములను సందర్శించుదురు. రాజ్యధర్మజ్ఞులు మహారాజ్య సాధనంబుల నవలోకించుదురు. విద్యావంతులు విద్యాభీతములను నవలోకించుదురు. ధర్మవేత్తలు ధర్మసాసముల నవలోకించుదురు. చిత్రకళాభిజ్ఞులు రమణీయ ప్రదేశంబులను జూచుచుండురు. ఆర్థిక శాస్త్రజ్ఞులు జీవనసాధనంబులను గాంచుచుండురు. సమగ్ర మాతృ స్వరూపము స్థిరపడినపుడు ప్రజల కాత్మజ్ఞానము గలుగును. అత్యజ్ఞాన మాతృక లభికి గారణంబగును. ప్రజలయందు ఆంధ్రత్వ వివేకమును గలిగించు భార మాంధ్రులమీద నున్నది. ఈ భారమును నిర్వహించుటకు విజాతీయులైన పాలకులు సమర్థులుగారు. ఆంధ్రోద్యమ తత్త్వమును ఆంధ్రత్వమును గ్రహించని ఇతరభారతీయులును సమర్థులుగారు. ఆంధ్రోద్యమ తత్త్వమును, ఆంధ్రత్వమును సందర్శింపనేరని ఆంధ్రులును సమర్థులుగారు. ఆంధ్రోద్యమమునందు స్వలాభాపేక్ష పరాయణులకును సల్పలాభాపేక్ష పరాయణులకును తాత్కాలికలాభములుమాత్రముగోచరంబగుచుండును. ఉద్యోగలాభములు దేశలాభములు జాతీయభములు శౌరవలాభములు ప్రతిపత్తి లాభములు తాత్కాలిక లాభములు. తాత్కాలిక లాభములనపేక్షించుములు గాకపోయినను శాశ్వతలాభములవలె నపేక్షించుములును పవిత్రములును సుస్థిరములును గావు. మనుజులకు సకల సంస్థాపనలయందును సుస్థిరజ్ఞానము ప్రత్యభిజ్ఞానమువలనను గలుగుచున్నది. మనుజులకు ప్రత్యభిజ్ఞానము ఆత్మోపలబ్ధివలన గలుగుచున్నది. ఆంధ్రుల కాత్మోపలబ్ధి గలుగుట కాంధ్రోద్యమము దయించినది. ఆంధ్రోద్యమ మంత్రతత్త్వములైన యాదర్శములకు స్వరూప మాంధ్రమహాజన సభలవలన గలిగినది. ఆంధ్రోద్యమస్వరూపమును సకలాంధ్ర ప్రపంచమునకును ప్రత్యక్ష ప్రమాణముచేయుట ఆంధ్రమహాసభకు పరమార్థము. ఆ పరమార్థమును బడయుటకు రెండు సాధనములు గలవు. మొదటి సాధనము వలనను ప్రజలయందు విశ్వాసమును ప్రత్యభిజ్ఞానమును గలుగవలయును. రెండవ సాధనమువలనను ప్రజలయం దుదయించిన విశ్వాసము ప్రత్యభిజ్ఞానము వ్యవహార యోగ్యము గావలయును. ఆంధ్రమహాజనసభ ఈ యభయసాధనములను నాంధ్ర ప్రాంతమునకును నాంధ్రోద్యమ వ్యాప్తమునకును వినియోగించుటవలనను నాంధ్రోద్యమ మార్యమును ప్రత్యక్ష ప్రమాణములు గాగలవు.

యుద్ధస్థితి.

రుష్యాయందు పరివర్తన మేర్పడిన తరువాతను రుష్యా నైన్యములస్థితి సందిగ్ధముగ నున్నది. సైనికులు శాంతికాములును యుద్ధపరాజ్ఞులును నైరి. జర్మనులు పెట్రోగ్రాడు పై దాడి పెడలుదురను ప్రతీతిగలదు. మెయిమాసము ముగిసినది. తూర్పురంగమునందు గల జర్మను నైన్యములందు చలనము గలుగలేదు. రుష్యానైన్యములందు క్రమక్రమముగ శిక్షణమునందు ప్రసన్న భావము గలుగుచున్నది. యుద్ధాంగమంత్రి కెరెన్స్కి- నైన్యములకు "సైనికులకుదృఢశిక్షణ మవసరమనియును సైనికులు నౌకాసైనికులు దేశసంరక్షణమును జేయనియెడల వారు శాపగ్రస్తులగుదురనియును" సందేశమునంపెను. ఈ సందేశమును జదివినపుడు రుష్యాయందు సుస్థిరపాలన మేర్పడి సైనికులు యుద్ధోన్ముఖు లగుచున్నారని విశేషమగుచున్నది. స్థానికమునందు రాగల మాసమునందు సాంఘికవాదుల సభగూడనున్నది. ఆసభకు నానా ప్రదేశముల నుండియును ప్రతినిధులు పోవుచున్నారు. ఫ్రాన్సు లమెరికా దేశముల నుండియును రుష్యా జర్మని ఇంగ్లాండు దేశముల నుండియును ప్రతినిధులు పోవుచున్నారు. రుష్యా ప్రతినిధుల భావ మెటులున్నను లమెరికా ఫ్రాన్సు ఇంగ్లాండు రాజ్యముల ప్రతినిధులభావములు ప్రజాస్వామ్యత్వమున కనుకూలముగ నుండగలవు. సాంఘికవాదులబలము హెచ్చుగ నున్నప్పుడు రుష్యానైన్యములును యుద్ధాభి ముఖులుగ నుండుట సహజము. ఇందువలన జర్మను లవలంబించ దలచిన ప్రత్యేక సంధిలేంతయు సార్థకముగాదని స్థిరపడుచున్నది. జర్మనులకు రుష్యులతో ప్రత్యేక సంధిసాధ్యముగా నవుడు పరాసులతో గాని యాంగ్లేయులతో గాని ప్రత్యేక సంధి సాధ్యముగాదు. ప్రస్తుతము వ్యాప్తమగుచున్న యుద్ధ ప్రస్థానములను విమర్శించినపుడు జర్మనులకు దండన తంత్రమునందె కాకను సంరక్షణ తంత్రమునందు సయితము ప్రతిభ తగ్గినదని విశేషమగుచున్నది. ఇట్లీరంగము.

గతవారమునందు ఇటలీరంగ యుద్ధము ప్రముఖముగ నున్నది. ఇటలీ నైన్యములు కార్సో ప్రస్థమునందును గోరిట్జయందును విజయమును బొందినవి. ఇటలీనైన్యములకు మోంటెసెంటా వశమైనది. సర్పడగిరి ప్రస్థము స్వాధీనమైన ఇటలీనైన్యములకు ట్రిస్టునకు జేరుటకు మార్గమేర్పడును. ఈయుద్ధమునందు 23,000 ఖైదీలు కొన్ని ఫిరంగులు ఇటలీనైన్యములకు స్వాధీనమైనవి. ట్రెంటినో ప్రస్థమునందు తిరిగి ఆల్పైయనులు ఇటలీనైన్యములను దాకుటకు ప్రయత్నించుచున్నారను వదంతిగలదు. ఈవదంతియందలి సత్యాసత్యములను నిర్ణయించుటకు ఏలులేదు. కాని ఇటలీ సేనాధ్యక్షుడుకార్డోర్న సంరక్షణమునకుదగిన సాధనములను జేసినటులు నమ్మవలసియున్నది. నౌకాసంహారము

ప్రత్యేక సంధివలనను నౌకా సంహారము వలనను జర్మనులు విజయమును బొందనెంచిరి. ప్రత్యేక సంధి సాధ్యము గాలేదు. నౌకాసంహార తంత్రము సయితము నిరుపయోగముగా నున్నది. లాయిడుజాగ్గారు నౌకా సంహార తంత్రమునకు ప్రతిక్రియ గల్పింపబడుచున్నదని తెలిపెను. ఇది జర్మనుల యోచనల యందొక వింతయైన లోపము. ఈ తంత్రమువలనను జర్మనులకు విజయము గలుగక బోవుటయే గాకను లోకమంతయును ప్రతిఘటించు చున్నది. హాలెండు స్వీడను రాజ్యములు గాకను లోకమునందె తటస్థ రాజ్యమును

జర్మనుల కనుకూలముగ లేదు. పడమటిరంగము నందు జర్మనులను మిత్రముడలి పై న్యములు క్రమక్రమముగ వెనుకను నెట్టుచున్నవి. స్వల్ప గారు తెలిసినటులు యుద్ధము ముగియగల కాలము సమీపించినదని సూచనలు గోచరంబగుచున్నవి.

స్వల్పకు నియోజనాధి కారము.

ఆంధ్రములని నిశ్చయములుగ తలంపబడు విషయములు గూడ సంభవములు ముందుటమన మెరుంగుదురు - బంగాళాదేశము విభజనమును మరల మార్చుటకు యసంభవమని ఉన్నతాధికారులు ఖండితముగ నడిపినను సంభవమైనది - అటులేనేను స్వరాజ్య ప్రదానమును నియోజిత సభ్యుల సంఖ్యయధికముగల శాసనసభలకు కార్యనిర్వాహకులపై సంపూర్ణాధికార మొనగటయు ప్రభుత్వము వెంట్రుండు ప్రభువుగారి దృష్టిక సంభవములని తోచినను అచిర కాలముననే ఇది సంభవములగు మారుటకు వీలులేదని ఎవ్వరను నుడువ జాలరు. ఇందులకు స్త్రీలకునియోజనాధి కార మొనగుట యొక ప్రబల తార్కాణము. స్త్రీలకు నియోజనాధి కార మొనగ వలెనని ఆంగ్లేజమున స్త్రీలొనర్చిన ఆదరితాంతోజనము నెరుంగని వారు లేరు. వారు కారాగారములలో నిరశనకతయును గూడ బూనిరి. ప్రధానోద్యోగులందర నల్లల నాడించిరి. రక్షక భటులతో సంకుల సమరము లొనరించిరి విలువగల మందిరములను సమరకరములగు భస్మీభూతము గావించిరి. ఎంతచేసినను వారి క పుడు నియోజన స్వాతంత్ర్యమునిచ్చుట కంగీకరించిన రాజనీతిజ్ఞుడే కనబడలేదు. భారతీయులు చందమామనా నించుచున్నారని మళ్లే ప్రభువు పలికిన పటకులాయ బలపట్టవచ్చుచిననని ఎల్లవారును నిశ్చయించిరి గాని నేడు దీనిసంతను గీతెనెలుచ్చిన వాస్తా వినవచ్చినది. 60 లకులమంది స్త్రీలకు నియోజనాధి కార మొనగుటకు సర్వమును సంసిద్ధమైనదియు ఈశాసనము రెండవసారి చదువ బడిన దనియును గూడతెలియుచున్నది. దీనితో సమానమగు స్వాతంత్ర్యము మరియొకటిగూడ స్త్రీల కొసంగ బడుచున్నది. న్యాయవాదులుగ స్త్రీలపనిచేయరాదను వాదముచాల ప్రబలముగనుండెను. ఇటీవల హిందూదేశమున గూడ సొక విద్యావతి న్యాయవాదివృత్తి నవలంబించి గోరసనను నొసంగుటకు తమ కెట్టి యధికారమును లేదనికలకత్తా హైకోర్టువారు పరిష్కరించిరి. ఇట్లే స్వాతంత్ర్యమును ఆంగ్లేజమున స్త్రీలకొసంగవలయు నిశ్చిత వార్త వినవచ్చినది. మానవాత్మ తమనీమవి భూషితుడగు సర్వేశ్వరుడు సిద్ధసంకల్పుడై భావనామాత్రము న సర్వకార్య సంకుటన సమర్థుడై వెలుగొందుచుండ ఇదియ సంభవమని, నిర్ధానిగ నుడువుట ఎంతటివారికైనను సాహసోక్తియే యగును.

మహిళాసంఘము.

భారత మహిళా సమాజము నేర్పుచుటను గూర్చి భోగోత్తిజనరాజుగారు సలుపుచున్న కృషికి భారతీయ మహిళాసంఘము లందరను కృతజ్ఞులుగ నుండవలెను. ఇట్టిసమాజమునల కలుగు లాభము సారములనుట నిశ్చయము. ఈసమాజమునకు శాఖోపశాఖలు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు గుణ్యమగు విభాగమున నేర్పడవలెను. పురుషులమీదపని ఆమెలముగనున్నది. విద్యా-సాంఘిక-వైతిక-గృహపరిశ్రమ-గృహకృత్య-గృహవైద్య-పారిశుధ్య-భారీక-ముఖమున్నగు పలువిషయములందు స్త్రీలభివృద్ధి నొందుట యత్యవసరము. మరియు కాలచక్రప్రవణ మహావేగమున విశ్వమునుకలకాలమున వింతయాకృతిని ధరించుచుండ భారతమహిళలు లోకజ్ఞాన మాన్యముగ నుండుట చాల ననర్థకము. ఈసమాజము వారికి రాజకీయమున గూడ సంబంధముండు నేమో యని ట్రెప్ప పత్రిక ప్రత్యేకము నుద్ఘోషించుటకు గల కారణమును మేము గ్రహించ జాలకున్నాము. విద్యావతులగు మానవతులకు సార్వవిషయక జ్ఞానవత్సరము. దేశభివృద్ధికిని సంపూర్ణభివృద్ధికిని గూడ మానవ ప్రపంచమున పురుషులకును స్త్రీలకును సమాన విజ్ఞానమలరడుట యత్యవసరము. అట్లులేకుండైన కార్యనిర్వహణము యుక్తుమగును. ఏకతకట భార వాచకములగు వృక్షములు రెండను సమానవేగముతో సంపరిపకున్న నడక సరిగపాగ నిచందంబున దేశోద్ధరణ భారవహులగు స్త్రీపురుషులు సమానవిజ్ఞాన సంపదతో పనిచేయుచున్న కార్యనిర్వహణము.

కలుగజాలదు. మనదేశమున విద్యాభివృద్ధి పురుషులయందే నున్నది. లేదని ఎల్లరు నెరుంగుదురు. విద్య నేర్చుకొనిన పురుషులసంఖ్య మొత్తము జనసంఖ్యలోని పురుషులసంఖ్యను బట్టి చూచిన మిక్కిలి తక్కువగును. అందు స్త్రీలలో విద్యావతులసంఖ్య కేవలము స్వల్పముగ నున్నదమటయం దభివృద్ధి కైలేను. ఆకారణముననే నేటికినిగూడ జరుగవలసిన అభివృద్ధికి ప్రబలవరోధము కలిగి యున్నదని ఎల్లరు నెరుంగుదురు. పూజ్యులగు కార్యేంద్రులకు పీఠరంధ్ర నెడబాపుట మహిళా విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచిరి. ఇట్టి విశ్వవిద్యాలయములు రాష్ట్రమున కొక్కటి ఏర్పడినను చాలియుండవు. శ్రీమతిసరోజినీదేవి మున్నగు విద్యావతులు భారతాంగనలలో చాలస్వల్పముగ నుండిననువాచే యుదేశసేవ కోటిగుణితముగ నున్నది. అటులే భారత మహిళలందరను విద్యనువిజ్ఞానమునుగడంచి పురుషులకు తోడ్పడవలె సతీత్వమును సాధక మొనరించిన దేశమునకు లభించు నున్నత స్థానము నెవరు నిరూపింపగలుగుదురు. ఇట్టిలాభమును దేశమునకు చేకూరజేయుటకు ప్రయత్నింపవలసినవారు మహిళలు. కుటుంబజీవము స్వగతుల్యముగను సరకుల్యముగను గూడ గృహమునందలి కాంతల విద్యావివేక వినయసంపదలను బట్టియే యుండును. సకలసాధకములకును కారణము విద్యా విహీనతయే. మూఢాచార పరాయణతయే. లోకజ్ఞాన శూన్యతయే. కలతలకు కలహములకు బలవత్సరణములకు శిశువుల ఆనాకోగ్యమునకు పారిశుధ్యము సరిగ లేకుండుటకు దుర్మయములకు దారిద్ర్యమునకు బలహీనతకు నేయేల సర్వాధ్యక్షములకును విద్యావిహీనత యేకారణము. ఇట్టిలోపమును ఆంధ్రరాష్ట్రమునందలి మహిళాసంఘమున తొలగించుటకు ఆంధ్రరాష్ట్రమహిళాసమాజ స్థాపనావ్యక్తవంతయేని కలదు. ఆంధ్రనారీమణులలో విద్యావతులును ఉదారభావము గలవారును పలువురుగలరు. గాని వీరందరేకేభావముతో పనిచేయుట కొరతగయున్నది. గృహకృత్య నిర్వహణ భారనిమగ్నలగు వీరు లేఖాముఖమున నేకాభిప్రాయులై గడంగ దగును. స్థాయిసంఘమును స్థాపించి కార్యనిర్వహణమున కుద్యమింపవలెను. చెన్నపురమున గాని మరియు ఏపట్టణమునగాని ప్రధానసంఘము నేర్పరచి శాఖలను ఆంధ్రదేశము నందంతటను వ్యాప్త మొనరింపదగును. సర్వమును పురుషులే సరుకూర్తునని యాదానీయుల నుండుట కార్యకారి గాదు. గృహసహాయ బలమున వీరు కార్యసాధనమునకు గడంగుట యత్యవసరము. ఇందులకు నెల్లూరుపురమున జరుగవచ్చు మహిళా మహాజనసభ సత్కేత్రమని సూచించుచున్నాము. అభిలాష ఆంధ్ర మహిళా సమాజమును స్థాపించుటకది సద్గుతువు. ఇతర రాష్ట్రములందలి సోదరీమణులు ఇట్టిసంఘముల నేర్పరచి మాన్య దర్శినులై యున్నారు. గాననాంధ్ర సోదరీత్వము లీవిషయమున తగుక్రద్ధమబూని యాయదను వ్యధపరుపకుండుదురు గాతయని విన్నవించుచున్నాము.

స్త్రీలుతోటలలో పనిచేయుట.

ఈశీర్షిక భారతీయులకు వింతగనంబుడు. ఏలన గ్రామములలో చూచినాటిచేసి జీవించు స్త్రీలు పాలములలోను తోటలలోను పనిచేయుట మనమునిత్యమును చూచుచుండును. మరియు లేయాకుకాపి రబ్బరు మున్నగు తోటలలో స్త్రీలు పనిచేయుట, బంధకవ్రాతము, విదేశగమనము, వారిదుస్థితిని వారణ ప్రయత్నము మనకు మాతనవిషయములు గావుగాని మనదేశమునం దిట్టిపనులు చేయు స్త్రీలు పాటక పుజాతులకు చేరవరాకే గాని గొప్ప కుటుంబములలోనివారు గారు. వీరికి విద్యరానేరదు. వీరిపనులను శాస్త్రీయముగ నెచటను ఆన్యసిందినవారుగాను పాశ్చాత్యభేదములం దట్లుగాక విద్యావతులును స్కూల ప్రమాతలనగు స్త్రీలు పాఠశాలలందు పండితులచే నేర్పరచు విధివిధానముల నన్వసించి ఈ కార్యములను శ్రేష్ఠతముగ సగౌరవముగ నిర్వహించుచున్నారు. మరియు నీ మహాసంగ్రామము సంప్రాప్తమైనదిమొదలు పురుషులు యుద్ధేతర కార్యములకు లభింపకుండుటచే చాలవరకు పురుషులు నిర్వహించు కార్యములందు స్త్రీలే చేయుకలై యున్నారు. సంగరరంగమున శత ఘ్నినిబూని శత్రువులతో పోరుట యొందు తప్పు తక్కిన సర్వ కార్యములను స్త్రీలు నిర్వహించుచున్నార. రణరంగమున కేగి గాయములతిగిలిన వారికుపదర్శ సలుపుట - ఆయుధ పరిశర నిర్మాణము - ఉద్ధరముల నిచ్చుట - విధుల తుడుచుట, బ్రాంబులనుకుప్పట, వానియందు గాడ్ల లాగ నుండుట, పోలీసుభటులుగ పనిచేయుట, యంత్రశాలలందు వస్తునిర్మాణ సంబంధములగు పనులను నిర్వహించుట

మున్నగుకార్యములను స్త్రీలేచేయుచున్నారు. కారగాయలను పండ్లను పండించువిధానమును నేర్పుటకు శిశుప్రవృత్తి గారు చెప్పరులో సొకకళాశాల నేర్పరచిరి. ఈకళాశాలయందు 6 వారములకు తక్కువగాకుండ 10 వారములకు మించకుండను విధివిధానములను నేర్పెదరు. అతి శ్రీమంతులను నీవిద్యార్థిణులు పాలములలో పనిచేయుటకు సరుకులగుటకు వలయువిషయములను మాత్రమే యిచ్చునే నేర్పెదరు. గాజుగృహములలోను బయలుపండును గూడపండించు విధాన ముచట నేర్పబడును. అధికదురీతల దేశముగానవలయునంత యుష్ణములభించిన గానిపండిని ఫలశాకావృక్షములను ఫలవంతములుగ నొనర్చుటకు వానిని గాజుయిండ్లలో పెంచెదరు. భూమిని సారవంత మొనరించుట, విత్తనములను మొలకలను నాటుట, కలుపుతీత, వృక్షవినాశక క్రిములభాధను తొలగించుట మున్నగు పలువిషయములను పండితు లచటవిధి విధానయుక్తముగ బోధించెదరు. ప్రస్తుతము తోటలలో పనిచేయుటకు పురుషులు లేనందున ధనికుల భవనములకు సంబంధించిన పెరడులలో నిట్టివ్యవసాయమును స్త్రీలు చేయుటకు వీలగునట్లు వారికివిషయముల నచట బోధించుచున్నారు. ఈరీతిగా వీరు పనిచేసిచోటనున్న కొలది శాకాఫలాదులను పండించుట కవకాశము కలదని తెలియుచున్నది. ఈవిద్యార్థిణు లొసంగవలసిన దేశము కనుస్వల్పము. వీరిలో కొద్దిమందికి కళాశాలలోనే నివాస సౌకర్యమునుకూడ కలిగి చెదరు. గాని హెచ్చుమందితమతమహ్యములలోనే నివసించుచునచట విద్యాభ్యాస మొనరించెదరు. ఈకళాశాల 10 మంది విద్యార్థిణులతో ప్రారంభింపబడినది. ఇచ్చట పని లాగుగా జరుగుచున్నది. పురుషులే ధనాన్వన మొనరింపవలెను ఇంతులన్న స్త్రీలందరను సోమరులై దారిద్ర్యమున మునుంగవలెనను విచిత్రపు సిద్ధాంతము వెలసిన మనదేశమునందెట్టి వాస్తవికత వాస్తగా కనబడిన కనంబడుగాక ఇందలితయోక్తి ఏమియునులేదు. మన బాలి కావతశాలలలో కరువబడు విద్యభారతాంగనలు దేశాధి క స్థితిని వాగు చేయుట యందు పురుషులకు తోడ్పడుట కుపయుక్తముగనుండక వారిని కేవల విలాసవతులగు నాటకావలోకన తత్వలగును గానప్రియలగున గావేసి కారులను మణిభూషణములను దివ్యాంబర సుగంధమాల్యదులను కాంక్షించువారలగున మాత్రమే యొనరింపగలిగినచో కది కేవలము నిష్ప్రయోజనము. గుట్టుచెడకుండ పొట్టుకును బట్టుకు నెట్టులు లోటులేకుండ జరుగునని పట్టపరీక్ష నిచ్చిన భక్త పట్టరాని వారిపదముల బట్టవలసిన యవధ్యయందుండ భాగ్యగూడనట్టి నిరుపయుక్తకురు విద్యనేమవ్యసించుట కలనఫలమేమి. సాంఘిక గౌరవమునకు లోపించుచున్నప్రాయము కరస్థావరమొనరించుచుండుటచే చేయగల పనులను గూడవనవారు చేయక కుటుంబయజమాని నన హాయినినొందించి కడుగుం దజేయుచున్నారు. సాటి వారికి గలయ్యైశ్వర్యములేకున్నను సమాంకారమునకు మాత్రము లోటుండ గూడదు. భాగ్యము కొరతయైనను భోగ్యము కొరతగారదు. ఇట్లు భోజన కలాలన కైక్రియా విరహితలై వ్యాచూచు శూన్యలైన కాంతలు ఆనాకోగ్య కతులగుట యందును భక్తలనైదులై వానినల నొనర్చుట యందును కపురూప మే మిగలదు - ఇట్టి వారు - వింతవంత విదేశేష్ం గారముల పాశ్చాత్య పద్ధతులను మించ జూచు వారు - యువయుక్తి విషయంబులలో గూడవారి ననుకరించుట సరుంజనము గాకున్న - దేశముధనసమృద్ధము గాకుండునై - యువిత్వాచ మమునలని నిర్వాసిపాత్వము తొలగి కార్యదీక్ష కలుగును. కార్యదీక్ష కలన లభించులన్ని యుత్సాహమును కలిగించును. తత్ఫలితముగ నాకోగ్యము చెడకుండును. మంచి సంధానము గలుగును. కొంతకు కొంత సముపాజ్ఞనమున యజమానికి తోడులభించుటచే కుటుంబ జీవనము సౌఖ్య తరమగును. దేశాధి కస్థితి యుత్తమ మగును. గాన దారిద్ర్యకరములగు తొల్లింటి యసంబద్ధ మూఢవిశ్వాసములను వదలి వ్యక్తిసంఘ కుటుంబ దేశహితవాత్సను గలిగి ఎల్లరును ప్రవర్తించుచు గోరెదరు - వానివ్యాపార పాతి శ్రామిక విద్యదేశమున విస్తరిల్లినగాని సుఖావాప్తి సంభవము గాదు. ఇందులకు పురుషులను స్త్రీలనుగూడ యధాశక్తిని తోడ్పడవలెను. అందులకు చిత్తుగువిద్యను స్త్రీలకును పురుషులకునుగూడ సొసంగవలెనుగాని కేవలశాస్త్ర భాషాకళాపాండిత్యమాత్రప్రదమగు విద్య జనసామాన్యమునకు ప్రభుత్వకాలమున లాభకరముకాదని విన్నవించుచున్నాము.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతులు 5 వ స్థానము)

ఇంగ్లండు

నాకాదళిందోగములు.

లండన్, మే 27:— 50 కోట్ల గాయను, జెనరలు కార్మికులను నాకాదళిందోగమునందు పని చేయించుటకు ప్రోత్సహించు కొంతమంది నాకాదళిందోగమునకు నాకలను కొనుటకును నియమించిరి. 50. ఎం. రావెగారు మందు గండు సామాను తయారు చేయించుటకును, కొనుటకును నియమించబడిరి. అట్టివారిలో లావెన్సుగారికి ఓడవోడ్డిలపై అధికారము వున్నది.

ఇంగ్లండులో ఆగ్నేయభాగమందు శత్రువైమానికుల దాడి.

లండన్, మే 28:— శత్రువారు నాడు జరిగిన శత్రు వైమానికుల దాడివలన పోర్టును గ్రామమునకు ముఖ్యముగ చాల నష్టము గలిగినది.

ఇంగ్లండుచేవలనాకలను అంతర్జాతులు

ముట్టించుట.

లండన్, మే 28:— స్క్విరెల్ కెలోనున్న మైముప్రతికా విలేఖకుట్టిలు తెలుపుచున్నాడు:— కెలోలోనున్న కెలో మేరియండ్ డిస్ట్రిక్టులోనున్న పోతువలకు పయనమయ్యెడు ఇంగ్లండువారి చేపలనాకలను జర్మనులు తమ అంతర్జాతులతో తీవ్రముగ నాశముచేయుచున్నారు. బాల్టిమోరులోనున్న 7 పదవలను ఒకసాయంతనమందు బాంబులతోగాల్చి మించి చేసిరి. పట్టణము తమ ప్రాణములను రక్షించుట కొనుటకు మాత్రము కొన్ని నిమిషములు గడుపియబడిరి. వారి సాత్తంతన గోల్పోయిరి. బ్రిటిషు కావలిపదవోకటి అంతర్జాతులతోపోరి నానిరి నీటిలో మునుగునట్లు గావించగ తక్కిన చేపలపదవలను తప్పించుకొని పారిపోయినవి. జర్మనులంతటి క్రూరరాక్షసులను ప్రపంచమునం దెవరు గానమని ఆమెరికా వారందరికిని తెలియజేయుచు బాల్టిమోరులోనున్న చిన్నయోడ వర్తకపు యజమాని, విలేఖకుని కోరినను, ఆమెరికా ఇంగ్లండువారి సహకారముతో ఈ కరాతకులను నిర్మూలము చేయవచ్చునని ఈయన నమ్ముచున్నాడు.

ప్రాన్లు

గొప్ప ఫిరంగియధము.

లండన్, మే 28:— పరాసు వారు ఇట్లు ప్రకటించిరి:— కాస్టిల్, డిటీటో, చాంపేలులో శత్రువులు మరల తిమారు యుద్ధ మొనర్చిరి. కాని పూర్తిగ పరాజితులుగ జేసితిమి. ముఖ్యమునకి వామపార్శ్వమందున్న మాన్ట్రాము దగ్గరను 804 నెంబరు కొండకు వెనుక భాగమందు శత్రువులు ఫిరంగులతో తీవ్రముగ పోరుచున్నారు. ఆర్మెనులో ఊపుహోట్టు చాలో నున్న శత్రువుల రెండవపంక్తిలో మా వైనికులు చొరబడిరి. ఈ ప్రదేశమందు జర్మనుల శవము లనేకముగ జూచితిమి కొంతమంది శత్రువులను బండిలుగ జేసితిమి. చాంపేలులోను తియాక్ విల్లి ప్రదేశమందున్న యినుపదారులపై, యుద్ధకార్యాల్లములపైన మావైమానికులు రిటున్నులబాంబులను విదలిరి 9 శత్రుకమానములను నేలగుల్చితిమి. ఇంకొక రెండింటిని మాపంట్లలో పడునట్లు జేసితిమి. 5 విమానములను శత్రువుల పంట్లలో కూలునట్లు జేసితిమి.

ప్రాక్ హోము సాంఘిక వాదుల నమావేశము

ప్రార్థన, మే 29:— ప్రాక్ హోములో జరుగబోవు సమావేశమునకు హాని సాంఘిక వాదులు తమ ప్రతినిధులనుబంపి తమ యభిప్రాయములను తెలుపజేయుటకు తెలియజేయ గోరుచున్నారు. కాని వీరు జర్మనులతో ఎట్టిజోక్యమున కలుగజేయ కొన దలచుకోలేదు.

ఛాం ఫీనులో ఫిరంగులయుద్ధము తీవ్రముగ జరుగుట

లండన్, మే 29:— గత రాత్రి పరాసువాట్టు ప్రకటించిరి:— ఛాం ఫీనులో యిరువైపుల వారు తీవ్రముగ తలపెట్టులతో పోరుచున్న వారు. టిటను దగ్గర చిత్తముగ బాంబులతో పోరునర్చిరి.

జయవంతమైన ఆంగ్లేయులదాడి.

లండన్, మే 28:— మధ్యాహ్నముందు బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి:— చెన్నై వాయవ్యమందును వెన్నుకు దక్షిణభాగమందును శత్రువుల దాడిని విఫలముగావించి అనేకమందిని నష్టపరిచి కొంత మందిని బండిలుగ కొంటిమి. విట్టుచేటు చుట్టుప్రక్కల ఆర్మెంటును వృత్తరముఖమందు జయవంతముగ దాడి సల్పితిమి. జర్మనుల రక్షక పంక్తిలో ప్రవేశించి 80 మందిని బండికృతులుగ చేసితిమి.

బ్రిటిషు వారు సాయంకాలముందు ఇట్లు తెలియజేసిరి. వెర్మిలీనుకు ప్రాగ్విశయము జయకరముగ దాడి సల్పితిమి. కైప్రెసుకు ఈశాన్యభాగమందున్న చిన్న ప్రదేశముపై శత్రువులు దాడి సల్పిరి. ఆదివారము నాడు విమానయుద్ధము హెచ్చుగ జరిగినది. 18 జర్మను విమానములను నాశము జేసితిమి. 10 దింటిని క్రిందకు పారదోలితిమి. మా విమానములు 3 కనిపించుట లేదు.

యూరప్

రషియా స్థితిగతులు

రషియాలో ప్రజలయొక్కయు, వైనికుల యొక్కయు స్థితిగతులు చక్కగనున్నవనియు బారుగారి ప్రభుత్వము క్రింద యున్నదనికంటె చాలసౌకర్యముగ నున్నారనియు ప్యాగ్రిసులోనున్న తెలిగ్రాపుప్రతికావిలేఖకుడు తెలియజేసెను. భావిదశ గురించి చునమిపువేయియునుకునవీలుపడవనియు మొత్తమువిద యుద్ధావసానకాలము సమీపించుచున్నట్లు తోచుచున్నదనియు జెనరల్ స్టెట్సు గారుతమయువస్వాస వందర్శనమున ప్రీతి చుందిరమున తెలియజేసిరి.

యుద్ధమంత్రిగారు సేనలకు సందేశ మంపుట

పెట్రోగ్రేడు, మే 27:— వైనికులందరూ కఠినమగు క్రమశిక్ష నవలంబించ వలెననియు వైనికులు, నాకాదళములును దేశమును కాపాడుకొననివో వారు శపితులగుదురు. దేశము నుండి లోక కంటకులగు శత్రువులను వెదలగొట్టవలయుననియు వైనికులకు జెనరల్ గారు ఖండితముగ తెలియజేసిరి. వైనికులను విచారణ లేకుండగ శిక్షింప గూడదని ఉత్తరువును జారీచేసిరి. కాని యుద్ధకాల మందెవరేని ఆవిశేయతగ ప్రవర్తించినవో వారిని సేనానిలు తగినట్లు వైనికులచే శిక్షించ వచ్చును.

ఇటలీ

ఇటలీ వారి పంక్తి దుర్భేద్యముగ నుండుట.

లండన్, మే 27:— పూర్వము ఇటలీ రంగమందున్న విలేఖకుడొకడు కమింగు సాట్టొండ్రు ప్రతికయందొట్టు వ్రాయబడినది:— బ్రిటాన్లో రణముఖమందు ఇటలీవారు కట్టినదుర్గములను భేదించుటకు 20 పటాములు, పెద్దఫిరంగులు కావలయును.

ఎడియాటిక్కు సముద్రమందు బ్రిటిషువారి యుద్ధనౌకలు

లండన్, మే 28:— ఆస్ట్రీయనుల వెనుక భాగమందున్న వైస్యములను ఫిరంగులతో కాల్చుచు బ్రిటన్లో జలసంధిలో అంగ్ల ముద్ధ నౌకలుజేయు కార్యములను ప్రభోత విలేఖకుడు ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. ప్రభాత సమయమున బ్రిటన్లో వృత్తరభాగమందున్న ప్రాస్కోయినుపదారిపై మొట్టమొదట బాంబులుపడినవి. రెండవ సారి పడిన బాంబులు ఒక ధూమశకటమును తునిచులుగ జేసినవి. విమానకాలలను యుద్ధనౌకలు ఢిగ్గుముజేసినవి. ప్రాస్కో— ధూమ శకటం కొంతింపులమును మట్టుముజేసినవి. కొండపై చేరుబడిన వంతెనవోకానిని నాశము జేసినవి. కాంటి వెల్లోలో అగ్ని బ్యాల్లలను ప్రబల్పిల్ల జేసినవి ఆస్ట్రీయను నాకావిమానములు నిర్మాత్యముగ, అంగ్లయుద్ధ నౌకలను ముట్టించినవి. కాని త్వరలోనే ఇటలీవారి విమానములు వీనిని పారదోలినవి.

అవస్కందమును విమర్శించుట

ఆస్ట్రీయనులు ఇటలీవారివలన మోసపోవుట

లండన్, మే 28:— టూల్మికో గారిజియా దగ్గర ఇటీవల జరిగిన యుద్ధమును వర్ణించుచు ఇదంతయు ఇటలీవారి మాయయని ఈకో డీ ప్యాగ్రిసు ప్రతికలో ఎం. మార్చెలు హూటన్ గారు వ్రాసిరి. నిజమయిన యుద్ధము కష్టాగ్న రిజ్జా సముద్రప్రాంతముల మధ్య జరిగినది. దీనియందు జయ శీలురగుట చే కొలది రోజులలో నే ఇటలీ ఆంగ్లేయ శత్రువులదళములవారు మాంటి హెర్మిడానును చులకనగ గురిపెట్టి ఫిరంగులతో కాల్చి వశపరచు కొనుటకు వీలగును. ఈ కొండను బ్రిటన్లో పోవు సముద్రతీరమును గంరక్షించు కొనుటకు మూలస్థానమని ఆస్ట్రీయనులు తలంచుచున్నారు.

ఉత్తర రంగమందు ఇటలీవారు చూపిన ఆవేశమువలన ఆస్ట్రీయనులు బుద్ధి మాంద్యమై మోసపోయిరి ఎం హూటినుగారు నిందించుచున్నారు. ఇటలీ ప్రభుత్వోద్యోగులు ఇట్లు తెలియజేయుచున్నారు:— రణరంగమును 100 వేల తుపాకులతోను, వందలకొలది శత్రువులదళములతోను, వేయి మర ఫిరంగులతోనుగూడు కొన్న మావైస్యములను శత్రువులు మొదట ముట్టించిరి. మొత్తము శత్రువులు తమ వైస్యములో నాల్గవంతు వైనికులతో ఇటలీ వారిపై దాడి వెవరిరి. తరువాదిభాగమందు శత్రువులు ముఖ్యముగ తలబడుచుచు ఇటలీ వారు గ్రహించిరి. కాని వామపార్శ్వ మందును, మధ్య భాగమందున్న మా సేనలను ఆస్ట్రీయనులు ధ్వంసముజేసిరి.

323 మిటరులు పొడవుగల హెర్మిడా కొండ తనకు ఆధారమగుననియు, అరంభాధికములగు కందకపు పంక్తులు మర ఫిరంగులు, దుగ్గములు తమ వామపార్శ్వమును రక్షించుననియు, ఆస్ట్రీయనులు నమ్ముకొనిరి. శత్రువులు ఫోరముగు ప్రతియుద్ధము లొనర్చినపుడు ఇటలీవారు వైకోన్న కొన్ని ప్రదేశముల గురించి ఇటలీవారి ప్రధానకా గ్యాలయ మందున్న మైముప్రతికా విలేఖకుడు తెలియజేయుచున్నాడు. శత్రువుల పంక్తులను స్వాధీనము జేసుకొన్నపుడు ఇటలీవారు కందకములను కాల్చినదగ్గర త్రవ్వకొనలేదు. ఆస్ట్రీయనులు చేదించిన కందకములయందే ఇటలీవారు తలదాచుకొనిరి. కంకందకపు గోతులను, పెద్దకొండలహాలును క్రొత్తవానిని మోసపుచ్చుచు. ఇటలీరంగ మందిట్టిహోరయుద్ధ మెపుడును జరుగలేదని ఇటలీ విలేఖకులందరూ అంగీకరించిరి. శత్రువులకు ఇంత గొప్పవస్త్రము తెచ్చుచును ఇదివరలో కలుగలేదు. హంసేరునులు చాలవరకు హాతులయిరి. పటాలములు పటాలములు చాలవరకు పేరులేకుండ నిర్మూలమైనవి.

ఆస్ట్రీయనులదుర్గములు ఇటలీవారి వశమగుట

లండన్, మే 28:— ఇటలీనుండి వాయువార్త లిట్లు తెలుపుచున్నవి:— జూలియన్ రణరంగ మందున్న మాస్టానములను బలపరుచుకొని జేమయానాకు తూర్పుముఖ మందును, ఆగ్నేయ భాగమందున్న శత్రువుల కందకములను వశపరచుకొంటిమి. ఈ కందకములు చాలదుర్భేద్య మైనవి. మేము తిరుమావో నదినివాటి దూరవోత ఈ శాస్త్రభాగమందున్న స్వాగ్గియోనాన్నిని స్వాధీనముజేసి కొంటిమి. ఆరంగు శములు వైవారముగల 9 ఫిరంగులకూడ మావశమైనవి. వాడి సుప్రదేశమందును, గారిజియాకు. ప్రాగ్విశయమున్న కొండల దగ్గరను శత్రువులరెండు మూలు బారుణముగ ప్రతియుద్ధములనర్పిరి. కానివానిని వ్యథ గావించితిమి. గ్రోజిగ్నాకు దక్షిణమందున్న మావైస్యపంక్తిలో కొంతవరకు శత్రువుల కాల్బలములు ప్రబలముగ చొరబడినవి. వారినందరినితరిమితిమి. 156 వైనికులను బంధించితిమి.

ఆస్ట్రీయా

బొహీమియాలో ఆయుధసామగ్రి శాలలందుకొనుట

అముట్టరు డా, మే 29:— బొహీమియాలో పోల్వకు మందుగుం కర్మాలయమున అగ్ని బ్యాల్లలు వెవలి మందుగుండు సామానంతయు అంటుకొని ప్రేల మొదలు పెట్టెను. ఆనేకమంది మాతులైరి. చనిపోయిన వారిలో 16 కనపడిరి. 50 మంది ఆ కర్మాలయ యలోనే చేనిక్రిందనో యుండిరి.

మంచువలన హంగేరీయాలో పంటలు పాడగుట.

బ్యూరిచ్, మే 28:— మంచుచే పొంగిపో పంటలు విస్తారముగ పాడైనవి.

అమెరికా

అమెరికనుల సభలికృత కార్యములు. యుద్ధమందు దిగినవాడగు అమెరికనుల సభలికృత కార్యముల గురించి ప్రతికల్పము ప్రకటించుచున్నది:— ఆంగ్లేయ పరాసు సేనలతో పోరుచున్న అమెరికనులలో కలుపుకొని పరాసు దేశముందు కొలది కాలములో 100 వేలవరకు అమెరికనులు లెక్క చేయబడును. 3,500 విమానములను నిర్మించుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈసాయన 6,000 వైమానికులను యుద్ధమునకు అమెరికా వారు తరిగింపు జేయుచున్నారు.

అమెరికాలో తుపాను.

చికాగో మే 27:—రషీయ ఇన్వేయినులలోనగు అనేక పట్టణములలో తుపాను పట్టెదది. 75 మంది మృతులైనదియు, 100 మందికి గాయములు తగినవనియు అంధవా నేయబడినది. వేలకొలది జనల గృహ విధ్వంసయై యున్నారు.

అమెరికాలో ఇటలీవారి రానుబారులు.

ఇటలీ రానుబారులకు విలన్సు గారు స్వాగత మొసంగినది పెంట్టలున్ద్రాసు ఏజెన్సీ ప్రతికా విలేఖకును వాషింగ్టన్ నుండి తెలియజేసెను. ఇటలీవైనికులు ఇటలీదేశమును కాపాడుకొనగలగనియు అమెరికావారు ప్రజ్ఞాపాత సాయమును ఇటలీవారికి చేయ నవసరములేదనియుపరాసు వారికి మాత్రము కొంత వైద్యమును సంగ్రాహ సహాయార్థ వంపుడనియు ఇటలీ రానుబారులు పలికిరి.

కెయిజరును రాజ్యభ్రష్టునిగ జేయ యత్నించుట.

న్యూయార్కు మే 29:— యునైటెడ్ స్టేట్సు సంపదకు జన్మములు కెయిజరును రాజ్యభ్రష్టునిగజేసి జర్మనియందు ప్రజాప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు ప్రయత్నించు చున్నారు. అమెరికాలోనున్న జర్మనులు ఇట్లునుచువుచున్నారు. ఇటీవల జర్మనీలో జరుగుచున్న సంఘటనలబట్టి జూడ రషీయాలో జరిగినట్లు జర్మనీలోగూడ పరివర్తనము కలుగునని మూలము కాన్పించుచున్నది. జర్మనీలోనున్న నిరంకుశవాదులకు చాలసంకటముగనున్నది. వారికార్యములు పూర్వమునకే పరిమితములేదు. ప్రజలుకొరచుకొనినది కరసాహించుట లేదు. ఇట్లున్నను గంభీరముగ ప్రభుత్వోచ్ఛ్వాసము పనిచేయుచున్నారు.

బెలియము

బెలియం నామరూపములు తెలుగుదుట.

అమ్మంటుడం మే 28:—ఇంతటినుండి బ్రెస్లెన్ జర్మనులకు బురుజులై నుండునని సిగ్గులేకుండగ రినిచ్చి వెల్లువేసికొన్న 'క్రొవొయినా' ప్రక్క ప్రతికయంగు వ్రాయబడియున్నది. బెలియనులకు కలిగిన లాభములను బట్టి జూడ లోవెయను తగలవలయు ఒక గొప్ప నష్టము గాదు. నామరూపములు లేని బెలియము పేరుకు ఇకవిదట నెంతమాత్రము పేర్కొనకుడు. నానితో నిమిత్త ముండనూడదని జర్మనులును నైమంగులును ఎల్లప్పుడు మొదలిడవలెను. నైమంగులకు స్వేచ్ఛావృత్తినికలగ జేయుటపై జర్మనులెందరొక తమ ప్రాణములను కణింకమునకు బలియిచ్చిరి సంకల్పిని ప్లేమంగ లెన్నడును మరవరానని కూడ క్రపప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

గ్రీసు

ఏకాన్యలో అహార రీతిగతులు.

లండన్, మే 27:—సలోనికా మార్గమునుండి 1,000 టన్నుల గోధుమలు వచ్చిగాని ఏకాన్యలో ప్రాంతికాట్టి యేదోరకదని ఎక్స్ ప్లొరేటిలి గ్రాంకంవేరి విలేఖకును ఏకాన్యనుండి తెలియజేసినాడు.

శత్రుయుద్ధములు నిష్ప్రయోజన మగుట

లండన్ మే 29:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— మాప్రభుత్వ ప్రాంతమందు శత్రువులు దాడులముగ ఫిరంగులతో బోరి 10 నాగులు ప్రతియుద్ధములు సలప వానినన్నిటిని పూర్తిగ విఫలము గావించితిమి. వారరావల్లి తుల్యభాగముననున్న చిన్న శత్రుప్రదేశమును బట్టుకొంటిమి. కొంతమంది శత్రువులనుకూడ వశపరుచుకొంటిమి, నానొంకి మన రావలి యర్ధునకు దక్షిణముననున్న శత్రువుల రాకపోకల స్థానములను మేము చాలదగకు ఫిరంగులతో కాల్చి భ్వంసముజేసితిమి. 7 జర్మను విమానములను నేలగుల్చితిమి. 12 విమానములు విస్ఫోమ నష్టపడి క్రందకాసుకుగల్గు జేసితిమి.

స్పెయిను

స్పెయినుదేశమువారు తటస్థముగ నుండజాలరు.

మాడ్రిడ్, మే 26:—20 వేల సాంఘికవాదులును ప్రజాప్రభుత్వవాదులును సమావేశమై అధికోత్సాహముతో స్పెయినువారు ఈయుద్ధమందు తటస్థముగను నిష్క్రమముగ నుండజాలరని యొక తీర్మానమును జేసుకొనిరి. మిత్రమండలివారితో మైత్రి సంపాదించివారి పక్షమున పోవలెననియు, జర్మనలతో బాంధవ్యమును విడనాడుకొనవలయుననియు నిశ్చయించిరి. జర్మనులు స్పెయినువారియడల జూపుచున్న శృంగారములన్నిటికిని స్పెయినువారు ప్రతికారము జేయవలయుననియు గూడ తీర్మానించిరి.

మిత్రమండలివారితో స్పెయినువారు మైత్రితో మొలగుట

మాడ్రిడ్, మే 28:— స్పెయినులో నున్న అన్నివర్గములవారి తరపున సాంఘికవాదులు, ప్రజాప్రభుత్వ వాదులు ప్రకాశించిరి. మొదటి యువస్వాసకుడు మిత్రమండలివారితో సఖ్యముగ నుండవలయునని వ్యక్తీకరించిరి. మరియు స్పెయిను జాతికి సంబంధించినవా రందరను సంఘభావముతో మొలగవలెను. యూరపుదేశముతో ఐక్యమయి స్పెయినువారు పనిచేయదినము తటస్థించినదని సాంఘికవాదులలో నొకరు పలికిరి (హాసరము) కెయిజరు ప్రభుత్వ మున్నంతకాలము సంధిపీఠుబడదని ప్రజాప్రభుత్వవాదుల ప్రతినిధి తెలియజేసెను. తటస్థ భావ మకలంబించుదని నిర్బంధించినవో ప్రజలందరును ప్రజాప్రభుత్వవాదులుగ మారుదురనియు సభవారు తెలియజేసిరి. భావికాలమందు దేశజేను మరయవారు ప్రజాప్రభుత్వవాదు జేయని యధికోత్సాహముగ ప్రజలు పలికిరి.

శత్రువులదాడి విఫలమగుట.

లండన్, మే 29 ప్రతిభావారిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:— తెన్నుకువైరుతి మూలకు మెస్సీనుకు పడచుట్టిభాగమందును శత్రువులదాడిని విఫలముజేసితిమి. నైజీటియ తుల్యముఖముగ మేము జయవంతమైనదాడి సల్పితిమి బుల్లికోర్టు, స్కార్పిద్గర్గను శత్రువులు ఫిరంగులతో తీవ్రముగపోగుచున్నారు.

చీనాలో మార్పులు

పీకింగు, మే 28:— లిచాంగ్ గారిని ఆర్థికమంత్రిగను, పీకింగ్ మేజిస్ట్రేటుని ప్రధానమంత్రిగాను ప్రజలు ఎన్నుకొనిరి. తెనటువారు ప్రతినిధి సభవారును చీనావెందించిరి. ఈ యన సంయుక్త మంత్రివర్గము నేర్పాటు చేయవచ్చును.

మరణ వృత్తాంతము

లండన్, మే 29:— టూఫూల్స్ రాజైట్లు గారు చనిపోయిరి.

గ్రీసుదేశమందు ప్రజాప్రభుత్వ ప్రచారనము.

లండన్, మే 29:— గ్రీసుదేశము కనువిషమస్థితిలో నేయున్నది. ప్రజాప్రభుత్వ ప్రచారన మూలములు కాన్పించుచున్నవి. ఇనికరకెల్లడును ఇట్టియుద్ధమును వంశాచారముగ నున్నని వ్యక్తీకరించుచున్న వెనిజిలుగారు ఇహుగ్రీసు దేశపు ప్రజలకు రాజ్యాంగ స్వాతంత్ర్యము వలయునని క్రొత్తప్రాంతైను గారిని రాజ్యపరమినుండి తొలగించవలెనని బహిరంగముగ నిధానించుచును చున్నారు.

రాజ్యకుటుంబ పరిపాలన మసంభము.

లండన్, మే 30:— హెనిరిచ్ అధినిదేశముల దేశీయ మహాజన సభాద్వేషము క్రియం— వైద్యుగారుకూడ రాజ్యకుటుంబ పరిపాలనసంభవమనియు ప్రజాప్రభుత్వ పరిపాలన మవశ్యమనియు వ్యక్తీకరించిరి.

అమెరికాలో ముస్లియుద్ధము.

న్యూయార్కు మే 30:— 9 వ మారు చెన్నిలయన్ద్రాగారు పెడ్డిడెయిసు గారిని నూయార్కులో జరిగిన ముస్లియుద్ధమందు పీడించి స్వల్పభాగముగ ముస్లియుద్ధమందు వింతటాదలేదని ప్రవచనమందు చేరు గాంచెను.

దేశభాషలలో విద్యగలపుట

మే. 2. గాంధీగారి ఆధిప్తాయములు

దేశభాషలలో విద్యగలపుట సమస్య మిగుల ముఖ్యమైనది. మాతృభాషను తృప్తీకరించుట జాతీయ స్వనివాళిమును గావించుటయే. ఆంగ్లభాషలో పాండిత్యమును సంపాదించిన వారే మన దేశమున ప్రజానాయకులుగ నున్నారనియు, అందుచే ఆంగ్లభాష మూలముగ నే విద్యను నేర్పవలెననియు కొందరు చెప్పుదురు. కాని, మన దేశ ము లో విద్య ఆంగ్లభాషలోనే గణపబడుచున్నది. కాని ఇది అంత ఫలవంతముగ లేదు. మనము ప్రజాసామాన్యము మొక్క స్థితిగతులను మార్చు జాలరు చున్నాము. ఇట్టి విషయములలో నెట్టి తీర్మానమును చేయజాలరు చున్నను మనరాజ ప్రతినిధిగారు దేశభాషలలోనే విద్యనిచ్చినయెడల గలుగులాభములను పొగుగ గుర్తించుచును. విరోధాభిప్రాయములను మధ్యతూర్పుభాగములలో నిశించి యూదులందరును తమకొక సామాన్యభాషవలయునని యిష్టిపూర్వము అభివ్యక్తీకరి ప్రపంచమునను మంచిగ్రంథములను అందు లోనికి తర్జుమాచేసిరి. వారిలో ననేకులు విదేశభాషలలో మిగుల పాండిత్యమును గడించినను మాతృభాషలో మాత్రమే కృషినిర్వహించి వారియనకు తృప్తీకరిగ నదికాదు. జనసామాన్యమును విదేశభాషలను పఠింపుచు నిర్బంధించుటకు పీడిస్తములేమం తె ను. అందు చే పీరు తమ తల్లులవద్ద నెచ్చుకొనిన గ్రామ్యాత్మలనుబట్టి యొక పెద్దభాషగా యిష్టిపూర్వము మార్చి మాతృభాషకు భువగుగ నేరచేసిరి. ఇది నిజముగ అసాధారణమైనపని.

యూదులేతమకు జనసామాన్యమునకి క్రొత్తభాషలో విద్యను నేర్పవలయు బాగుగ నభివృద్ధి మొదిన మన మాతృభాషల మూలకముగ విద్య గలపుట యెంత సులభమో మిత్ర యూహింపవచ్చును. దక్షిణ ఆఫ్రికాకూడ యిట్టి కథనే నెలుపుచున్నది. బోయరులు బాలు అను వ్యాకరణవిశేషమును దచ్చి భాషను మూలముగానుండిరి. ఒకనాడు, దచ్చి తరదండ్రిలు తమ పిల్లలకు ఇంగ్లీషు బోధింపరాదని తీర్మానించి తమమాతృభాషలోనే విద్యను నేర్పింప తొందరికి. అచ్చట అనేకులు ఆంగ్లభాష పక్షపాతు లుండిరి. కానివారి వాదములన్నియు బోయరుదేశభక్తికి బొంగిపోయినవి. ఉపాధ్యాయులు స్వచ్ఛమగు దచ్చిభాషను వాడుటమూని మిత్రముగు బాలుభాష నే మూలముగా జొచ్చిరి. ప్రస్తుతము దేశ మందంతటను బాలుభాషలో పెద్దసారస్వతమభివృద్ధి కెందుచున్నది. కాన మనమాతృభాషలలో మనకు నచ్చుము లేకపోవునని మనవికాశమునకు నూచకము. మనదేశీయగు స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడినను, మాతృభాషలను చువవర్ధినింపని యెడల మనస్వరాజ్యము సుఖము గానేరదు.

విశ్వకర్మ మహాసభ.

తిరుచినాపల్లి

విశ్వకర్మభాషావారిలో విద్యావ్యాపకమును ప్రోత్సహింపవలయుట, అజాతీయ విద్యాభ్యుదయముండి గగము తములను మాత్రమే పాఠశాలాధికారులు తీసికొనునట్లు కావించుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోరవలెనని తీర్మానమును బాలకు గ్రామ్యాధ్యక్షులవారు ఉపపాదించిరి.

ఈతీర్మానమును బలపరచుచు, మాతృభాషలను నిరసించరాదనియు, ఆధునిక శాస్త్రములన్ని ఆంగ్లభాషలోనే యుండుటచే ఆంగ్లభాషను బాలకుల తప్పుక నేర్పించవలెననియు నొకరు చెప్పిరి.

విశ్వకర్మ విద్యాభ్యుదయ విదేశములనుసాంకేతిక విద్యల నభ్యసించుటకు విద్యాధి చేతనముల, నిచ్చుటకును, రాత్రిపాఠశాలల స్థాపించుటకును, తమవారికి 12 సంవత్సరములు వయస్సుకు నిర్బంధముగ పాఠశాలకు పంపుమంకుటకును తీర్మానములు చేయబడినవి.

విశ్వకర్మభాషావారు విద్యావిషయమున తక్కినవారికంటె నెనుకపనుటచేతను, పీడితనిన విద్యాపాకర్మములను ప్రత్యేకముగా చేయుమని యాసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి పాఠశాలకు విద్యనుగూర్చి యాసభవారు చర్చించిరి. సభాకార్యసంఘములు నెలకొల్పిట కెల్లనును అవగాహించిరి. పాఠశాలకు పాఠశాలను స్థాపించుటకు అనేకులు సమ్మతిచ్చినవి వాదాములుచేసిరి. కొందరు సభలోనే సమ్మతిచ్చినవేసిరి.

విశ్వకర్మయొక్క యభివృద్ధిపై పనిచేయుటకు యొక నిధి స్థాపించిరి. అనేకులు ఆర్థికవేగముగానుగూర్చి.

(రీటరు వజ్రస్య.)

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

సాక్షాదభివ్యక్తములు.

అంశము 27:— ౧౮. ఎం. కె. గార్డేగారును, శాసన
సభ కార్యదర్శిగారును సాక్షాత్కారమునందు పని నొనరించు
కొనుటచే క్రొత్తగ కొంతమందిని నా కార్యదర్శిగారును నా
కలను కొనుటమను నియమించిరి. ౧౯. ఎం. రాజేంద్రగారు
మందు గుండు సామాను తరూరు చేయించుటమను, కొనుట
మను నియమించబడిరి. అడ్మినిస్ట్రేటర్ గారికి ఓడవొడ్డిలపై
సాక్షాత్కారముల్లి.

ఇంగ్లాండులో ఆగ్నేయ భాగమందు
శ్రీకృష్ణమానికుల దాడి.

అంశము, మే 28:— కృష్ణానదు నాడు జననినశత్రు
 బుద్ధునివలన పండితలకు కుమార్తెను ప్రాయమనకు ముఖ్యముగా
 చాలా కష్టము కలిగినది.

విశ్వాంశుచేపలనొకలను అంతర్ధానులు
ముట్టడించుట.

అంశక, మేలికా, సిద్ధిచిరకలోనున్న ప్రయుష్ఠత్ర
కా విశేషభక్తియు తెలుపుచున్నాడు:— తెత్రిలోనున్న కేక
మేరికండి డ్డెనులోనున్న హేతువలకు పయనమయ్యెడు
విద్యాండువారి చేపలనాకలకు జన్మమును తమ అంత్యములతో
తీవ్రముగ నాశముజేయుచున్నారు. బాట్టిమోరులోనున్న 7
పదవలకు ఒక ప్రాయంతనమందు బాంబులతో గాల్చి ముంచి
వేసిరి. పట్లలు తమ ప్రాణములకు కక్షింపుట కొనుటకు
మాత్రము కొన్ని నిమిషములు గడుపియబడిరి. వారి సోదంతను
గోల్పోయిరి. బ్రిటిషు కావలిపదకొకటి అంత్యముతోపాటి
దానిని నీటిలో మునుగునట్లు గావించగ తక్కిన చేపలపదకొం
తక్కింపుకొని పోరిపోయినవి. జర్మకులంతటి క్షౌరరాక్షసులను
ప్రపంచమునం దెడలకును గానమని అపార కా వారందరికిని తెలి
యజేయుదని బాట్టిమోరులోనున్న చిన్న యోధ వర్తకపు
యజమాని, విశేషభక్తి, కోరిక, ఆమెరికా విద్యాండువారి సహ
కారముతో ఈ కౌశల్యాలను నిరూపణము చేయవచ్చునని
ఈయన నమ్ముచున్నారు.

சுரு

గొప్ప ఫిరంగియుద్ధము.

లండన్, మే 26:— పరాసు వారు ఇట్లు ప్రకటిం
చెరి:— కాస్టి, డిట్రీక్, చాంపేయలో శత్రువులు మరల
ని మాత్రులు యుద్ధ మొనర్చిరి. కాని పూర్తిగ పరాజితులగ జేసి
తిమి, న్యూసునదికి వామపార్శ్వమందున్న మాన్యు దగ్గరను
1804 నెంబరు కొండకు వెనుక భాగమందురు శత్రువులు క్షిరం
గులతో తీవ్రముగ పోరుచున్నారు. ఆ త్సేనులో ఊపుహోర్లు
కాలో నున్న శత్రువుల రెండవపక్షలో మా వైనికులు చొర
బడిరి. ఈ ప్రజేశమును జయ్యవల శక్తులు ల సేకముగ జూచితిమి
కొంతమంది శత్రువులను బండ్లుగ జేసితిమి. చాంపేయలోను
తియూక్ విల్లి ప్రజేశమునున్న యినుపవారులవైన, యుద్ధకా
ర్యాక్షులుములైన మావైమానికులు 6 టన్నుల బొంబులను కద
లికి 9 శత్రు సమానములను నేలగూర్చితిమి. ఇంకొక రెండింటిని
మాపంక్షలలో పడవట్లు జేసితిమి. 5 విమానములను శత్రువుల
పంకులలో కూలుట్లు జేసితిమి.

స్వాక్ష్మోము సౌఖ్యిక వాదుల నమావేశము

హృదిను, మేలి:—ప్రకాశముల జరుగజేయు సమ
 వేళమునను సారిను సాంఘికపాదులు తమ ప్రతినిధులనుబం
 తను యభిప్రాయములను తట్టజేయుటకు తెలియజేయ గో
 చున్నాము. కానికీరు జన్మములలో ఎట్టికోకలమును కలుగజే
 కొన దలచుకోలేదు.

భాం ఘోషాః పరంగులయ్యుద్ధము త్రివముగ జరుగుట

అంశం, పే 29:— గతి రాత్రి పరామహాత్ముడు ప్రక
టించెడి:— ఇంకెంతో యుక్తవయసు వారు తీరముగ
శత్రువులతో పోరుచున్న వారు. ఓటియ ద్వంద్వు చిత్రముగ బాం
యలతో పోరునట్టిది.

జయవంతమైన ఆంగ్లేయులదాడి.

అంశక, మే 28:— మధ్యాహ్నమందు ప్రైటిఫువార్
రిట్లు ప్రకటించిరి:— చెన్నైకు వాయవ్యమందును
చెన్నైకు దక్షిణభాగమందును శత్రువుల దాడిని విఫలము
గావించి అనేకమందిని నష్టపరిచి కొంత మందిని బండ్లుగ
గొంటిమి. విట్టుచేట్టు చుట్టుప్రక్కల ఆహ్లాంబితును కుత్తిర
ముఖమందు జయవంతముగ దాడి సన్నిలిమి. చర్మల రక్షక
పంక్తిలో ప్రవేశించి 80 మందిని బండ్లకైతులుగ చేసితిమి.

ప్రితిపూ వారు సాయంకాలమందు ఇట్లు తెలియజేసిరి.
 జెర్మిలీసుకు ప్రార్థనమందు జయకరమగు దాడి సన్నితిను.
 పై ప్రెసుకు ఈశాన్యభాగమందున్న చిన్న ప్రదేశముపై శత్రు
 వులు దాడి సన్నితి. అదివారము నాకు విమానయుద్ధము హె
 చ్చుగ జరిగినది. 12 జర్మన విమానములను నాశము చేసితిము.
 10 సింటిని క్రందకు పోరనోలితిము. మా విమానములు ర కనిపిం
 చుట లేదు.

కృష్ణ

రషియా సరిహద్దులు

చక్షియాలో ప్రజలయొక్కయు, వైనికుల యొక్కయు
స్థితిగతులు చక్కగనున్నవనియు బారుగారి ప్రభుత్వము క్రింద
యున్న దానికంటె చాలసౌకర్యముగ నున్నారనియు పాఠ్యోను
లోనున్న తెలిగ్రాపుపత్రికావిభేదమును తెలియజేసెను.
భావిదశో గురించి నునమిపుడేమియునునునవీలుపడదనియు మొ
త్తమువీధియందుగానానకాలము సుపాపించుచున్నట్లు తోచు
చున్నదనియు జెనరల్ సర్జిటు గారుతమయువనానాన సందర్శ
మున నొచ్చియుండిరమున తెలియజేసిరి.

యుద్ధమంత్రిగారు సేనలకు సందేశ మంపుట

వైట్‌మన్, మే 27:— పైనికులందరు కనకదుగు
క్రమశః నవలంబించ వలెననియు పైనికులును, సౌ కావశ్యములు
ను దేశమును కాపాడుకొననివో వారు శక్తికులగుదురు. దేశము
నుండి లోక కంటకులగు శత్రువులను వెదకగొట్టవలయుననియు
పైనికులను కేంద్రస్థుగాను ఖండితముగ తేల్చియు దేశిరి. పైని
కులను విచారణ తేకుండగ శక్తింప గూడదని ఉత్తరువును
జారీచేసిరి. కాని యుద్ధకాల మందెవరేని ఆవిశ్యతగ
ప్రపత్తించినవో వారిని సేనానిలు తగినట్లు పైనికులచే
శక్తించ వచ్చును.

မှတ်ချက်

ఇట్లీవారి పంక్తి దుశ్చేద్యముగ నుండుట.

లండన్, మే 27:- పూర్వము ఇటలీ రంగమందున్న విశేషముదొకడు కమింగు సాట్యుండర్ల పత్రికయందొన్ని వ్రాయదొడగాన:- ప్రకాశం రణముఖమును ఇటలీవారు కట్టెదవ్వములను ధేదింపటకు 20 పతాములు, వెర్షుకంగులు కావలయును.

ఎడ్రీయాటిక్కు సముద్రముందు బ్రటిషు వారి
యుద్ధ సౌకలు

లండన్, మే 28:— ఆస్ట్రియనుల వెనుక భాగమును గుర్తు చేసే సమయము లను ఫిరంగులతో కాల్చుచు ప్రతిహస్తీ జలసంధిలో అంగముద్ధ వాకలను జేయు కాల్పుములను ప్రత్యేక విశేషమును ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాము. ప్రభాత సమయమున ప్రతిహస్తీ కుత్తరభాగముందున్న ప్రాంతాల్లో యిసుపదారిపై మొట్టమొదట బంబులుపడినవి. రెండవ సారి పడిన బంబులు ఒక గూడుశకటమును పువ్వులుగ జేసినవి. విమానశాలలను యుద్ధశాకలు కన్నముజేసినవి. ప్రాంతాల్లో భూమి శకటము ప్రాంతిఫలమును పట్టుముజేసినవి. కొండపై చేయబడిన మంజుశాక వానిని నాశము జేసినవి. కాంటి వెస్ట్లో అగ్ని బ్యాంబులను ప్రవృద్ధి జేసినవి ఆస్ట్రియను సౌకావిహీనములు నిద్దాక్షిణ్యముగ అంగయుద్ధ వాకలను ముట్టించినవి. కాని త్వరలోనే ఇటలీవారి విమానములు వీనిని పారదోలినవి.

అవస్కాంతమును విమర్శించుట

ఆస్తియనులు ఇట్టి వాచివలన మోసపోవుట

అండ్, మే25:— టాప్మన్ గౌరవీయ దగ్గర ఇటీ
వరకు యుద్ధమును వర్ణించుచు ఇదంతయు ఇటలీవారి
యని ఈకో డీ ప్యాన్సును పత్రికలో ఎం. మార్కెలు
నానో గారు వ్రాసిరి. నిజమయిన యుద్ధము కష్టాన్ని
ముద్రప్రాంతములను పుష్కరించెది. దీనియందు
శీలురగుటచే కొలది కోసులలో నే
అంతయు శత్రువులదళములవారు మాంటి హెక్టాడానును
గరి బెల్జీ ఫీల్డులతో కాల్చి వశపరచు కొనుటకు
ఈ కొంచెముక్రియస్థితి పోవు సముద్రతీరమును గం
కొనుటకు మూలసాధనమని ఆస్థియనులు తలచుచు
రు.

ఉత్తర రంగమందు ఇటలీవారు చూపిన ఆనేశమువలన ఆస్ట్రేలియనులు బుద్ధి మాంద్యమై మోసభోయిరిని ఎం హు టీసుగారు నిందించుచున్నారు. ఇటలీ ప్రభుత్వోద్యోగిగలు ఇట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—రణరంగమందు 100 వేల తుపాకులతోను, వందలకొలసే శిక్కిలు దళములతోను, వేయి మరణింగులతోనుసూక్ష్మ కొన్ని మౌఛిన్యములను శత్రువులు మొదట ముట్టడించిరి. మొదటను శత్రువులు తమ ప్రాప్త్యముతో న్యావనంతు పైనికులతో ఇటలీ వారిపై దాడి పెడలిరి. తమ కుడిభాగమందు శత్రువులు ముఖ్యముగ తలబడుచుదని ఇటలీ వారు గ్రహించిరి. కాని వామపార్శ్వ మందును, మధ్య భాగమందున్నమా సేనలను ఆస్ట్రేలియనులు ధ్వంసముజేసిరి.

323 విటములు పొడవుగల హెర్మిటా కొండ తమకు ఆధారముగ ననియు, అసంఖ్యాకములగు కందకపు పండ్లను మర భిరంగులు, దుగ్గములు తమ వారుపావ్యమును రక్షించు ననియు, అజ్ఞీయములు నమ్ముకొనిరి. శక్రపుటలు భూరముగ ప్రతియుద్ధము లొనర్చినపుడు ఇటవీవారు హైకోన్న కొన్ని ప్రదేశముల గురించి ఇటలీవారి ప్రధానకార్యాలయ మందున్న టైమున్సు పత్రికా విలేజుకు స్థలములేమియు చూపారు. శక్రపుట పండ్లలను స్వాధీనము చేసుకొన్నపుడు ఇటలీవారు కందకములను కార్మన్నేర్చర త్రవ్వకొనలేదు. అజ్ఞీయములు చేదించిన కందకములయందే ఇటలీవారు తలదాచుకొనిరి. కం కందకపు గోములును, పెద్దకొండగుహలును క్రొత్తవానిని హె సపుచ్చును. ఇటలీదొంగ మండిట్టిహారయుద్ధ మెపుడును జరుగ లేదని ఇటలీవిలేజులందరూను అంగీకరించిరి. శక్రపుటకు ఇంత గొప్పనష్టము జెన్నుడును ఇదివరలో కలుగలేదు. హంకేరి ములు చాలవరకు హానులగురి, పూలములు పూలములు చాలవరకు చేరుతేమింద నిర్బలమైనవి.

అట్టియనులద్వగములు ఇట్టివారి వశమగుట

లండన్, మే 26:— ఇటీవలనుండి వాయువాగ్ర లిక్విడ్
ఆయిలు మున్నె వీ:— జూలై మాత్రం రణరంగ మందులను మాత్రాన
ములను బలపరచుకొని జేమయినాను కూర్పుముఖ మందును,
ఆగ్నేయ భాగమందున్న శక్తిపుల కంబళములను వశపరచు
కొంటిమి. ఈ కంబళములు చాలదు స్పృహ మైనవి.

మేము తిరుమావో నదని వాటి న్యూనోతు ఈ శాస్త్రభాగముం
నున్న స్వామిగారియొద్దనున్న స్వామీశముజేసి కొంటిమి. ఆరంభ
శములు పైవారముగల 9 క్రిందంతులుకూడ మావశమైనవి. నాడి
నుప్రజేతయందుకు, గోరెయూకు ప్రాప్తితయందున్న కొండల
దగ్గరను శత్రువులురెండు మామలు దానాణముగ ప్రతియుద్ధ
ములునప్పిరి, కానివానిని స్వర్థము గానింటితిమి. గ్రోజిగ్నాకు
దక్షిణయందున్న మూడైవ్యపంక్తిలో కొంతవరకు శత్రువుల
కాల్పులములు ప్రబలముగ చోరబడినవి. వానినందరినితరిమితిమి.

156 పైనితలకు బండ్ల దిరిమి.

అమ్మ మా

బోహేమియాలో ఆయుధ సామగ్రి శాలలందుకొనుట

ఆముట్టకు దూరము 29:— హామియూలో పోల్వెకు
మధ్య గురి కన్నా మునుపటి స్వాల్ప సేవల మందు
గుండు సామానంతయు అందుకొని పేల మొదలు పెట్టెను.
ఆ సేవ మంది హమ్మెర్ని చదివోయిన వారిలో 16 కనపడిరి.
5) మరని ఆ కన్యాయకులు లోకేనే దేని కిందనో గుండ్చిరి.

మంచువలన హం గోయూలో పంటలు పాడగుట.

ప్రశ్న: మేము పాఠశాలలో పాఠశాల పండుకలు
విస్తామని పాఠశాల.

అమెరికా

అమెరికనుల సభలికృత కార్యములు.

యొద్దమందు దిగినవాడెగ అమెరికనుల సభలికృత కార్యముల గురించి ప్రతికల్పము ప్రకటించుచున్నది:— ఆంజ్లేయ పరాసు సేనలలో పోరుచున్న అమెరికనులతో కలుపుకొని పరాసుదేశముందు కొలది కాలములో 100 వేలవరకు అమెరికనులు లెక్కలేచుదురు. 3,500 విమానములను నిర్మించుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈసాలను 6,000 వైమానికులను యొద్దమునకు అమెరికావారు తరఫీరు జేయుచున్నారు.

అమెరికాలో తుపాను.

చికాగో మే 27:—దక్షిణ ఇల్లినోయిసులోనన్న అనేక పట్టణములలో తుపాను పట్టినది. 75 మంది మృతులైనందు, 100 మందికి గాయములు తగిలినవనియు అంతవా వేయబడినది. వేలకొలది జనల గృహ విహీనులై యున్నారు.

అమెరికాలో ఇటలీవారి రానుబాధలు.

ఇటలీ రాయబారులకు విల్లును గారు స్వాగత మొసంగిరిని పెంట్రెటలన్యాను ఏజన్సీ ప్రతికా విలేఖకును వాషింగ్టన్ టైమ్సుండి తెలియజేసెను. ఇటలీవైరులు ఇటలీదేశమును కాపాడుకొనకలరనియు అమెరికావారు పట్టిపెనిక సాయమును ఇటలీవారికి చేయ నకసరములేదనియుపరాసు వారికి మాత్రము కొంత వైశ్యమును సంగ్రామ సహాయార్థ మంపుడనియు ఇటలీ రాయబారులు పలికిరి.

కెయిజరును రాజ్యభ్రష్టునిగ జేయ యత్నించుట.

న్యూయార్క్ మే 29:— యునై టెడ్డు ప్రేట్టుసందం తటను జర్మనులు కెయిజరును రాజ్యభ్రష్టునిగజేసి జర్మనియందు ప్రజాప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు ప్రయత్నించు చున్నారు. అమెరికాలోనన్న జర్మనులు ఇట్లునుడువుచున్నారు. ఇటీవల జర్మనీలో జరుగుచున్న సంగతులనుబట్టి జూడ రషియాలో జరిగినట్లు జర్మనీలోగూడ పరివర్తనము కలుగునని నూచనలు కాన్పించుచున్నవి. జర్మనీలోనన్న నిరంకుశాధికారులకు చాలసంకటముగనున్నది. వారికార్యములు పూర్వమువలె సరించుటలేదు. ప్రజలుకొరి యజ్ఞులను కరసావహించుట లేదు. ఇట్లున్నను గంభీరముగ ప్రభుత్వోచ్ఛ్వాసులు పనిచేయుచున్నారు.

బెల్జియము

బెల్జియం నామరూపములు లేకుండుట.

అమ్మటరుడం మే 28:—ఇంతటినుండి బ్రుసెల్సు జర్మనులకు బురుజువలె నుండునని సిగ్గుతేకుండగ దిచ్చి వెళ్లు కేసిక్కు స్వాతింకునక్రప్త పత్రికయందు వ్రాయబడియున్నది. బెల్జియనులకు కలిగిన లాభములను బట్టి జూడ లోయెను తగలబడుట ఒక గొప్ప నష్టము గాదు. నామరూపములు లేని బెల్జియము పేరును ఇకవిడదు సంతమాత్రము పేర్కొనకుడు. దానితో నిమిత్త ముండగుడదని జర్మనులును నైమంగులును ఎలుకై చిమొరదినవలెను. నైమింగులకు స్వేచ్ఛావృత్తినికలుగ జేయుటకై జర్మనులెందరూ తమ ప్రాణములను రణరంగమునకు బలియిచ్చి సంగతిని నైమింగు లెన్నడును మరవరాదని కూడ కపటప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

గ్రీసు

ఏథెన్సులో అహార స్పృతిగతులు.

లండన్, మే 27:—సలూనికా మార్గమునుండి 1,000 టన్నుల గోధుమలు వచ్చినగాని ఏథెన్సులో బ్రాత్తిగొట్టి యేడొరకదని ఎక్స్పెంజిటిలి గ్రాంకంపెరి విలేఖకుడు ఏథెన్సునుండి తెలియజేసెనాడు.

శత్రుయుద్ధములు నిష్ప్రయోజన మగుట

లండన్, మే 29:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— మాట్టలైను ప్రాంతమందలి శత్రువులు వారుణముగ ఫిరంగులతో బోరి 10 మారులు ప్రతియొద్దములు సలుప వానినన్నిటిని పూర్తిగ విఫలము గావించితిమి. వాచరావిల్లి కుత్తరభాగముననున్న చిన్న శత్రుప్రదేశమును బట్టుకొంటిమి. కొంతమంది శత్రువులనుకూడ వశపరుచుకొంటిమి, నాగోయికి మన రావరి యర్గుకు దక్షిణముననున్న శత్రువుల రాకపోకల స్థానములను మేము చాలవరకు ఫిరంగులతో కాల్చి భ్వంసముజేసితిమి. 7 జర్మను విమానములను నేలకూల్చితిమి. 12 విమానములు విస్తాగము నష్టపడి క్రందకుటకుట్లు జేసితిమి.

స్పెయిను

స్పెయినుదేశమువారు తటస్థముగ నుండజాలరు.

మాడ్రిడ్, మే 26:—20 వేల సాంఘికవాదులును ప్రజా ప్రభుత్వవాదులును సమావేశమై అధికోత్సాహముతో స్పెయినువారు ఈయుద్ధమందు తటస్థముగను నిగ్గత్వముగ నుండజాలరని యొక తీర్మానమును జేసుకొనిరి. మిత్రమండలివారితో మైత్రి సంపాదించివారి పక్షమున పోరకలెననియు, జర్మనలతో బాంధవ్యమును విడవాడుకొనవలయుననియు నిశ్చయించిరి. జర్మనులు స్పెయినువారియెడల జూపుచున్న దౌర్జన్యములన్నిటికిని స్పెయినువారు ప్రతికారము జేయవలయుననియు గూడ తీర్మానించిరి.

మిత్రమండలివారితో స్పెయినువారు మైత్రితో మెలగుట

మాడ్రిడ్, మే 28:— స్పెయినులో నున్న అన్నివర్గములవారి తరపున సాంఘికవాదులు, ప్రజాప్రభుత్వ వాదులు ప్రకాశించిరి. మొదటి యువన్యాసకుడు మిత్రమండలివారితో సఖ్యముగ నుండవలయునని వ్యక్తీకరించిరి. మరియు స్పెయిను జాతికి సంబంధించినవా రందఱును సంఘభావముతో మెలగవలెను. యూరపుదేశముతో ఐక్యమయి స్పెయినువారు పనిచేయుదినము తటస్థించినని సాంఘికవాదులలో నొకరు పలికిరి (హాసనము) కెయిజరు ప్రభుత్వ మున్నంతకాలము సంది పిలుబడదని ప్రజాప్రభుత్వవాదుల ప్రతినిధి తెలియజేసెను. తటస్థభావ మవలంబించుడని నిర్బంధించినచో ప్రజలందఱును ప్రజాప్రభుత్వవాదులుగ మారుదురనియు సభవారు తెలియజేసిరి. భావికాలముందు దేశక్షేమ మరయువారు ప్రజాప్రభుత్వవాదులేయని యధికోత్సాహముగ ప్రజలు పలికిరి.

శత్రువులదాడి విఫలమగుట.

లండన్, మే 29 బెల్జియవారిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:— తమకునైరుతి మూలను మెస్సీరుకు పడదుటిభాగమందును శత్రువులదాడిని విఫలముజేసితిమి. నైడిస్ట్రీ అదని కుత్తరముఖముగ మేము జయవంతమైనదాడి సల్పితిమి బుల్గోవ్, స్కార్పువర్గరను శత్రువులు ఫిరంగులతో ఏర్పముగపోరుచున్నారు.

చీనాలో మార్పులు

పీకింగు, మే 28:— లిచాగ్ని గారిని అధికమంత్రిగను, పిరి మేరల్లుకునీ ప్రధానమంత్రిగాను ప్రజలు ఎన్నుకొనిరి. సెనటువారు ప్రతినిధి సభవారును చీనినామెదించిరి. ఈ యన సంయుక్త మంత్రివర్గము నేర్పాటు చేయవచ్చును.

మరణ వృత్తాంతము

లండన్, మే 29:— టాఫూల్సాడీ రాల్ఫెల్లు గారు చనిపోయిరి.

గ్రీసుదేశమందు ప్రజాప్రభుత్వ ప్రచారనము.

లండన్, మే 29:— గ్రీసుదేశము కనువిషమస్థితిలో నేయున్నది. ప్రజాప్రభుత్వ ప్రచలన నూచనములు కాన్పించుచున్నవి. ఇదివరకెత్తడును ఇట్టియుద్ధమును వంశచారముగ నున్నని వ్యక్తీకరించుచున్న వెనిజెలసుగారు ఇప్పుడుగ్రీసు దేశపు ప్రజలకు రాజ్యాంగ స్వాతంత్ర్యముల మున్నేని కోర్కెప్టలైను గారిని రాజ్యపదవినుండి తొలగించవలెనని బహిరంగముగ నిధానంజేయు చున్నారు.

రాజ్యకుటుంబ పరిచాలన మసంభము.

లండన్, మే 30:— హానినీ అధినివేశముల జేయ మహాజన సభాద్యక్షకుడు ట్రియంఫాఫీ వైద్యుగారుకూడ గాజ్యకుటుంబ పరిపాలనసంభవమనియు ప్రజాప్రభుత్వ పరిపాలన మనశ్యమనియు వ్యక్తీకరించిరి.

అమెరికాలో ముస్లియుద్ధము.

న్యూయార్క్ మే 30:— 9 వ మారు తెన్నీలయన్వాడు గారు వ్రెడ్డిడెలుఫు గారిని నూయాన్కులో జరిగిన ముస్లియుద్ధమందు ఓడించి స్వల్పభాగముగల ముస్లియుద్ధముం దింతటివాడులేదని ప్రపంచమందు జేను గాంచెను.

దేశభాషలలో విద్యగలుపుట

ఎమ్. కె. గాంధీగారి అభిప్రాయములు

దేశభాషలలో విద్యగలుపు సమస్య మిగుల ముఖ్యమైనది. మాతృభాషను తృటికరించుట జాతీయ స్వవివాళమును గావించుటయే. ఆంగ్లభాషలో పాండిత్యమును సంపాదించిన వారే మన దేశమున ప్రజానాయకులుగ నున్నారనియు, అందుచే ఆంగ్లభాష మూలముగ నే విద్యను నేర్పవలెననియు కొందరు చెప్పుదురు. కాని, మన దేశములో విద్య ఆంగ్లభాషలోనే గలపబడుచున్నది. కాన ఇది అంత ఫలవంతముగ లేదు. మనము ప్రజాసామాన్యము యొక్క స్థితిగతులను మార్చు జాలకున్నాము. ఇట్టి విషయములలో నెట్టి తీర్మానమును చేయజాలకున్న మనరాజ ప్రతినిధిగారు దేశభాషలలోనే విద్యనిచ్చినయెడల గలుగులాభములను బాగుగ గుర్తెరుంగుదురు. విరోపాఖండమున మధ్యతూర్పుభాగములలో నివసించు యూదులందఱును తమకొక సామాన్యభాషవలయునని యిష్టిభావము అభివృద్ధిచేసి ప్రపంచమునున్న మంచిగంధములను అందు లోనికి తగ్గుమాచేసిరి. వారిలో ననేకులు విదేశభాషలలో మిగుల పాండిత్యమును గడించినను మాతృభాషలో కూడ కృషిసల్పించి వారిచునకును తృప్తికలిగి నదికాదు. జనసామాన్యమును విదేశభాషలను పఠింపుమని నిర్బంధించుటకు వీరికష్టములేకుండెను. అందుచే వీరు తమ తల్లులవద్ద నేర్చుకొనిన గ్రామ్యాక్షులనుబట్టి యొక పెద్దభాష గా యిష్టిభావము మార్చి మాతృభాషకు ఘనముగ నేరచేసిరి. ఇది నిజముగ అసాధారణమైనపని.

యూదులేతమకు జనసామాన్యమునకీ క్రొత్తభాషలో విద్యను నేర్పవచ్చును బాగుగ దిద్దివృద్ధి సొందిన మన మాతృభాషల మూలముగ విద్య గలపుట యెంత సులభమో మిరే యూహించవచ్చును. దక్షిణ ఆఫ్రికాకూడ యిట్టి కథనే తెలుపుచున్నది. బోయరులు తాలు అను వ్యాకరణవిరహితమగు దచ్చి భాషను మూలమునుండి. ఒకనాడు, దచ్చి తలిదండ్రులు తమ పిల్లలకు ఇంగ్లీషు బోధింపరాదని తీర్మానించి తమమాతృభాషలోనే విద్యను నేర్పించు నొడంగిరి. అచ్చట అనేకులు ఆంగ్లభాష పక్షభాషులుండిరి. కానివారి వాదములన్నియు బోయరుదేశభక్తికి లొంగిపోయినవి. ఉపాధ్యాయులు స్వచ్ఛమగు దచ్చిభాషను వాడుటమాని మిత్రమగు తాలుభాషనే మూలముగ వ్రాసిరి. ప్రస్తుతము దేశ మందంతటను తాలుభాషలో పెద్దసారస్వతమభివృద్ధి కెందుచున్నది. కాన మనమాతృభాషలలో మనకు నమ్మకము లేకపోవున మనవికాశమునకు నూచకము. మనకేవిధమగు స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడినను, మాతృభాషలను చునమధ్యనింపని యెడల మనస్వరాజ్యము సుస్థిరము గానేరదు.

విశ్వకర్మ మహాసభ.

తిరుచినాపల్లి

విశ్వకర్మభాషావిలో విద్యావ్యాపకమును ప్రోత్సహపరచుటకై, ఆజాతీయాని విద్యార్థులవద్దనుండి సకముతములను మాత్రమే పాఠశాలాధికారులు తీసికొనునట్లు కావించుటకు ప్రభుత్వమువారి కోరకలెనను తీర్మానమును బాలకు బ్రహ్మచారిగారు ఉపసాదించిరి.

ఈతీర్మానమును బలపరచుచు, మాతృభాషలను నిరసింపరాదనియు, ఆధునిక శాస్త్రములన్ని ఆంగ్లభాషలోనే యుండుటచే ఆంగ్లభాషను బాలకులకు తప్పక నేర్పించవలెననియు నొకరు చెప్పిరి.

విశ్వకర్మ విద్యార్థులు విదేశములకుపోయి సాంకేతిక విద్యల నభ్యసించుటకు విద్యాధివేతనముల, నిచ్చుటకును, రాత్రిపాఠశాలల స్థాపించుటకును, తమబాలరకు 12 సంవత్సరములు నయవరకు నిర్బంధముగ పాఠశాలకు పంపుమంకుటకును తీర్మానములు చేయబడినవి.

విశ్వకర్మజాలివారు విద్యావిషయమున తక్కినవారికంటె వెనుకపడుటచేతను, వీరికితగిన విద్యాసౌకర్యములను ప్రత్యేకముగా చేయుమని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి సాంక్రామిక విద్యనుగూర్చి యీసభవారు చర్చించిరి. సహకారసంఘములు నెలకొల్పుట కెల్లరును ఆమోదించిరి. పారిశ్రామిక పాఠశాలను స్థాపించుటకు అనేకులు సోముగిచ్చెననని వాదనములుచేసిరి. కొందరు సభలోనే సామ్యునిచ్చి నేసిరి.

విశ్వకర్మలయొక్క యభివృద్ధికై పనిచేయుటకు యొక నిధిని స్థాపించిరి. అనేకులు ఆపూడే చూచాలనుకొనిరి.

ముఖ్య సమాచారములు

మే, 25వ తేదీవరకు వంగదేశపు మండల కోశాగారము లందు యుద్ధవిధి గాను యా 4679200 సమకూడినవి.

కరాచీపట్టణములో "మ్యూజియ్యం" అను వైవిధ్యపరికర ఆంగ్లభాషలో కొలది దినముల క్రిందట ప్రారంభింపబడినది.

"కోంగ్రెస్ బేషధాలము" అను పేర కలకత్తాలో 84-1 చిన్నవరు కోట్ల వద్ద కోంగ్రెస్‌లో గావరను యొక నిమిషముగాను ఒక బేషధాలమును నెలకొల్పిరి.

జాంషర్ నవాబుగాను యా 8000 లకు యుద్ధము నియత్రించు వెచ్చించుటకొరకు రాజప్రతినిధి గారికిచ్చిరి. ఆధనమును భారతీయ సామ్రాజ్య యుద్ధవిధికియ తీర్మానించిరి.

సహకారపరపతి సంఘములకు జెన్నపురి దొరతనము వారు ముగ్గురు ఆనరరీ రిజిస్ట్రారులని యామకములను అమోదించిరి. ఈముగ్గురును అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులతో పనిచేసి, వారి సమలను నేర్పుకొందురు.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ పంచాయితీకి డాక్టరు మై కేలు స్వాగతము గారి వ్యవహారము నియమించిరి. పి. జే. హాస్టా గు, జే. రామ్మో ముఖ్యుగాను సభ్యులుగా నియోగించ బడిరి. ఇతర సభ్యుల పేర్లు తరువాత ప్రకటింపబడును.

సర్ హోమ్స్టర్ లుట్టగారి పిపారనువై నిండియామం త్రి జానుకు భూకలురాకొమరుని తాజీని నెలకు 500 రు॥ నుండి 650 రు॥ లకు పెంచించిరి. ఈప్రకారము వారికి గత ఏప్రిలునెలనుండి ముట్టలకు ఈయన వెనుకటి డిల్లీరాజుగారి మనుమడు.

సర్ ఎన్. సింహా గారు ఇండియాదేశమునకు వచ్చుటకు మే 10 తేదీని ఇండియామం లో బయలుదేరిరి. వీరు ఏడెను పట్టణమువరకువచ్చిరి. ఈ వారములో జాంబాయికి వచ్చెదరటం. తక్షణశేం, రాజప్రతినిధి గారివద్దకు సిద్ధాపహాయి, తరువాత కలకత్తాకు వచ్చెదరు—“బెంగాలీ”పత్రిక.

1 డిజిటల్ నగరములోనున్న చిత్రవస్తు ప్రదర్శనశాలలో జరిగిన చిత్రవస్తు 1914 సంవత్సరము జూలై నెలలో నేనా సమావేశములకు తరలవును వ్రాసిన బంగారుకలము చేర్చబడినది. ఈ కలమును తీసికొనుటకై జాలసోమ్మని నిచ్చెదమని అమెరికావారు జర్మను చిత్రవస్తుతో చెప్పిరి.

కోయంబట్టూరులో జూలై 15వ తేదీని జరుగు వ్యవసాయ కార్యాలా వార్షిక కోత్సన మనకును వ్యవసాయ మహాసభకును మూ సర్ ఆర్జెంటాండరు కార్యుగా వ్యవహారము జరిగెను. వైసెల 15వ తేదీని గోసికట్టిపాతెము వ్రాసాములు హోమ్స్టర్ లకు శంఖ స్థాపన మొనర్చురు. మాసాంతమున వారు చెన్నపురికి విచ్చేయుదురు.

మామిడిపట్టణానికి గంగకరములైన గొంగరీపురుగులు కొన్ని యున్నవి, ఇవి మామిడినే గాక పండ్లనుగూడ భక్షించును. కిటిని నిర్మూలించు విధానములను బర్మా వ్యవసాయ శాఖవారు కనుపెట్టిరి. తోటలయందు, రావుల చిన్నమంటల వచ్చుటవల్ల వేసిన యెడల పురుగు లాయంబులచే నాకర్షింపబడి మంటలలో పడి చచ్చును.

ఇటీవల కలకత్తా నగరమున జరిగిన ముక్తారు పరిక్షల యందు బాబు లక్ష్మీప్రసాదుగా నుత్తీర్ణుడైరి. ఈయన 48వ యేట మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష నిచ్చెను. ఈతడు దేవాదాస్ యాతుడై బీహారు రాష్ట్రీయుడై యుండి నూతనోద్యోగమున విశేష ప్రఖ్యాతి గాంచ గలవాడని ఇండియ ఏజ్యుకేటు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

పొట్నూరి విశ్వ విద్యాలయపు చట్టపు నివేదికమును సంతకము చేయుటకు జాకామాసమున సిద్ధాలో పొట్నూరి విశ్వ విద్యాలయపు ప్రత్యేక సంఘమువారు సమావేశమగుదురు. గతడిల్లీ సమావేశమందు జరిగిన కానకశభ తీర్మానముల ననుసరించి విశ్వ విద్యాలయపు సంఘమువారి నివేదికపట్టమును ఇండియా గజెటులో ప్రకటింపెదరు.

భరిద్వూరులో తండ్రితన బిడ్డను చంపినందులకు నడిగి గారివద్ద మొక కేసు జరిగినది, ఆసిమాది అనునాతడు రెండు నెలల వయసుగల తన బిడ్డనుచంపెను. ఆతని భార్యనడువడి కను గూర్చి వానికి నమ్మకములేదు. అందుచే నామె వీనిని వదిలిపోయెను. కాని, యీతడు పోయి ఆమెను తిరిగి తనవద్దకు రమ్మని పిలిచెను. ఆమె అందులకు నిరాకరించినందున, ఆమె చేతులలోనున్న బిడ్డను కేలునువేసి కొట్టెను. ఈతనికి యావజ్జీవము ద్వీపాంతవాస శిక్ష వేయబడినది.

పాలపూటునకు పండ్రెండు మైళ్ళదూరమున ఎథికోడు వద్ద 55 ఏండ్ల ప్రాయముగల సెల్వముత్తుఅను రోమనుకేథలికు మతస్థునిక్రిందటి బుధవారమురాత్రియిద్దరు దొంగలు తలనరికి వేసిరి. ఈసందడివలన భార్యకు తెలివించి చూచునరికి ఒట్టి ముండెముమాత్రముపడి యుండెను. సెల్వముత్తుమిగుల ధనికుడు. బాకీదారులవై నితడు దావాలుచేయుటచే వారిట్టిపనిని చేసియుండవచ్చునని నమ్మబడుచున్నది. పోలీసువారు దొంగల పట్టుకొనబయల్పించు చున్నారు.

అమెరికా లంచెనుక్లబ్బులో లా గుడుజార్జి గారు చమ తార్కరముగ నీ ముఖ్యవిషయమును గూర్చి ఇట్లు నడిపిరి:— వాస్తావత్రికలు జీవమునకు భోగదాయకములో, సాఖ్యంతములో, ఆనేకరములో లేక ఆవశ్యకములో నేను చెప్పజాలను. (గొ) సభ్యుకు—లేక అనర్థదాయకములు) “కాని ప్రాతఃకాల భోజనము కావలెనా లేక వాస్తావత్రికలు కావలెనా, ఒకదాని నెంచుకొనుదని ప్రజలనడిగినవారు ప్రాతఃకాల భోజనమునే ఎంచుకొనెదరు.

26 తేదీ సాయంకాలము అరునాళముల పిస్తోలులుగల యొకవంగ దేశపు యువకుని కలకత్తా పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. ఈతను అప్పుడు తనపిస్తోలు నుపయోగింప చూచెనుగాని ఆపని సాధ్యపడలేదు. ఈతడురాజకీయ నేరస్థుడని అనుమానింపబడెను. ఇదివరకు ఒక అపరాధా నేర్పణశాఖ సబుఇన్స్పెక్టరును చంపినపు డితను పట్టుబడి, ఆత్మహత్య గావించుకొన చూచెను. తరువాత యీతడు తప్పించుకొని పారిపోయెను. ఇప్పుడు ఈయనకు డెట్టిసమాధానమును చెప్పక నోరుమాను కుని యుండెను.

లిరునల్వేలి పురపరిసరమునందు పాలియూపేటయందు గత 20వ తేదీ సాయంకాలమున నొకదోపిడి జరిగినది. పుర వాసులయందు ప్రముఖులైనట్టియు, కొన్ని సంవత్సరములకు పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడైనట్టియువైలానముపెట్టె గారును భార్యయు బండిపై నువ్వుచుండిరి. కొందరు దొంగ లాకస్మికముగ వారివైబడి బండినాపివేసి ఎడ్లకు పూజానుండి తప్పించిరి. బండివాని కొట్టిరి. పిళ్ళగారి కాలువిరుగగొట్టి భార్య యొంటిపైనున్న 50 గుమారు 700 రు॥లు విలువ)లనన్నిటిని దోచుకొని పారిపోయిరి.

శుక్రవారము నాడు ఉదయము 6-45 గంటలకు కలకత్తా నగరములో డాక్టరు ఇయ మాధవ మల్లికుగారు స్వగర్భులైరిని తెలియచేయుట కంతయు విచారముగా నున్నది. వీరు పక్షునాతములకు కాలధర్మము నొందిరి. వీరు మిగుల ప్రతిభాశాలురు; 5 శాస్త్రములలో ఎమ్. ఏ. పరీక్షయందుత్తీర్ణుడైరి. వీరు బి. ఎల్. పరీక్షయందు కృతార్థుడైరి. ఇంతే కాక వీరు వైద్యశాస్త్రమున భ్యాతి తరముగ పట్టుచునదిరి. వీరు వివిధదేశములకు బోయి ఆయాదేశములలోని విశేషముల గూర్చి పుస్తకమును వ్రాసిరి.

పంజాబి పత్రికయిట్లు తెలియజేయు చున్నది. ఆంగ్ల వైమానికదళమున కమిషను యుద్ధోగము నొందిన ప్రథమ భారతీయుడు, హెచ్. ఎస్. మల్లికుఅను నాతడు. ఈతడు 1916 సం॥ న ఆక్స్‌ఫర్డు చెలియలు కళాశాలనుండి హానర్స్‌తో గూడ పట్టము నం చె ను. అ నం త ర, ము న ప్రాప్నదేశమున వైద్యసహాయ సంఘపు దళమున 9 మాసము బుర్మోగముచేసెను. ఈతని కిటీవలనె ఆంగ్లవైమానిక దళమున రెండవ రెట్టి నెంటుపదవి యొసగబడినది. ఈతడు రావల్పండి ఆనెరరీ మేజిస్ట్రేటును మ్యూనిసిపలు కమిషనరును అగు చుట్టికి మోహనుసంగుగారి కుమారుడు డిల్లీపల్లికు పుర్పు డిపార్టుమెంటున, అసిస్టెంటు ఇండియనుగ ముట్టి ఎస్. మల్లికుగారితని యగ్రజుడు.

శుక్రవారమునాడు జాంబాయిలో బాపుశేపు అను 19 యేండ్లవయసుగల విద్యార్థి “హోంరూలు” సమితి వారి 345 యాపాయల చెక్కులను దొంగిలించి, వీనిని మార్పుటకు ఇండియను బాంకునకుపోయెను. ముద్దాయి తుమార్పణకొరెను. ఇతను అనిష్టలములలోను దొంగగానే యున్నాడని మేజిస్ట్రేటుగారు నిశ్చయించి, మొదటి నేరమునకు ధార్మాయులైదులో మొక సంవత్సరము కఠిన శిక్షననుభవింప వలయుననియు, తక్కిన నేరములకుఒకదినము విడిశిద్దనునభవింప వలెననియు తీర్పు చెప్పిరి.

పరాసుదేశమునకు బోవుటకు సమకూర్చుచున్న కార్మికదళముల గురించి ఇటీవల ఒరిస్సాలో జరిగిన అల్లరులకు కారణము ఈక్రింద ప్రకటితము:—

- (1) బలవంతముగ పరాసుదేశమునకు పంపబడుదురను వదంతులు.
- (2) బలాత్కారముగ యాధిదాని బదులిచ్చుట ప్రజల ఆపోహమును మాన్పుటకు కమిషనరుగారు కొన్ని సభల సమకూర్చి ఉపన్యసించుటకు తీర్మానించిరి. 26 వ తేదీనుండి శాంతముగనున్నది.

జూనునెల 2 వ తేదీని సర్ జేమ్స్ మెట్టనుగారిండియా కువత్తురు గనుక ప్రస్తుతము సంయుక్త రాష్ట్రములకులెప్పి నెంటు గవర్నరుగానున్న గౌ.హోమ్స్ గారురీ వెళ్ళుబోర్డుసభ్యత్వమును వరల స్వీకరింతురు. ప్రస్తుతము సభ్యులుగనున్న సర్ వెర్మిల వెల్లుగారు లక్నో కమిషనరుగ నియమింపబడుదురు. లక్నో కమిషనరుగనున్న వెల్లుగారు వరల నల్లమందు ఏకెంటుపని యీనుదురు. వర్తమానమున నాకార్యముల నిర్వర్తించుచుండెన పియర్సుగారు నెలపు బుచ్చుకొందురు. ఈమూర్ఖులు కొంత కాలము వరకున మజలోనుండుననియు, జులై నెలకుందు హోమ్స్ గారు నెలపుబుచ్చుకొన నున్నందున నపుడు వరల మూర్ఖులు జరుగుననియుపయోనిరుప్రతీకు తెలియచచ్చినవి.

పల్లికుసర్వీసు కమిషను నివేదికముగురించి సంయుక్త పరగజాలశాసనసభయందున్న 21 అసభికార సభ్యులు స్థానిక దొరతనమువారికి విజ్ఞప్తినందిరి. ఈవిజ్ఞప్తియందు ఇండయన్ ప్రొవిషియల్ సివిలుసర్వీసు, విద్యావిధానము, వైద్య, పోలీసు శాఖలగురించి చేసిన పంచాయితీవారి శిపార్సులు విపులముగ చర్చింపబడినవి. 28 గురు అసభికార సభ్యులలోను 7 గురుమాత్రము అనగా సర్ సుందరలాల్ రాజాపునాల్వలు సింగు, బలరాంపూరు మహారాజు, రాజాచంద్రమూనుసింగు (చంబాపూరు) భాకాసాహేబు (కాశీ) పాహానుగవాలు, గాయిజానకీప్రసాదు బహదూరు (కొడ్డా) గార్లు ఈవిజ్ఞప్తి యందు సంతకములు చేయలేదు.

గ్లేజుఈడెనుయొద్ద సర్ జే. సి. బోసుగారు తమ యశ్వేషణ స్థానమును నెలకొల్పియుండిరి. 20 గాళా గవర్నరుగారు గత 23వ తేదీని భార్యాపరివార సమేతులై యా స్థానమునకుపోయి చాలకాలము గడిసిరి. శీతల ప్రదేశముల యందు మొక్కలెట్టి వైఖరి కలిగియుండును పరీక్షింపవలసినదని అమెరిక యూరోపు దేశములయందుండు పెక్కు విశ్వవిద్యాలయములు కోరయుండెను. డాక్టి లింగు వాతావరణము యూరోపుదేశముల వాతావరణము ననుసరించుచుండునుగాన బోసుగారు తమరీకోధనశాలలనిట నెలకొల్పిరి.విశాలమగు కొండచరియలయందు నానావిధములగు మొలకలు నాటబడుచున్నవి. మొలకలయందు కలిగిన మార్పులను తమంతట తామెరికార్థచేయు యంత్రము బున్నవి. సంభవించిన మార్పులనన్నిటి నాయంత్రములు భద్రపరచుచుండును. చెట్టునుండి కొట్టినకొమ్మను ప్రాణిహీనము కాకుండ చాల కాలమువరకును జీవముతోనుండుటకు సంబంధించిన పరిశోధనలు జరుగుచున్నవి.

మిససు విలియమ్సును, ఆమెకు మార్తెయును లక్ష్మీపురమునుండి సాంపేనియాకు, 23 తేదీ రాత్రి 11 గంటలకు బండిలో పోవుచుండగ దాలో దొంగలు దారినడ్డగించి, సాము, నగల, దుస్తులుగల వెట్టెను దొంగిలించిరి. కుమార్తెయు బండినాడును దొంగల నెదిరించిరిగాని దొంగలు వారిని కొట్టిరి. తరువాత వీరు కేకునెయగా కొందరు వీరిసహాయమునకు వచ్చిరి కాని దొంగలు పారిపోయిరి. మిసిసు విలియమ్సు పోలీసువారికి సంగతి తెలియజేసెను.

THE GREAT WAR

ATTACK ON IRISH FISHING BOATS

SPAIN CANNOT REMAIN NEUTRAL

BRITISH MONITORS' ACTIVITY IN THE GULF OF TRIESTE

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN

Irish Fishing Fleets Attacked.
Irish Indignation Aroused.

LONDON, May 29.

A correspondent of the "Times" at Skibbereen says that German submarines are actively engaged in the destruction of Irish fishing fleets from Kenmare in Kerry to Howth in Dublin. Seven boats of the Baltimore fleet were sunk by bombs in one evening and the fishermen were only allowed a few minutes to get to their boats and lost all the belongings. A British patrol boat forced the submarine to submerge and thereby enabled other boats to escape. A Baltimore skipper asked the correspondent to tell all America that the Germans were the worst savages on earth and he trusted that with the co-operation of the Irish and Americans these arch-heads would soon be swept from the face of the earth.

Air Raid on S. E. England.
Folkestone the Chief Sufferer.

LONDON, May 29.

Lord French announces that the chief damage in Friday's raid was at Folkestone.

Obituary.

LONDON, May 29th.—The death is announced of Leopold De Rothschild.

FRANCE

The Stockholm Socialist Conference.
French Socialist's Decision.

LONDON, May 29.

PARIS.—French socialists have decided to send delegates to the Stockholm Conference to explain their attitude to neutrals, but they will have no dealings with the Germans.

RUSSIA

War Minister's Message to Forces.
Iron Discipline Insisted on.

LONDON, May 29.

PETROGRAD.—M. Kerensky has issued a striking message to the forces, again insisting on the need for iron discipline and declaring if soldiers and sailors do not defend the country their names will be cursed. They must rid the country and the world of violators and usurpers. An Order of the Day stipulates that soldiers cannot be punished without trial but commanders shall have the right to employ armed force against those guilty of insubordination during war time.

ITALY

Strongly Fortified Positions Taken.
Nine Enemy Guns Captured.

LONDON, May 29.

An Italian wireless communique says:—We strengthened our positions on the Julian front and captured strongly fortified trenches eastward and south-eastward of Jamiana. We crossed the Tiamavo river and occupied San Giovanni north-westward of Duino and captured nine six-inch guns. We repulsed two violent counter-attacks in the Vodice sector and on heights eastward of Gorizia. Strong parties of infantry penetrated a point in our line southward of Gorizia. We drove them out taking 156 prisoners.

British Monitors in Adriatic.
Their Work Described.

LONDON, May 29.

Special correspondents relate the performances of British monitors in the Gulf of Trieste when bombarding the Austrian rear. The first shot at dawn landed on the railway at Premacco just north of Trieste and the second struck a train which vanished in a ghastly ruin. Monitors smashed aeroplane sheds, flattened the station at Prosecco, destroyed a viaduct and produced a great fire at Contevello. Austrian hydroplanes viciously attacked the monitors but were driven off by Italian aircraft.

The Offensive Revived.
Austrians Misled by Italian Ruse.

ALLAHABAD, May 29.

LONDON, May 28th.—M. Marcel Hutin writing in the "Echo de Paris" describes the recent offensive on the Tolmino-Gorizia as only a ruse on a big scale. The real attack was that between Castagnarizza and the sea. Its success will enable the Italian and British artillery a few days hence to direct an effective fire on Monte Hermida which the Austrians pretend they have made the corner-stone of their defence of the coast route to Trieste.

While M. Hutin accuses the Austrian Command of great error or ignorance in allowing itself to be misled by the demonstration in the north, an Italian semi-official report says:—The enemy had on the front just attacked a hundred thousand rifles, hundreds of batteries and a thousand machine-guns in all—almost a quarter of the whole force opposed to Italy. They expected, however, that the principal effort would be made against their right whereas it was the centre and left that were crushed.

The "Times" correspondent at the Italian Headquarters suggests that the enemy may have trusted too much to the Hermida Ridge 323 metres high and his multiple lines of trenches and machine-gun redoubts to protect his left. This correspondent dwells particularly on the Italians' success in holding what they took against counter-attacks. There is no digging in with entrenching tools on the Carso when the enemy lines are taken. His battered trenches are the only shelter. The caverns and dugouts are traps to newcomers. It is better to lie behind a heap of stones and pray against a direct hit.

The Italian correspondents agree that the fierceness of the fighting is unprecedented on the Italian front. The enemy losses are the greatest yet experienced. The Hungarians suffered most heavily, several regiments being almost wiped out.

GREECE

Republican Movement in Greece.

LONDON, May 29.

Situation in Greece is still complicated but it seems that republican movement is spreading. It is significant that M. Venezelos who has hitherto emphasized that his movement is not anti-dynastic now openly asserts that Constantine must go if Greek political liberties are to be maintained.

Dynasty Impossible.

LONDON, May 29.

M. Triantaphyllides, president of the congress of Hellenic colonies, also declares that dynasty has become impossible and establishment of republic inevitable.

GERMANY

Munitions Disaster in Bohemia.
Many Killed.

LONDON, May 29.

AMSTERDAM.—A fire and explosion occurred in a munitions factory at Bolovec in Bohemia causing numerous casualties. Sixteen dead have been recovered and fifty are still entombed in the wreckage.

Belgium has Ceased to Exist.
Krupp's Appeal to the Flemings.

LONDON, May 29.

AMSTERDAM.—Krupp's organ, the "Rheinisch Westfälische Zeitung," unblushingly declares that Brussels will henceforth be a low German bulwark. The burning of Louvain is after all a small sacrifice compared to the good which the Flemings have reaped. Millions of German and Flemish throats must cry "Away with Belgium which has ceased to exist". The paper adds that the Flemings should not forget that hundreds and thousands of Germans have died to secure their liberty.

HUNGARY

Frost Damages Hungarian Crops.

LONDON, May 29.

ZURICH.—Frost has seriously damaged crops in Hungary.

AMERICA

To Dethrone the Kaiser.
Great Republican Movements in U. S. A.

LONDON, May 29.

NEW YORK.—Germans have established an organization covering the whole of the United States for the purpose of dethroning the Kaiser and inaugurating a German republic. An appeal addressed to German-Americans says: Recent developments in Germany clearly point to an approaching upheaval similar to that in Russia. Things are getting very uncomfortable for German autocracy, although it attempts to show a bold front to the outside world.

Boxing Contest in America.

LONDON, May 29.

NEW YORK.—In a boxing contest here Benny Leonard knocked out Freddie Welsh in the ninth round thus securing world's lightweight Championship.

TELEGRAMS.

SPAIN

"Spain Cannot Remain Neutral."
Great Socialist Meeting's Decision.

LONDON, May 29.

MADRID.—An enthusiastic meeting of twenty thousand socialists and republicans passed a resolution declaring that Spain cannot remain indifferent and isolated in the war. She must decide upon her policy towards the Allies and must break off relations with Germany owing to German outrages upon Spain's neutrality and accept all the consequences of so doing.

Solidarity of Spain with Allies.

LONDON, May 29.

MADRID.—The meeting of the socialists and republicans here was thoroughly representative of the parties throughout Spain. The first speaker emphasised that the object of the meeting was to affirm the solidarity of Spain with the Allies and all nations of the Spanish race. A Socialist leader said the moment had come for Spain to incorporate herself in Europe. (Cheers.) A Republican deputy said that Spanish democracy wanted peace, but on the condition that Kaiserism was vanquished. Another speaker uttered a warning that persistence in neutrality would cause many Spaniards, who were not Republican, to become so. Loud cheers greeted the declaration that the democracy of Spain must shape the policy of the country in the future.

CHINA

Changes in Chinese Cabinet.

LONDON, May 29.

PEKING.—The Senate and the House of representatives have approved the election of Lichingli, Finance Minister and nephew of famous Lihongchang to premiership. He will probably form a coalition cabinet.

WESTERN FRONT

Successful British Raid.

Enemy Raiders Repulsed.

Many Enemy Aircraft Destroyed.

LONDON, May 29.

A British afternoon communique says:—We repulsed raiders north-westward of Cherisy and southward of Lens inflicting casualties and taking prisoners. We made a successful raid northward of Armentieres in the neighbourhood of Wytschaete, we reached the German support line and took about thirty prisoners.

The British evening communique says, we made a successful raid east of Vermelles. The enemy raided a small post north-eastward of Ypres. There were many air fights on Sunday. Thirteen German machines were destroyed and ten driven down. Three of ours are missing.

Artillery Active in Champagne.

LONDON, May 29.

Last night's French communique reported that in Champagne reciprocal artillery firing continued actively. There was lively bomb fighting in the neighbourhood of Teton.

Enemy Raids Driven Off.

LONDON, May 29.

British communique says we drove off raiders south-westward of Lens and westward of Messines. We made a successful raid northward of Ploeg Steert Wood. Enemy artillery was active at Bullecourt and Astride Scarpe.

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, May 29.

A French communique says, following violent bombardment in the region of Hurtebise, ten enemy attacks were completely repulsed. We carried a small enemy post north of Vacherauville taking prisoners and effectively bombarded enemy's communications south of Neuzy and Moronvilliers. Seven German aeroplanes were brought down and twelve forced to land seriously damaged.

Brief Telegrams.

ASSOCIATED PRESS.

(BY WIRE.)

Freights from United States Atlantic Ports have risen by 150 per cent from India (Karachi) by 140 per cent and from Australia by 80 per cent.

A meeting of the Executive Committee of the Indian Council of St. John Ambulance Association was held in the office of the Director General, Indian Medical Service, on Tuesday, the 29th May at 2-30 P. M. The following gentlemen were present:—The Hon'ble Sir Pardee Lukis (Chairman) the Hon'ble Mr. H. Sharp, Lieutenant-Colonel Austen Smith, H. R. Phelps, Esq., Lieutenant-Colonel P. S. M. Burton, Colonel W. D. Henry and W. G. A. Sarraban, Esq., (General Secretary to the Indian Council).

BOMBAY

Bombay War Loan Lottery.

BOMBAY, May 29.

The demand for Bombay War Loan W. I. T. C. lottery tickets continues to be on the increase. The total is approaching 25 lakhs. A big rush for tickets is expected in the last fortnight before the sweep closes out. It was evidenced by a sale of Rs. 2 lakhs 5 thousand worth of tickets on Monday alone.

Subscriptions through the Bombay Women's War Loan last week reached the splendid total of Rs. 51,65,911

Indian Telegrams.

[FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.]

[BY WIRE.]

SIMLA

Calcutta University Commission.

SIMLA, May 29. Besides Dr. Michael Sadler, who has been appointed resident of the Calcutta University Commission, Messrs. P. J. Hartog and J. Ramsay Muir have been appointed members. The names of other members will be announced later.

The Select Committee, Patna University, will meet at Simla next month for the purpose of signing the report on the Bill. The report and the revised bill, will then be published in the "Gazette of India" in accordance with the motion carried in the Legislative Council during the last Delhi Session.

CALCUTTA

THE INDIAN WAR LOAN.

The Present Position.

CALCUTTA, May 29. Applications for the War Loan now amounts to Rs. 23,40,55,400, exclusive of Rs. 1,10,35,900 subscribed through the Post Office section of the loan up to the 22nd May, and Rs. 1,43,82,200 invested in Post Office Cash Certificates up to 7th May. Details are as under:—

	Rs.
Bombay	8,07,46,100
Bengal	7,15,90,100
The Punjab	1,88,50,100
The United Provinces	1,89,53,600
MADRAS	1,22,14,700
Minor Administrations	1,16,77,400
Burma	1,16,09,200
Central Provinces	45,80,000
Bihar and Orissa	31,55,600
Assam	7,08,600

Indian Wheat Crop Statistics.

Highest on Record.

CALCUTTA, May 29. The third memorandum on wheat crop of 1916-17, issued to-day by the Department of Statistics, showed that the figures of both the area and yield were the highest on record. The total area is estimated at 33,900,000 acres as compared with 30,143,000 acres at this time last year or an increase of 10 per cent and the total yield is estimated at 10,160,000 tons as against 8,518,000 tons reported at the same time last year or an increase of 19 per cent. The present estimate of yield shows an increase of 128 per cent in Rajputana, 768 per cent in Hyderabad, 37 per cent in Central India, 30 per cent in the Central Provinces and Bihar and also in Bombay, 19 per cent in the Punjab, 14 per cent in the United Provinces, 15 per cent in Northwest Frontier Provinces, 9 per cent in Delhi, 7 per cent in Sind and 3 per cent in Bihar and Orissa.

Mighgher Assaulting Case.

(Delayed in Transmission.)

CALCUTTA, May 29. Mr. G. E. Soemes, Deputy Commissioner of Dibrang, resumed on Saturday further hearing of the case in which 8 coolies of Majulghar Tea Garden were charged with assaulting Mr. A. L. Brett, engineer of that garden. Mr. Brett in cross-examination stated that a coolie named Sukuria came to office to ask for leave. He created disturbance. Mr. Brett endeavoured to take off Sukuria's lathi while the latter attempted to hit him. Sukuria was thrown on a box and was struck by Mr. Jennings, manager of the garden. As the Police station was long way off Sukuria was put in a godown. Next day while Mr. Brett and Assistant Manager Mr. A. M. Grey were out in a motor car the accused and other coolies assaulted both of them.

Mr. Gray corroborated Mr. Brett's statement.

The Doctor who was examined then stated that Mr. Brett had one contused wound and 12 bruises.

After examining some more witness the Magistrate framed charge of rioting against the accused and adjourned the case till 8th June.

The Sub-Divisional Officer of Durbhanga is engaged in hearing a case in which Sheikh Chutkan and two other Mahomedans are charged with assaulting Mr. A. D. G. Bates, storekeeper of Ryam Sugar Company. Chutkan was an employee of the factory. Mr. Bates looked for Chutkan in the factory compound but found him absent. Later on Chutkan appeared and Mr. Bates told him that he had been marked absent. Chutkan wanted his pay at once and his brother threatened Mr. Bates. Subsequently when Mr. Bates was going out it was alleged he was waylaid and assaulted by the accused. The case is proceeding.

A Highway Robbery.

(Delayed in Transmission.)

CALCUTTA, May 29. A Noakhali correspondent reports:—A highway robbery is reported to have been committed at 11 P. M. on the 23rd instant at Santasia, the victims being one Mrs. Williams and her daughter, Miss Williams. Both of them arrived here from Calcutta. On the night of the occurrence they left by cart for Lakimpur in this district and when they had proceeded up to Santasia, about 6 miles from here, they were attacked by a band of ruffians and their wooden chest containing money, ornaments, and wearing apparel was removed.

The cartman and Miss Williams offered resistance but they were severely assaulted with lathis. They thereupon raised an alarm which brought some men to their assistance, but not before the ruffians had made good their escape in the prevailing darkness. The victims then came back to town and lodged information with the police.

Subscriptions in Bengal District Treasuries.

CALCUTTA, May 29.

The amount of subscriptions to the Indian War Loan at District Treasuries of Bengal as reported on the 25th May last was Rs. 46,79,300.

War Loan.

CALCUTTA, May 29.

Mr. Davy Lindsay has made a patriotic proposal concerning the War Loan. He writes: We are to celebrate the King Emperor's birthday on Monday the 4th June and I suggest to you that all communities should endeavour to raise the Bengal War Loan figures by at least one and a half crores as a birthday offering to His Imperial Majesty. I do not mean as a gift to a war fund but as showing support of the loan. If the amount invested is in any way representative of Bengal a telegram might be sent to His Excellency the Viceroy. It occurs to me that this is a unique opportunity for Bengal to give an expression of loyalty and prove that she is not indifferent to the call of the Empire.

UNITED PROVINCES

Report of Public Services Commission.

Representation by Un-official Legislative Members.

ALLAHABAD, May 29

Twenty-one non-official Members of the United Provinces Legislative Council have submitted to the Local Government an elaborate representation on the report of the Public Services Commission. The representation is a very lengthy one covering 43 pages of print including appendices and it treats of the Commissioners general recommendations. Indian and Provincial Civil Services and education, medical and Police Departments. Seven out of 28 Non-official members have not signed the representation namely Sir Sunder Lal, Raja Kushalpal Singh, the Maharaja of Balramapur, Raja Chandra Chur Singh of Chandapur, Khan Sahib of Benares Nawab of Pahasu and Bai Janki Prasad Bahadur of Khurja.

The following general remarks are made:—The subject to which the Commissioners' recommendations relate has always been looked upon by our countrymen as of the greatest importance to the strength and stability of British connection with India no less than to ordered progress of the country under British rule. It is of importance in a political sense. England is necessary for India and India for England. This being so wisdom obviously lies in the pursuit of a policy which will in the eyes of the Indians make loyalty to England synonymous with patriotism to India. We never can assent to any compromise on the question of distinctions based upon race. We urge that our countrymen should not be debarred from any place for which they are qualified and competent, plead for equal opportunities with Englishmen to acquire the requisite capacity when we may not happen to possess it, and to demonstrate our fitness for any position. Any measure of reform which falls short of this is bound to produce disappointment and cause dissatisfaction, and to be met by a respectful but firm protest in every part of the country. We do not suppose elaborate argument is necessary to show that the present position of our countrymen in relation to superior offices of public services is highly unsatisfactory. Nor is it less important from an economic point of view that there should be not only a gradual but a rapid substitution of indigenous for British agency in superior offices of administration.

CENTRAL PROVINCES

Recent Disturbance in Orissa.

Official Account.

RANGHI, May 29.

In the course of a statement issued to-day the Government of Bihar and Orissa says:—The recent disturbance in Mayurbhanj, a feudatory state in Orissa was in connection with the recruitment of labour for service in France. Mr. J. E. Scott, I. C. S., Recruiting Officer, who made successful tours up to the middle of May, reported on the 16th that, in two subdivisions adjoining Midnapore, there were symptoms of organised opposition to the work of recruitment, due, in his opinion, to the deliberate perversion of the conditions of service and malicious misrepresentations of the intentions of the Government by persons who were interested in preventing the lower class of labourers from leaving the State. In Mayurbhanj the excitement of the Santals came to a head before the responsible local officers had an opportunity of allaying their suspicions and, as the situation seemed getting out of hand, one hundred men of the armed Reserved Police were despatched from Cuttack to Baripada on the 18th May, of whom fifty got through by train from Rupsa, the remainder being held up on the 19th at Retnoi station where the mob branched the railway line and cut the telegraph wire. The Commissioner proceeded to the centre of disturbance with an additional police force and met with no opposition. A force of one hundred spooks had meanwhile been despatched from Calcutta and put on patrolling duty. The Commissioner found that two false reports had been spread among the Santals; first, they would be compelled to go to France against their will, and against the wishes of their Maharaja and second, that they would have to make forced contributions to the War Loan. The Commissioner arranged to call mass meetings to explain the situation and since the 25th all is quiet and the troops returned to Calcutta.

SOUTH INDIA

An interesting Forest Case.

BANGALORE, May 29.

Mr. R. B. Plumer, Bar-at-Law, Sessions Judge, Bangalore City, sitting as Justice of Peace, had before him an interesting case which, it is stated, has no analogy previously, relating to the jurisdiction of two Governments, namely that of Mysore and Coorg, over an elephant's tusk. In this case the Mysore Forest Department complained under section 24 (a) and 25 (c) of the Mysore Forest Regulations against Mr. Percy E. Achard, a planter of South Coorg, with alleged trespass and illicit removal of an elephant's tusk. In his statement to the Court which was submitted this afternoon, Mr. Achard says that the elephant in question had only one tusk and was a proclaimed Coorg rogue elephant. It was of a dangerous character and had killed a forest guard only a few days before he shot it. He had obtained license from the Commissioner of Coorg to shoot the animal. On the 5th November 1916, he came across it in Coorg territory and fired at it. He was mortally wounded and went into Mysore country about three or four hundred yards and died close to the cattle camp which was then in Mysore forest. He took the single tusk which he was entitled to do and reported the matter to the Coorg Forest Department. He did not trespass on the Mysore forest to shoot at or to kill the animal. He shot it in Coorg territory under license from the Commissioner for Coorg. He, therefore, pleaded not guilty to the charges under the Mysore Forest Regulations. The case has been posted to the 15th instant for hearing.

Meeting of Mysore Legislature.

A meeting of the Mysore Legislative Council will be held on the 29th June for discussion of the State Budget and for consideration of measures partly discussed previously.

Justice Sadasiva Iyer.

Justice Sadasiva Iyer of Madras will be a guest at Mysore during the birthday festivities next week.

హిందూ దేశము—విదేశవాణిజము.

జవాను, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల చాకచక్యము.

1916-17 సంవత్సరపు హిందూ దేశ వాణిజ్యమును గూర్చి ప్రచురించిన లెక్కలవలన గడచిన రెండు సం॥ములలో జవాను దేశము, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు యీ రెండు దేశములు తమ వ్యాపారముల సెంత యభివృద్ధిలోనికి దెచ్చినవో బోధపడగలదు. మన దేశమునకు 1914-15 సం॥ములో జవాను నుంచి 20 లక్షల రు॥ లకుంటే తక్కువ వెలగల గాజునామగ్రి వచ్చియుండగా 1915-16 సం॥ములో జవానీయు లీ దేశమున 90 లక్షల రు॥ ల సరకును దిగుమతి చేయగలిగిరి. ఈ విధముగా 1914-15 సంవత్సరములో మన దేశమునకు వస్తులుగాక తక్కిన యినుపనాచగ్రి 5 లక్షల రు॥ వెలగలది మాత్రమే వచ్చియుండగా 1916-17 సం॥ములో నీసం॥కు 50 లక్షల రు॥ ల వస్తులు దిగుమతి చేయబడెను. ఈ కాలములో వైద్యునిగ నే జవానువారి సరకులలో చీరు సాగాయి 4 లక్షల రు॥ల నుండి 11½ లక్షల వరకును పంచదార 2 లక్షల నుండి 41 లక్షల వరకును, రంగువస్త్రములు 1½ లక్షల నుండి 65½ లక్షల వరకును మేకోళ్ళు మొదలగునవి 66½ లక్షల నుండి 127 లక్షల వరకును వృద్ధి గాంచెను. 1916-17 సం॥ములో నిచ్చటకు జవాను యన్ని వస్తులు 90½ లక్షల వెలగలవి పంపబడెను. ఈ మొత్తం 1915-16 సం॥ములో వచ్చిన దానికంటె కొంచెము తక్కువయే కాని 1914-15 సం॥ములో కంటె 20 లక్షల రు॥ లవరకు నధికము. అమెరికా దేశము 1916-17 సం॥ములో నిచ్చటకు బంపిన సరకుల మొత్తము సంతకు పూర్వము రెండు సం॥ములలో పంపిన సరకుల మొత్తముతో బోల్చి చూచునెడల నది మొత్త చాకచక్యముగా వాణిజ్యలాభముల నొందుచున్నదో కూడ తెలియగలదు. ఆ దేశము 1914-15 సం॥ములో నిచ్చటకు 1 పురలక్షల రు॥ల సత్తురేకులను, 3½ లక్షల తయారైన యినుపగొట్టములు మొదలగు వానిని మాత్రము పంపగలిగెను. కాని యది 1916-17 సం॥ములో సెంత వ్యాపారము చేసు గలిగెనో చూచుదు. 1916-17 సం॥ములలో నది యీ దేశమునకు 59 పురలక్షల రు॥ల సత్తురేకులను, 46 లక్షల రు॥ల ఇనుపగొట్టములు మొదలగువానిని బంపెను. ఇక మోటారు బండ్ల విషయములో నమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు 1914-15 సం॥ములో 11 లక్షల రు॥ల వెలగల 510 మోటారు బండ్లను ప పీనుండగా, 1916-17 సం॥ములో 122 లక్షల రు॥ల వెలగల 4169 మోటారుబండ్లను బంపియుండెను. వైద్య భిముగానే 1915-1914 సం॥ములలో కూడ నీ 9 నెలలలో జవాను దేశముచ్చటకు బంపిన మొత్తపుదిగుమతులను 1917 సం॥ములో బంపినదిగుమతులను బలికింపెము; జవాను దేశము విదేశమునకు 1915 సం॥ములో 11 కోట్ల 97 లక్షల రు॥ల వెలగల సరకులను 1914 సం॥ములో 11 కోట్ల 80 లక్షల రు॥ల వెలగల సరకులను బంపి యుండగా 1916-17 లో వై మాసములందు 19 కోట్ల 78 లక్షల రు॥ల వెలగల మొత్తపు సరకులను బంపగలిగెను. ఈ విధముగా నే వైకాలము లో నమెరికా దేశపు దిగుమతులు కూడ సంతకు పూర్వము రెండు సం॥ములకంటె 8 కోట్ల రు॥ల వరకు వృద్ధియయ్యెను. అమెరికా దేశమునుండి 1914 సం॥ములో 13 కోట్ల 30 లక్షల రు॥ల సరకులు, 1915 సం॥ములో, 13 కోట్ల 86 లక్షల రు॥ల సరకులు 9 మాసములలో నిచ్చటకు వచ్చియుండగా 1916-17 సం॥ములో 21 కోట్ల 31 లక్షల సరకు లీ దేశమున దిగుమతి యయ్యెను.—(దేశమాత.)

దేవాదాయ ధర్మాదాయములు

(౧) స్త్రీ ధర్మములు.

గొప్పయినాములు గలిగి, నిత్యమాపదీప వైశేష్యములకు కావలసిన ఖర్చులతోగా, అయివజు మిగులగల దేవస్థానముల విషయమై పనులుబాగుగ నెరవేర్చబడుచున్నవి లేనిది, ప్రజలు కనిపెట్టుచుండవలెనుగాని, వీనినికూడ సర్వభూవారే పరిపాలించవలెనని ప్రార్థించుట హాస్యాస్పదమేగాక, కను శోచనీయమని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి యవస్థకు కారణభూతులు స్త్రీదేవతలను నమ్ముచున్నాను. క్రతి రాజకీయ సభలోను, వీరే ముఖ్యులు. ఇదిసహజమే. ఇంగ్లీషువిద్య నభ్యసించి రాజకీయ జ్ఞానమును కొద్దిగ నలవడఁ జేసికొని, కొంతకాలము నిర్భయముగ తమమనస్సులోని అప్రీత్యాయములను వెలిబుచ్చగలవారు వీరే. సర్వార్థ సాక్షాత్తుడు, ఉపాధ్యాయులకును వాగ్దాన యేర్పడేయున్నది. మనవర్తకులతో, చోరవగలవారు బహుశా ద్విరుండిగలరు. కాబట్టి మనస్తీడ్గమిచ్చిన దేశసేవా భారమంతయు వదలవలసి యున్నది. ప్రతితాలూకాలోను, ఒక సికిల్ లేక క్రిమినల్ కోర్టు ఉన్నది. ఈకోర్టులలో పనిచేయు స్త్రీదేవులు, తమతాలూకాలో చేరిన గ్రామములలో దేవాదాయ ధర్మాదాయములను గురించి విచారించి, వీనిలో వసతులు గలవాని కి, మేనేజిమెంటు స్క్రీములను ఏర్పాటుచేయించలేరా? గ్రామస్థులకు కావలసిన సముజాయిషీనియ్యలేరా? షి. ప్రార్థన కోర్టు 92-వ సెక్షను ప్రకారము ఉచితముగా పిటిషనులు, ప్లయింట్లు తయారుచేసి పెట్టలేరా? ఒకప్లయింట్ నమోనాను, నే నిదివరకే ఆంధ్రపత్రికలో, బందరులో వేచేసియున్న గ్రీకో పాలస్టామివారి దేశస్థానమును గురించి ప్రచురించితిని. సంగతి సందర్భములను బట్టి ఆప్లయింట్లలోని సంగతులు కొన్ని మార్పుకొనవచ్చును.

సాధారణముగా, కలెక్టరుగారును, జిల్లాజడ్జి లేక సలు జడ్జిగారును, ప్రతిజిల్లాలో, ఒక పట్టణములోనే యుండురు. అక్కడి స్త్రీదేవులు తమయొద్దకు, ఈ విషయమై సలహా నిమిత్తము వచ్చుగ్రామస్థులను, తమచేత వైసంతవరకు సహాయమేల చేయకూడదు? తమరు, ముందుగానే, ఫీజు నీయవలసినదని జనులను బాధించనియెడల, యేయిద్దరు గ్రామస్థులైనను, కొద్ది ఖర్చుతో, కలెక్టరుగారి, లేక మద్రాసులోనున్న అడ్వోకేటు జనుల్ గారి కోర్టులో, సాంక్షమున్న తరువాత, తమకోర్టులో డిక్రినిచ్చి సులభముగా పొందగలరు. ఏబదిరూపాయలకంటె ఖర్చు అనవసరమేలేదు. ఈమాత్రపు పనిని, స్త్రీదేవులు చేసిపెట్టుచుండలేదని గంజాంనుండి కర్నూలువరకు నాకు జాయిలు కచ్చుచ్చుచి. వీనిలో, యేమాత్రము సత్యమున్నదో నాకు తెలియదు. కాని, యివిషయముతో తాము ఉచితముగా పని చేసెదమని ప్రతిజ్ఞిల్లాలోనున్న స్త్రీదేవులలో కొందరైనను యాపత్రికాముఖమున వారిసామములను ప్రచురించిన యెడల, వీరిచేర్లు, ఆయాజిల్లావారికి స్పష్టముగా తెలియుటయేగాక, వీరియొద్దనుండి నాకు వచ్చుచున్న ఉద్దేశములను, దేవాదాయ ధర్మాదాయముల విచారణ నిమిత్తము పంపెదను. గ్రామస్థుల ప్రోత్సాహమున్నను, లేకపోయినను యాస్తిదేవుల న్యయముగా వీనిని గురించి విచారించవలసియుండును. ఇది యట్లుండ, పరోపకారము నిమిత్తము స్వంతిసాము ఖర్చుపెట్టుటకు సిద్ధముగనున్న పల్లెటూరివారికి, ఈ స్త్రీదేవులు, ఉచితముగ సహాయము చేయకూడదా?

ముల నేర్పాటుచేసిన డి.లెలోనే, యాస్తిదేవులనిబట్టి కోర్టువారే, దేవస్థానపు ఆదాయములోనుండి నిర్ణయించి యిప్పించుటకూడ కలదు. ఈవిధముగా, ఏ వృధాపోదు సరిగదా, దేవాలయములకు నుంచి నేర్పాటుచేయించి, వానిప్రకారము సరిగా అమలు చేయ ఆయాగ్రామములలో తిగిన నెడ్డనునమృతియొర, నీ స్త్రీదేవులలో ఒక్కొక్కరు మూడులేక నాలుగుసంములకు ధర్మకర్తలుగా ఏర్పడవచ్చును. వీరు నేసంగిలలో, ఒక్కసారే, అయిదేసెండ్లకు భూములను అయినచి, బడ్జెటును కోర్టువారా యేర్పరచుకొన్న యెడల, పనిన వ్యవహారములన్నియు తమగుమాస్తాలగుండానే జరిమకొనవచ్చును. ఈవిధముగా స్వామివారికి, అనవసరముగ నేజిమెంటు ఖర్చులు తగులుబడికాకుండా, దేవాదాయములను మనము సరిగాపరిపాలించుకొనవచ్చును. కావలసిన సరమృతులు, వానాసములు, రథము, విగ్రహములు, ఉత్సవములు, పుష్పలతోటలు, మంటపములు, భృజస్తంభము, నింక క్రమక్రమముగా, నిత్య వైశేష్య వీ ప

భూపారాధనకును, అర్చకుల జీతములకును అగుభర్చులు పోగా, మిగిలిన అయివజు నుపయోగించుకొనవచ్చును.

ఉట్టియొక్క లేనట్లు స్వగ్రానికి ప్రయత్నించి నట్లు యామాత్రపు సహాయము దేశోపకారము పుణ్యమును ఈ స్త్రీదేవులు చేయలేనియెడల, వీరా! మన రాజ్యాంగతంత్రమును సవరింపబూనుకొనువారు! వీరా దానిని కాపాడగలవారు. నలుగురు అడిపోసికొను ఈ న్యాయవాది వృత్తిలో నున్నవారు కూడ ధనాకర్షణమే గాక, తమవృత్తిలోనే చేతనయినంతవరకు పరోపకారము; దేశోపకారము చేయుటకు పీల్చు ఆసక్తములున్నవి. జిల్లముగుదున్న మన దేవాదాయ ధర్మాదాయములను పునరుద్ధరణచేయుట, నూతన స్థాపనలకంటె ద్వైగుణముగ పుణ్యమిచ్చునని నెడ్డలు చెప్పెదరు.

కృష్ణాజిల్లాలో, గత కన్వేన్షనులో రెండు దేవాలయములకు స్క్రీము లేర్పడి, యివి హైకోర్టులో ఖానుపడినవి.

(1) ఇందుపల్లి దేవాలయము:—దీనికి సాలకు సుమారు రెండువేల రూపాయల నికరాదాయము రాగలదు. ఈభూములు అర్చకులకలన స్వాధీనపరచుకొనబడి, వారికి జీతములేర్పాటు అయినవి. ప్రస్తుత విదేశస్థానమునకు, మూడు సంవత్సరములకకు గుడివాడకోర్టు స్త్రీదేవుగారు తుమ్మలపల్లి గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు మాప్రాధికమైన ధర్మకర్తగా నుండుటకు అంగీకరించి పనిచేయుచున్నారు.

(2) పెదముత్తేవి దేవాలయము:—దీనికి సంవత్సరమునకు మూడువేల రూపాయల నికరాదాయము వచ్చుచున్నది. కృష్ణాజిల్లాస్ట్రీదేవుల సేవూ: రామచంద్రరావు డి.వి.వి. ఎల్ గారు, మిక్కిలి అభిమానుతో దీనికి ప్రభుత్వధర్మకర్తగా నుండుటకు అంగీకరించిరి. ఈ వేసంగిలెల్లపు లయిన తరువాత వీరు భూములను స్వాధీనపరచుకొని యితరులకు కచ్చుళ్లిచ్చెదరు. వైబ్రెట్టి లిద్దరును మిక్కిలి యోగ్యులును, పరోపకారధర్మిణులును, దైవభక్తికలవారు నగుటచేత, వీరు తమ స్త్రీదేవవృత్తిలో గొప్ప ప్రముఖులుగనుండి, బాత్రికా సావకాశములేని వారైనను గ్రామస్థుల ప్రార్థనలంగీకరించి, ఉచితముగ నీ ధర్మకర్తవృత్తమును వహించినారు. ఈ విధముగ ప్రతిస్త్రీదేవును తన తాలూకాలో ఒక్క దేవాలయము లేక ధర్మమును గురించి శ్రద్ధవహించి యెడల దాని పరిపాలన ఆచంద్రతారార్కముగ సరియైన మార్గమున జరుగుటకును మన యాంధ్రదేశములో అనేక లక్షల ఆదాయము సద్వినియోగపగుటకును ఎట్టి సందేహము లేదు.

బందరు పట్టణి సూర్యనారాయణరావు.

సంగం వార్తలు - నెల్లూరు జిల్లా

గోఖలే చీదరాత్రి పాఠశాల
సంగం, మే 22:— ఈపాఠశాల చాలవక్కాగా నే వాసమానువాడినే నిర్వహింపబడుచున్నది. అల్పబాలి వికృతలేక మాలవారు, మాదిగవారు సహితము కుండ్రులతో కలసి చదువుచున్నారు. ఊరివారందఱు మడి కొంచెము శ్రద్ధ తీసికొని, పాఠశాల నిభివృద్ధికిచెచ్చి కన నెగ్గాణమునకు గడంగెదరు గాక!

గ్రామపంచాయతీ
ఈ గ్రామమునకు ప్రక్క ననుండు తిరుణివాయ యను గ్రామమును దీనితో గలపి త్వలలో మొక పంచాయతినీ స్థాపింపవలెనని తీర్మానమైన చర్యలు జరుగుచున్నవి. ఈవిషయం దు ప్రజలయొత్సాహము మెండుగానున్నది. కావున త్వలలో తాలూకా బోర్డువారును గవర్న మెంటు వారును ప్రజల కోరికలను సఫలీకృతము గావించెదగని నమ్ముచున్నాము.

తపాలాశీసు.
బోర్డుపాఠశాలలోపాఠ్యాయు చే పోష్టు మాష్టరుగా నున్నయన కలిగిడియబ్బయి లనేకములు. బాబులకును ప్రధానోపాధ్యాయునికి కష్టముగా నుండుటయేగాక తపాలాశీసు పనులు సరిగా జరుగుటలేదు. పోష్టు ఇనస్పెక్టరు వారు కొంచెము పక్షపాతు గానున్నయన పోష్టుమాష్టరు నెట్టిదని భిక్షగానున్నది.

ఆంధ్రోద్యమము.
ఇదివరకే రావూరు, గూడూరు, కోల్వూరు తాలూకా లలో ఆంధ్రోద్యమమును గూర్చి యుపన్యసించుచు సందరించుచుండిన పొట్టపూడి సుజనరంజని సమాజసభ్యులును, నెల్లూరు గోఖలే ప్రాత్యవర్గ సభ్యులును ఈ గ్రామమునకువచ్చి ఆంధ్ర రాష్ట్రమునుగూర్చి యభ్యుదయించిరి. వీరును, ఏ. వి. రామయ్య గారును ప్రస్తుతము ఆత్మీకులు తాలూకాలో సందరించుచున్నారు.

అమృత నివారిణి. 126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎరెక్టర్ లూనిక్ పెరల్స్

ఇది బలహీనులకును సీరకులకును మందు. క్ర లేకుండుట, జ్వరము, తక్కువగను, మెదడు నిద్రగా నుండును.

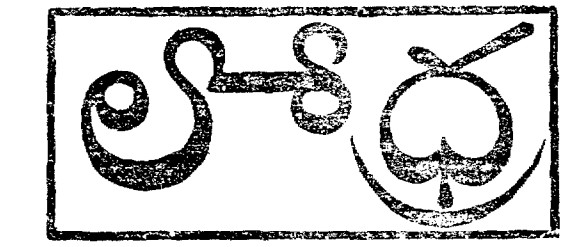
పనియందెంతమాత్ర విచ్చలేకుండుట, నిస్వప్నక బలహీనము, ఆయాసము, తక్కువప్రము పొందటము. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమాస్తాలకు పిర్తికులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి వశమైనదండ; బలమును గలిగించును. అనేక కేసులందీ ఇందువలన బాగుపడినవారు. ఏప్రికూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమొత్తము ఒకమాత్ర పరీక్షించుము.
25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

నవీనము! నవీనము!!

వ రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జ ఆట్టో దిల్ బహార్

మనోరన్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆపూర్వ వాసనయను కలదు. ఆలోచనలో నావాయి మెదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయు వైనగాని 2-కి చుక్కలు విడిచినంతటి ఒక సందన వనము వచ్చులోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాననను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించుదు. ఇక వాననలు యేలేని యుండినా యీ ఆలోచిత బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి (వాసి పంపును. 1/2 గ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి. పి. చార్జి, 1 గ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము. ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు రెనికల్ కంపెనీ.

సెం 155, జుమ్మానుసీగు వీధి, బొంబాయి
మద్రాసు యేజంటు:— మహతా పురషోత్తం మూర్తీ, నైవాహారు కోడ్, మదరాసు.

గర్భాశయ రోగనివారిణి:— స్త్రీలకు గలగు బురుగునూల బిగిచ్చి కాకుండుట, లాలాబిగిచ్చి వైల జాడీ గాన, లెక్కకగానుకోవుట, మనుమనోషము, సంతాపహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, మాతికావాలము, క్లిష్టనోష్టలు, అరికాన్లు, ఆరణ్యములు మంట మెదలకు స్త్రీ మన్ని వ్యాధిలను ముదరుగు.
వెడ్డబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు 1.10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అశీష్టము, క్లిష్టనోష్టలు, సోచరితము. మేహ ప్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్వప్నక, కనుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని సుఖమును భేజిస్తును యిచ్చును.
వెడ్డబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు 1.10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1.0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బౌషధశాల, 166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.
ద్రాంచి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

పింగళ సంవత్సరాదినంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

సల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకేతములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కఠినత జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న వలయునాచు పెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
" ఆంధ్రసంవత్సర " " 0-12-0
ఆంధ్రవార్షిక సంగ్రహ, తన దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తమర తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్లపాడి.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిప్ 6, తంబుకెట్టిపిడి మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆచార్యుని రక్తములను జనించువాడ్యములకు కీరీటమునంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలను పుండ్లను, ప్రాతకొప్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

వనోపధిసారసపరిల్లా నుండి మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. లేతమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. కీరీటాశ్మమును గలుగ జేయును. 16 శోబలవర కుండుటకు 4 పౌన్సుల బుడ్డీలలో అమృతము.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే గ్రామపడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుకెట్టి పిడి, మదరాసు.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది పెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలసిన "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామోజిషన్"ను యుపయోగించవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(పై కామోజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక చేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో

[723]

మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి.

కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు వస్తువులు వీరు బహుచవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒక సారి ఆర్డరుయిచ్చుచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయల్కొప్పులు - ఫిలుములు - డేరా - గ్యాసుడిక ములు - బొమ్మలకాడ్లు - గారడీ ప్రస్తకములు విక్రయించె కము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు పడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 2శమాత్రలడబ్బీ 1-కి వెల 1-4-0.

అమృతాంజనం డిప్ 7, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

నీలమేఘుడు, అను సుజ్ఞానిచరిత్రము.

మొదటిది జ్ఞానమును కల్పించు అర్చిరాది మార్గమును తెలియజేయుచున్నది. రెండవది ఆత్మ ఉజ్జీవిండు ఆచార్య శిష్యులకమును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని వెల ఆ. 0-8-0; రెండవదాని వెల ఆ. 0-10-0. తపాలాచార్జీ చేరు పరకాలన్ & కో., నెం. 20, కృష్ణగుంటపిడి మద్రాసు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ

(గంధకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

చిన్నపైజు చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

180 పుటల పుస్తకముఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వరకుఁబునుపొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని నిధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యసూక్ష్మమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జీ యు మేమే భరించుపెడదు. పెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మునిశేంకర్ గోవిందజీ, ఆలంకరిగ్రహ జ్యోతిషశాలయం 155, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

సీతారామాంజనేయ సంవాదము.

టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ ఇతిహాస సహితము.

తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథ మని వాడుక. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యము లను బ్రహ్మశ్రీ ఛింతామణివర్మల నారాయణ శాస్త్రిలవారిచేతను శ్రమా తా దేవరాజ సుధీ గారిచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో మేలైన కాగితములపై మా ఆనందము మున అచ్చొత్తింది ప్రకటించినారము. వే క్యాలికో బైండు చేయబడియున్నది. వెల 2 శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు. రాగత లతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వా వారి చరిత్రముకూడ చేర్చబడియున్నది. కాలికో బైండు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులుప్రతే ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో, (285) ఆనంద ముద్రాలయము, మద్రాసు

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధి యుగ నాటకము.

సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిం జూపబడినది. అందఱును జదివి తీర వలయును వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి ప్రత్యేకము

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,

6, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.